אלא פ"ב. ומפרש שם בגמרא דמתניתין אמיא שפיר כר' יהודה דאמר אדם מביא כל קרבנותיו על אמתו שהיא מייבת והא דקתני אם אינו היתה הבהמה תלא ומרעה בעדר היינו משום דכי משמבגד לה במילתא דלריכה לה במילתא דלא לריכה לה לא פ"כ. ולפ"ז ה"ל כשמתה בהמה דלא לריכה לה דאין כפרה לתמים ה"ל תלא ומרעה בעדר בין המתלת ובין העולה אף שהפרישה בגר. אבל כשהקריבה בגר המתלת תמיים אז אין העולה יולאת לחולין לאחר מיתה טון דעולה עיין להביא אף לאחר מיתה וסיא בגר נתמיינה בעולה תמיים אחר שהקריבה המתלת רק אם לא הפרישה העולה עדיין אזי אם שיעבדה לאו דאוריתא אין הבעל מחוייב להביא לאחר מיתה דלריכה בגר עולה אחר שהקריבה המתלת אבל כשהפרישה בגר העולה ואל ההקדש בגר שוב אינה יולאת לחולין לאחר מיתה ולא עיין לומר אז דמילתא דלא לריכה לה לא משעבד דמאחר שהקריבה בגר המתלת היא לריכה לעולה אף לאחר מיתה. והשתא י"ל דהא דקתני הכא הלשה שהביאה מתלתה יביאו היוחסין עולתה מילתא דפסיקא נקט דכשהקריבה המתלתה אז כל מי שיוכשה מביא עולתה אפילו הבעל נמי כו' לאפוקי הבלא הקריבה המתלתה אז הבעל כל"פ אינו מביא עולתה אף שהפרישה מתיים אלא המתלתה ועולתה יולאין לחולין כו': אבל בהבע"ן לאיתי שהמב כאן להדיא דאין היוחסים מייבין להביא עולתה אלא כשהקריבה המתלתה מתיים אבל לא קריבה המתלתה אין היוחסים מייבים להביא עולתה לפי שהשתה פקע ממנה חובת המתלת וכיון שפקע ממנה חובת המתלת אינה עולתה מתיים אינה קריבה פ"כ. וכבדי אלא הקשה לדידיה מהא דתמילה כו' לריך לחלק ולומר דדוקא בקבי חובה דגבי קבא דאם הביאה המתלתה ומתה דיביאו עולתה כדדיבי לה בפ"כ כו' ממילא משמע דאם לא הביאה המתלתה תמיים דלא יביאו עולתה והייבו בקבים דוקא דחמתלת ועולה שייבין אהדדי שהבי לריכין להיות שמיהן ממין אחד דוקא אבל חמתלת ועולה של נזיר לא שייבין אהדדי כ"כ שהבי הן מלוקין בגוף הקרבן דהעולה הוא בבש והחמתלת בבשה וגם אין בהם שום דבר ואדלבה העולה מקדים בנזיר עולה לחמתלת דכתיב והקריב בבש בן שנתו תמיים אחד לעולה ובבשה אחת בת שנתה תמיימה לחמתלת וגו' ולהבי מביאין שפיר העולה לאחר מיתה ותמב"ז אלא הקריב תמיים

עד כה הביאו דברים לפרש הסלכות סתומות שבפיקא דנא. ובפריקא מלי דשאילנא. במזרת המון לאדם דיעה ומוכמה וסוכלתנא. אשר מנני מיסדא וחוכא: וזיכני לפרשן בפיוטא חדתא דפריסנא. אשר לא שיעבוטו מעולם אבהתנא. ואת כל בריכנא. בבריכה דשיתתא במזונא: ובפיוטא דנא דאתבתא. אם שיינין דכלא נהיתנא. ובהא נחיתנא ובהא פליקנא. פיוטא הכמ"ז מפיקא מגיתנא:

לקח פתיחה לפרק שלישי טוב

התנא בפרק זה מפרש דין כהן שאינו נמלך בכל ענייני תערובות הנזכרין בפ"א ובפ"ב. דבפ"א הוזכרו ג' ענייני תערובות בסדר זה, דתחלה קתני דין תערובות חטאת עם עולה ואח"כ דין תערובות חטאת או עולה בחובה ואח"כ דין תערובות הובה בחובה בשוות ובשאינן שוות. וכן בפ"ב הוזכרו ג' ענייני תערובות כאלה בתערובות ספק ובסדר זה. דתחלה קתני במשנה ב' ובמשנה ג' דין תערובות ספק של חובה סתומה בחובה סתומה בשוות ובשאינן שוות ואח"כ במשנה ד' קתני שם קן סתומה וקן מפורשת כו' דהיינו תערובות ספק של חטאת ועולה בחובה ואח"כ במשנה ה' קתני שם חטאת מיכן ועולה מיכן וסתומה באמצע כו' דהיינו תערובות של ספק חטאת עם ספק עולה וכמ"ש שם ברפ"ב. והנה בפרק זה מפרש תחלה במשנה א' וב' דין תערובות חובה בחובה בשוות ובשאינן שוות הנזכרות בפ"א ודין תערובות ספק של חובה בחובה הנזכרות בפ"ב במשנה ב' וג' מייתי להו התנא במאי דקתני כאן במשנה ב' זה הכלל כל מקום שאתה יכול לחלק כו' וכמו שיתבאר לפנינו אי"ה. ובמשנה ג' מפרש שוב דין תערובות חטאת עם עולה הנזכר בפ"א, ובמשנה ד' כולל שם ב' ענייני תערובות הנזכרין בפ"ב במשנה ד' ובמשנה ה' כנ"ל וכפי שאבאר אי"ה שם במקומו. ובמשנה ה' מפרש שוב דין תערובות חטאת או עולה בחובה הנזכר בפ"א. והנה כשתדקדק תראה שסידר התנא בפרק זה ג"כ בסדר נאות מאוד שסידר כל ענין מג' ענייני תערובות הנ"ל דין תערובות ודאי עם דין תערובות ספק שלו ביחד בסמוך לו. שהרי במשנה א' וב' מפרש דין תערובות ודאי של חובה בחובה עם דין תערובות ספק שלו דמייתי לה בזה הכלל כנ"ל לומר דדין אחד להם. שוב במשנה ג' מפרש דין תערובות ודאי של חטאת ועולה יחד ואח"כ תיכף בסמוך לו במשנה ד' מפורש דין חטאת ועולה וסתומה דהיינו תערובות ספק שלו. ובאותה משנה מפרש וכולל ג"כ דין סתומה ומפורשת דהיינו דין תערובות ספק של חטאת ועולה בחובה כנ"ל ואח"כ בסמוך לו במשנה ה' מפרש שוב דין תערובות ודאי של חטאת או עולה בחובה. רק בזה הקדים דין תערובות ספק שלו דהיינו דין סתומה ומפורשת דכיון דדינו שוה לדין חטאת ועולה וסתומה להכי כללינהו יחד בחד דינא. גם מטעם שיתבאר בסמוך דבתערובות חטאת או עולה בחובה מיירי שם בסיגנון אחר שלא מאותו סיגנון דאיירי תחלה בכל הדינים מ"ה נקטיה לבסוף. והנה ידוע דלפעמים מפרש התנא תחלה מאי דפתח ולפעמים מאי דסיים מפרש תחלה ולהכי התחיל לפרש כאן בפרק זה דין תערובות ודאי וספק של חובה בחובה שהוא מאי דסיים בפ"א ומאי דפתח בפ"ב ונמצא דיצא ידי שניהם. ואע"ג דמה"ט נמי היה יכול להקדים תחלה דין תערובות חטאת ועולה יחד של ודאי ושל ספק כנ"ל שהוא מאי דפתח בפ"א ומאי דסיים בפ"ב. אעפ"כ לא ניחא ליה לתנא בהכי מטעם שאבאר שהרי כתבנו דבמשנה ד' כולל ב' ענייני תערובות ספק בחד דינא דהיינו חטאת ועולה וסתומה הוא מדין תערובות חטאת ועולה יחד הקודם לו במשנה ג' וסתומה ומפורשת הוא מדין תערובות חטאת או עולה בחובה הסמוך לו במשנה ה' כנ"ל וא"כ א"א להפסיק ביניהם בדין אחר. והשתא אי הוי מקדים תחלה דין תערובות חטאת ועולה יחד של ודאי ושל ספק כנ"ל ממילא יהיה מוכרח אז למתני דין תערובות חובה בחובה לבסוף אחר דין תערובות חטאת או עולה בחובה וזה לא ניחא ליה להתנא מטעם זה. משום דבתערובות הובה בחובה ובתערובות חטאת ועולה שבמשנה ג' וגם במשנה ד' קתני בכולהו סיגנון אחד עשה כולן למעלה כולן לכטה חציין למעלה חציין לכטה. אבל בדין תערובות חטאת או עולה בחובה שבמשנה ה' לא איירי בה בסיגנון זה וכמו שיתבאר לשם אי"ה. והשתא אם היה נקט דין תערובות חובה בחובה לבסוף נמצא דהיה מפסיק בדין תערובות חטאת או עולה בחובה דאיירי בה בסיגנון אחר בין אותן הדינין דאיירי בהו בסיגנון אחד ולא ניחא ליה להתנא להפסיק בין הדבקים בשום ענין. אכן בטעם זה לחוד לא סגי משום דאכתי היה יכול להקדים תחלה דין תערובות הבאת או עולה בחובה ואח"כ דין תערובות מפורשת וסתומה עם דין תערובות סתומה וחטאת ועולה בחד דינא ואח"כ תערובות חטאת ועולה יחד ואח"כ תערובות חובה בחובה ונמצא דהיה נקט אז ג"כ כל הני דאיירי בסיגנון אחד וגבי אהדדי וגם כל דין תערובות ודאי עם דין תערובות ספק שלו ביחד בסמוך לו אלא צ"ל דלא ניחא ליה לתנא לפתוח תחלה בפרק זה בדין חטאת או עולה בחובה משום דאינו לא מאי דמסיים ולא מאי דפתח לא בפ"ק ולא בפ"ב וממילא הוכרח שוב להתחיל דוקא בתערובות חובה בחובה דהשתא מתחיל שפיר במאי דסיים בפ"ק ובמאי דפתח בפ"ב וגם קתני השתא שפיר כל הני דאיירי בהו בסיגנון אחד בעשיית הכהן כנ"ל בהדדי וגם קתני כל דין תערובות ודאי עם דין תערובות ספק שלו ביחד בסמוך לו

ולאפוקי

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

ולאפוקי אי הוי מתחיל בתערובות חטאת ועולה ודאי וספק שלו אף דהוא נמי מאי דפתח בפ"ק ומאי דסיים בפ"ב עכ"פ היה צריך אז להפסיק בין הדבקים וכמו שנתבאר. ולפי מה שיתבאר אי"ה במתניתין ה' בסופו דההלכה האחרונה מישך שייך לדין תערובות עולה בחובה שבמשנה ה' א"כ מה"ט נמי ניחא ליה לתנא למתני דין תערובות חטאת או עולה בחובה קודם וסמוך אצל הלכה האחרונה והוכרח נמי להקדים בסמוך לאותו תערובות של חטאת או עולה בהובה דין סתומה ומפורשת שהוא תערובות ספק שלו. וכלל עמו דין חטאת ועולה וסתומה בחד דינא. וכיון דחטאת ועולה וסתומה הוא תערובות ספק של חטאת ועולה ממילא הוכרח להקדים בסמוך לו תערובות ודאי של חטאת ועולה. והשתא דכל הני תערובות משולבות אשה אל אחותה ולא שייך להפסיק ביניהן ממילא הוכרח התנא להקדים להן דין תערובות ודאי וספק של חובה סתומה בחובה סתומה. זהו מה שרצינו לבאר בפתיחה זו ומעתה נתחיל לבאר ההלכות שבפרק זה על הסדר בעזה"י:

לקח טוב יעיר קנו פרק ג פירוש הרא"ש עם שיח השדה

פרק ג א במה דבו ים אמורים. הלי פיכקא קלי על כל עיקרי ההלכות שבפ"ח ובפ"ב דעיקר כולן מיירי בעניני דיני תערובות וקאמר דדייריהו דכולהו דלהמעיקן בם אין הדברים אמורים אלא: **בבהן נמלך.** כלומר שנודע לו התערובות ובא לפני חכם לשאול כלום מה לעשות באותן תערובות פוסקין לו כן: **אבל בבהן שאינו נמלך.** כלומר לו שלא נמלך לדעת אם יש בהן תערובות או שנודע לו התערובות רק שלא בא לשאול לפני חכם ועשה מדעתו: **אחת לזו ואחת לזו כו'.** כלומר אע"ג דמתלה כבר ומתלה פסול דקתני בזה בפ"ק בבהן נמלך לא יכשר כל המתלה לעולות או לחטאות אלא אותו המתלה שיכשר לריך להקריבו לכתחלה הליו עולות והליו חטאות. אעפ"כ בבהן שאינו נמלך מכשרין בדיעבד כל המתלה לעולות אם עשה כלן למעלה או כל המתלה לחטאות אם עשה כלן למטה ולא אמרינן כיון דנדהו כבר מלהכשיר לכתחלה רק הלי המתלה לעולות והלי המתלה לחטאות הו לא חזו להכשיר הטאות או עולות יותר אפילו בדיעבד אלא קמ"ל דבעלי חיים אין נדחין נדחין כדאמרינן בפרק המערובות דתנא דפקיקין סובר כן: **עשה כלן למעלה.** דהיה סבור דקני נדבה הן דבולן עולות. אבל אין לפרש דהיה סבור דמותר לפסול החטאות בידים בכדי להכשיר העולות לגמריהן. ממוס דא"כ לא היה לו לעשות למטה יותר מג' דביעי המערובות עכדי הלי סתערובות הן כשיטור הפרידות של אחת וכביע סג' הוי כשיטור המתלה של הנדתה ומלא שמע"ל יתכשרו לא בולאי לגמריהן העולות עלהן וכביע הנשאר בחחרונה בע"כ נקבעו לחטאת ממ"ל בין שהוא משל בתי החובות ובין שהוא משל חובה אחת וא"כ למה יעשה כל המערובות כולו למעלן אם לא בהיה סבור דקני נדבה הן וכ"ל: **מחצה כשר ומחצה פסול.** כלומר העולות כשרות והחטאות פסולות בולאי וכ"ל ילאתה ידי חובתה העולות ולריכה כ"ל להשלים בולאי כל חטאות חובתה. אלא הקרבנות עלמן כל זמן שלא הוקטרו לא יוכשרו להקריב מהן רק רביע המערובות שעשה למעלה בתחלה שהוא כשיטור המתלה של חובה אחת מהן בולאי עולות כשרות ממ"ל בין אם היו משל חובה אחת ובין אם היו משל שתיהן. כי רביע המערובות שנעשה למעלה בחחרונה הן בולאי חטאות פסולות שהרי אחר שנעשה למעלה ג' רביעי המערובות שהם כשיטור חובה אחת כולה וכשיטור המתלה המחובה שניה בע"כ נקבע לא רביע הנשאר להטאת ממ"ל כ"ל ונפסלו בולאי בעשיית מעלה. והמתלה המתלעי שנעשיית מעלה נמי לף שנכללו הרי הוא בולאי הליו עולות והליו חטאות עכ"פ מאחר דרביע המערובות שנעשה למעלה בתחלה אינה לגמיר שמא הוא המתלה משל חובה אחת ומלא שנקבע לא המתלה האחר משל חובה אחרת וא"כ בכל הפרידין שתקריבין אח"כ אינה לספיקי בכל פרידה שמא היא מלחובן שנקבעו בבר לחטאות. ומלא שהמתלה המתלעי פסול נמי להקריב כולו מספק הרי ג' רביעי המערובות הפסלין מלהקריב. ואעפ"כ יש כ"מ עובדא לף לענין הקרבנות עלמן שמלי דלשמעינן דמכלל בולן שבבהן בולאי המתלה לף שאין יבולין לבהן בפ"ע והייט לענין חייב פיגול ותמא דהא אין חייבין משום פגו"ע כ"א אחר הזאה בחטאת העוף ואחר המילוי בעולת העוף כדאיתא בפ"ב דמעילה בחטאת העוף הוא דמה חייבין עליה משום פגו"ע ובעולת העוף מילה דמה חייבין עליה משום פגו"ע. ואיתא בפרק ג' דזבחים דף כ"ז ע"א דאיקה דאבר בתחילה חייבת ליהי בולאי פיגול וכן לא חייבי מתי לידי עוכר ועמא כדאיתא נמי בפרק י' דזבחים דף ל' ע"א. וכיון דשני בבולת חטאת העוף ועולת העוף פוסל א"כ לא חייבי לידי פגו"ע. וכיון דבחחרונה שרביע הראשון מעשיית מעלה יכשר בולאי וכביע האחרון יפסול בולאי והמתלה האחרון מלכלל מתכשר הליו ונפסל הליו רק שלא מוכל לבבר הכשר בפ"ע והפסול בפ"ע וכולן בספק. ובשמא אם יאכל אדם מהמתלה המתלעי משיעור חליו א"א לחייבו עליהן משום פגו"ע מחמת ספק שמא הן מלאתן שנפסלו. אבל כאשר יאכל עוד מפרידה אחת יותר משיעור חליו יתחייב בולאי משום פגו"ע שהרי אז אכל בולאי מפרידה אחת כשלא מאחר שבולאי לא נפסל יותר מהליו: **בולן למטה.** ס"ע אין לפרש דהיה סבור דמותר לפסול העולות בידים בכדי להכשיר החטאת דא"כ לא היה לו לעשות למטה יותר מג' דביעי המערובות שהרי רביע הנשאר בחחרונה נקבעו לעולות ממ"ל כיון שבכלל ג' רביעי המערובות בולאי יש מכל מובה לא פחות ממתלה עכ"פ מאחר שהם כשיטור מובה אחת כולה וכשיטור המתלה מחובה שניה כנ"ל וא"כ למה לו לעשות כלן למטה. אם לא שנאמר כמ"ש בפ"א בפתיחה דברינו דעביית מעה נמי משום דהיה סבור דקני נדבה הן דכלן עולות רק היה סבור נמי דדין עולת העוף למטה כדין עולת בהמה וכמו שביאלו שם. ומשום דלא שביא כ"כ לעשות בזה מ"ה נקבע שהגא מתלה עשיית מעלה דהוא מילתא דשיחא שיעשה כן מפני אותו טעות למוד שהיה סבור דקני נדבה הן כנ"ל. מחצה כשר ומחצה פסול. כלומר החטאות כשרות והעולות פסולות בולאי וא"ל ילאתה ידי חובתה ממחצה ולריכה כ"א להשלים בולאי כל עולות חובה. וא"ל לעטן הקרבנות עלמן לא יוכשרו מהן לאכילה בהן אלא רביע המערובות שנעשה למטה בתחלה שהן בולאי עולות כשרות ממ"ל. אבל רביע המערובות שנעשה למטה בחחרונה הן בולאי עולות פסולות והמתלה המתלעי שנעשיית מעה פסול כולו ולאכילה בהן מספק כי בכל פרידה מהן אינה לספיקי שמא היא נקבע בבר לעולה. רק הנ"מ לענין הקרבנות עלמן שמאי דנתכשרו בולאי מבלל כלן המתלה לף שאין יבולין לבהן בפ"ע הוא לענין פגו"ע וכמו שנתבאר הכל גבי

מבביית

פרק ג בד"א פי' בד"א בספקי המערובות של אלו הבני פרקים. בבהן נמלך שבא לפני חכם לשאול מה יעשה בהן. ועתה בא לפרש בבהן שאינו נמלך ומעשה מדעתו: **אחת לזו ואחת לזו.** הביאה שני קני חובה שמתים ונתנם לבהן. אם עשה כולן למעלה נפסלו החטאות. כולן למטה נפסלו העולות. ותביא ל"א מה שנפסל לה ואינם לריכות תנאי: **חציין למעלה וחציין למטה.** מד' פרידין מעולין עשה ב' למעלה וב' למטה. א"א להיות פסול בהן יותר מחלי. דאף אם היה קן של אחד אחת כלו למעלה ושל אחרת כלו למטה. נפסלו מזו עולה ומזו חטאת. ויבואו קן ויתנו אם עולה שלך קריבה והחטאת שלי חטאת זו העולה שלי והחטאת שלך. ואם להפך יהא להפך. ואם כבר נפטרו שכל קן וקן קרב מלו למטה והליו למעלה מהא העולה נדבה והחטאת בחה על הספק והליה נאכלת. וכן ג' לזו וג' לזו אפשר שקרבו כלין ובולן פעורות. ואפשר שלאחת נפסלו כל העולות ולאחרת כל החטאות. ואפשר שאחת הקריבה ה' עולות ואחרת ה' חטאות. ותסר לזו ב' חטאות ולזו ב' עולות. ואפשר שאחת הקריבה ד' עולות וב' חטאות והאחרת ד' חטאות וב' עולות. הילכך יביאו (ד') [ו] עולות וב' חטאות ויתנו. אבל יותר מב' חטאות א"א להביא שמא כבר נפטרו. אבל כל אחת לריכה להביא חטאת העוף על הספק להכשירה בקדשים: [הגה"ה הבה כונתו מבוארת דל"ל דב"א תניא בפ"ע ג' עולות וחטאת א' שעולין יחד ו' עולות וב' חטאות ויתנו כ"א על העולות בעולת נדבה אבל חטאת שהיה בחה בנדבה א"א להביא כלן על הספק דשמא כבר נטפרו ומלא שהביא כלן חטאת לזו לעזרה רק חטאת אחת הביאו לה להביא על הספק בכדי להכשירה בקדשים. וכן כתב לטיל בפ"ב סוף מעשה ג' דחטאת אחת תניא על כל ספקות. ומלאה דהרא"ש מדמה זה לאחת דאיתא בסוף פ"ק דזבחים האשה שיש עליה ספק ה' זבות שיש ספק ה' לידות מביאה קרבן אחד ואוכלת בזבחים ואין השאר עליה חובה. ופירש"י ואוכלת בזבחים שהרי הקרבן הזה לבהרה בא והרי הוא כשבולה אם נטמאת הראשה כמה טומאות שבולה אחת עולה לטולן אף קרבן זה כן ואין השאר עליה חובה לא הלריכה חכמים להביאן שלף אחת בקודשי הטיהו להקריבה ספק מלוקה חולין למנחה אלא אשה לא כן אין לה תקנה לטהר בקדשים עכ"ל. ולהרי ס"ל להרא"ש דכאן נמי לא תניא רק חטאת אחת על כל ספקות. אבל קשה שהרי המס קתני שמשה מביאה קרבן אחד ומשמע דאינה לריכה להביא כ"א חטאת אחת ועולה אחת לכאן קרבן אחד שמשה משמעותו החטאת עם העולה יחד וכן פי' הרשב"ם להדיא בבא בתרא דף קס"ו ע"ב. וא"כ כאן נמי דמדמה לה הרא"ש להמס היה לאוי ג"כ שתבני בחטאת אחת ועולה אחת על כל ספקות כמו המס ויקשה למה שינה הרא"ש כאן לענין העולות להלריך שתביא כל העולות על הספק. אך הא לא קשיא דבשלמא גבי ספק ה' זבות כיון שאינה מביאה רק חטאת אחת ספק שוב לא שייך שתביא עולות יותר לגאת ידי ספק ה' זבות העולות שהרי אם תתנה אשה שהיו עליה ה' זבות יהיו אלו ה' עולות לחובתה הרי שתביא לחובתה ד' עולות בלא חטאת שהרי לא הביאה רק חטאת אחת ועולות בלא חטאת לא שייך להביא כלל. הדא שהרי תנן לעיל בסוף פ"ב האשה שהביאה חטאתה ומתה ויביאו היורשין עולתה משמע להדיא שאם לא הביאה חטאתה מחייב אז אפני שאין יכולין להביא החטאת לאחר מיתה לא יביאו נמי העולה והייט משום דלא שייך להביא בלא החטאת וכמ"ש אם בלקה עוד. אבל הכא אדרבה אשה העולות שלה נפסלו אז החטאות שלה בודאי מתכשרו כלן שהרי א"א שנפסלו העולות שלה אם לא שנעשו כל הפרידות שלה נתכשרו כלן. וכן לריפוך נמי שאם נפסלו החטאות שלה אפני שנעשו כל הפרידות שלה למעלה אז בודאי מתכשרו לה העולות כלן. א"כ הרי דעל כל ספקות החטאות לא התיר להביא רק חטאת אחת ספק מאחר דא"א להחטות בחטאת אחת נדבה. עכ"פ ספקות העולה איכולה להחטות עליהן בנדבה מחוייבת להשלים אם כלן מספק שמא נפסלו כלן שהרי כאשר נפסלו לה העולות אז בודאי מתכשרו לה כבר החטאות כלן וא"כ נתחייבה שפיר בעולות לאוונן לחטאת שנתכשרו לה כבר ומחוייבת שפיר להשלים אם כלן מספק כמ"ש הרא"ש. אבל אי קשיא הא קשיא שהרי בני אחת לזו ואחת לזו כתב הרא"ש שם ויביאו קן וא"ל בשותפות יחד וכדמסיק ויתנו אם עולה שלך הי'. וא"כ הי' יכולין להביא בשותפות יחד ג' עולות וחטאת אחת ויתנו אשה נעשו הג' קנין בל אשה אחת כלן למעלה ושל אחרת כלן למטה ונפסלו לזו החטאת ולזו העולות אז העולות יכולו לאותה שנפסלו לה העולות והחטאת תעלה לאותה אשה שנפסלו החטאות שלה ומספקן הי לה בחטאת אחת להכשירה בקדשים. וא"כ למה שינה הרא"ש בפירושו להלריך כאן שא"ה

מפני אותו טעות למוד שהיה סבור דקני נדבה הן כנ"ל. **מחצה כשר ומחצה פסול.** כלומר החטאות כשרות והעולות פסולות בודאי וא"ל ילאתה ידי חובתה ממחצה ולריכה כ"א להשלים בודאי כל עולות חובה. וא"ל לעטן הקרבנות עלמן לא יוכשרו מהן לאכילה בהן בודאי חטאות כשרות ממ"ל. אבל רביע המערובות שנעשה למטה בחחרונה הן בודאי עולות פסולות והמתלה המתלעי שנעשיית מעה פסול כולו ולאכילה בהן מספק כי בכל פרידה מהן אינה לספיקי שמא היא נקבע בבר לעולה. רק הנ"מ לענין הקרבנות עלמן שמאי דנתכשרו בודאי מבלל כלן המתלה לף שאין יבולין לבהן בפ"ע הוא לענין פגו"ע וכמו שנתבאר הכל גבי

מבביית

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

מכ"ח בפ"ע דוקא מביא ג' עולות וחטאת אחת ספק. ואין לומר דאיירי כאן כשאין שתי הנשים עומדות כאחת ואין כ"ח עולאת אם בת זיווגה להביא יחד ולהתנות וכדכתב לעיל בפ"ב סוף משנה ג'. דה"כ גבי אחת לא ואחת לא למה כתב ויביאו קן בשותפות. ועוד מדלא כתב כאן מכ"ח מביא ג' עולות וחטאת אחת רק כלל יחד וכתב ויביאו ו' עולות וב' חטאות משמע דרוצה להשמיענו דאפילו כשהן יחד מיקר דינם כך הוא שיביאו בכלל ו' עולות וב' חטאות. ומכאן דסובר הרא"ש דלא שייך הכא שיביאו יחד בשותפות ג' עולות וחטאת אחת ויתנו אחת עם העולות ולא העולות ולא החטאות יהיו הג' עולות והחטאת לא דה"כ החטאת עם העולות יהיו תרתי דסתרי בהדי כעין ג' עולות מפני שנעשו הג' קנים שלה לחטאת בפ"כ הג' קנים של מצורעת ונעשו לחטאה ולריכה לא נמי ג' חטאות וה"כ באותו חטאי שיתנו שיעלו הג' עולות לאחת לא בודאי גם מצורעת לריכה ג' חטאות והכי הן אינן מביאין אותה רק חטאת אחת ונמצא שבאותו חטאי יהיו החטאת והעולות תרתי דסתרי אהדדי וס"ל להרא"ש דלאו שפיר למעבד כי האי גוונא לכתחלה. ולהכי סובר דמותב יותר שמביא כ"ח בפ"ע ג' עולות וחטאת אחת ספק דהשתא בחטאי של כ"ח אין כאן תרתי דסתרי אהדדי בהכי כשלריכה אחת ג' עולות לא ג' או אחד בפ"ע שייו כאשר נעשו כל הג' קנים שלה לחטאת ג' פרידין לא ד' פרידין לחטאה ולא מתכוונו לה כל הג' חטאות בודאי וה"ל אינה לריכה כלל להחטאת שמביאה עכשיו רק העולות אותה לחובתה והחטאת באותה אינה חטאת אלא חולין. וכן אם היא לריכה להחטאת אף אם אינה לריכה רק לחטאת אחת. בפ"כ הייו כשנעשו ד' פרידין שלה לחטאה ולא מתכוונו לה בודאי כל הג' עולות ואינה לריכה להעולות שמביאה עכשיו כלל רק ההעולות תהיה לחובתה והעולות לנדבה בעלמא וה"ל כשהיא מחטאה עכשיו כך אין בתנאי זה תרתי דסתרי ושפיר דמו. אבל גבי אחת לא ואחת לא ועולה אחת ויביאו קן ויתנו כו' משום דשם לא נפסל לגמרי היותר רק חטאת אחת ועולה אחת ולא נפסלה העולה בפ"ל לחובתה נפסלה החטאת ע"כ מביאין הכם שפיר חטאת ועולה בשותפות יחד ומתנין שפיר שהעולה העולה לאותה שלריכה עולה וחטאת תעלה לחובתה הלריכה חטאת ואין שם תרתי דסתרי כלל. ועפ"ז ניחא נמי מה שיש לדקדק טוב בדברי הרא"ש דלא פירש רק דין אחת לא ואחת לא ועל ג' לא וג' לא והשמיע מלפרש דין ב' לא וב' לא ובודאי לריך לזה עכשו. ועפ"ז מה שכתבנו יש ליתן טעם נכון והוא זה דדין אחת לא ואחת לא פסיקא ליה להרא"ש לפרש דיביאו קן בשותפות דוקא ויתנו לתקן המחלה שנפסל מספק אבל לא תביא כ"ח בפ"ע קן להחטאת על העולה בנדבה והחטאת תהיה בספק דה"כ יביאו מבין שתיהן ב' חטאת ספק ובודאי מוכח יותר לחטאת בחטאת ספק כל מה דאפשר ט"כ פסיקא ליה להרא"ש דזה דמוכח יותר שיביאו קן בשותפות יחד ויתנו. ובג' לא וג' לא פסיקא ליה להרא"ש דמוכח יותר שתביא כ"ח בפ"ע ג' עולות והחטאת אחת לתקן המחלה שנפסל מספק ולא יביאו בשותפות יחד ב' עולות והחטאת אחת בבדי אלא יהיו תרתי דסתרי כשיביאו יחד עולות יותר מחטאת וכמו שנתבאר. אבל בב' לא וב' לא כיון דאם כ"ח תביא בפ"ע לתקן המחלה שנפסל הרי כ"ח מוכרחת להביא ב' עולות והחטאת אחת ספק הרי מבין שתיהן יביאו בפ"כ ב' חטאות ספק ח"כ י"ל דהשתא מוכח יותר שיביאו יחד בשותפות ב' חטאות וב' עולות ויתנו שיעלו העולות הלריכה עולות והחטאות יעלו לחובתה חטאות הלריכה ולא ידי חובתן ממ"ג שם מספק ב' חטאות שנפסלו לאחת כי חטאים שתיהן בב' חטאות אלו. אז י"ל דאפ"ל מוכח יותר שתביא כל אחת בפ"ע חטאת ספק ולא בשותפות ב' חטאות ספק שהרי בכריתות פליגי ת"ק וב' יוסי גבי ב' נשים שהפילו אחת ממין פעור ואחת ממין הוכה דת"ק סובר דל"ח תביא קרבן בפ"ע ולא בשותפות יחד ובתנאי וב' יוסי פליג וס"ל שמביאין בשותפות ובתנאי וס"ל בע"כ דהרא"ש שכתב בכל המסכת שהנשים מביאין יחד בשותפות ובתנאי ס"ל דהלכה כב' יוסי. ועכ"פ י"ל דב' יוסי לא פליג את"ק רק מחמת דס"ל דלמעשה בחטאת ספק עדיף ע"כ ס"ל דמוכח יותר שיביאו חטאת אחת יחד בשותפות ובתנאי משתביא כ"ח חטאת ספק בפ"ע. אבל הכא כשיביאו בשותפות ב' חטאות אכתי יהיו שתיהן חטאתי ספק ע"כ יכול להיות דגם ב' יוסי היש מודה דמוכח דתביא כ"ח בפ"ע חטאת ספק ולא ביאו יחד בשותפות ובתנאי דבלא שותפות בדוקא. אז י"ל דבב' לא וב' לא יכולין לעכות כמו שירלו אז שיביאו בשותפות ב' חטאות וב' עולות אז שב"ח תביא בפ"ע ב' עולות וחטאת אחת ספק אחר לא כלל זה כלל זה ויש בכלל ענין מדיפות כנ"ל. לכן שניהן שקולין ויעשה כמו שילו. והשתא י"ל דמ"ש השמיע הרא"ש מלפרש דין ב' לא וב' לא משום דלא הוי פסיקא ליה בדין זה איך יעשו לתקן המחלה שנפסל ולהכי לא פירש רק דין אחת לא ואחת לא ודין ג' לא וג' לא דפסיקא ליה דיהיו שפיר כנ"ל: אבן כל זה הוא לדעת הרא"ש אבל אין כן דעת המפרש שהרי כתב במשנה ב' אחת דקתני שם המרובה כשר בזה"ל ולי נראה שהתנה שהביאה מהה לריכה עוד להביא עשר חליין עולות וחליין חטאות כו'. הרי להדיא דדעת המפרש שלריכה להשלים כל מנין החטאות שנפסלו בספק ולא קני בחטאת אחת על כל ספקות. ולריך לבאר לדעתו דלא דמי לאשה שיש עליה ספק ה' זבות או ספק ה' לידות דקניא אחת מהן לא נתחייבה אשה באותן קרבנות משולש וה"כ כאשר תעמידנה על חזקתה הרי היא בחזקת שהיה מיוחדת ע"כ לא הלריכה להביא רק קרבן אחד להכשיר בקדשים אבל השאר אין עליה חובה מאחר שהיא בחזקת שהיה מיוחדת. אבל הכא נתחייבה אשה כבר באותן קרבנות ועכשיו יש ספק אם נפטרה אם לא אין ספק חולה מידי ודאי והרי היא עדיין בחזקתה שנתחייבה כבר ע"כ לריכה להשלים כל מנין החטאות והעולות שנפסלו בספק לדעת המפרש ומיין שוד מזה בלקח טוב. ע"כ הגה"ה]:

עשיית מעלה כנ"ל: **חציין למעלה וחציין למטה.** דלא היה יודע איש כאן מצורעות זהיה סובר שהן קיין סתומות שהופרשו כולן יחד. או שהיה יודע שהן מצורעות חובה בחובה רק היה סובר איש לון מקנה ע"י שהכשיריה לנידוי באופן שיתבלל כל זוג וזוג מהמצורעות להיות משל שתי החובות נוגל אחד מכל זוג מחובה זו ונוגל אחד מחובה זו וכמ"ש באופן הכירור בפ"ק ובאופן זה הקריב זוג למעלה וזוג למטה וכן כל זוג וזוג עד שהשלים כל המצורעות חליין למעלה וחליין למטה ונתכוין להכשיר כל המצורעות מאחר דהמחלה שלמעלה נתבלל לו שהוא משל שתי החובות בשוה וכן המחלה שלמטה ולא היה יודע דבריהן לכשיר כל המצורעות בכה"ע מעשה שאת יקח מן הקרבן כמ"ש בפ"ק. או שהיה סובר דמותר באחת אפילו ליקח מן הקרבן ובלבל באופן זה כל זוג וזוג לשתי החובות כנ"ל: **את שלמעלן מחצה כשר ומחצה פסול ואת שלמטן** כו'. כלומר מחלה ראשון מהפרידין שנעשו למעלה מתכשרו בודאי לעולות ממ"ג אין בהן משל חובה אחת ואין שהן משל שתי החובות ומחלה הכני פסול מפסק דשאת כל הנעשה למעלה הן משל חובה אחת ונמצא דבשעשה מחלה הראי ומתכשרו לעולות וקבע שוב חלי הנשאר לחטאות ונפסלו בעשיית מעלה. וכן מחלה הראשון מהפרידין שנעשו למטה מתכשרו בודאי לחטאות ממ"ג כנ"ל ומחלה השני פסול שספק דשאת כל הנעשה למטה הן משל חובה אחת ונמצא דמחלה השני נקבעו לעולות ונפסלו בעשיית מעה. אלא לעפ"ו מדיעה הכי הוא בודאי לענין הפרידין עלמן. אעפ"כ לענין הנלמת חובתן אם המצורעות הוא משל ב' נשים אלא ולעולכו להשלים חבין שתיהן כנגד המחלה הכשר שילעולכו להשלים כנגד כל המחלה שנפסל בעשיית מעלה ומטה שבסיפא זו יש בזה חילוקי דיעות דמדברי הרא"ש מתבאר להדיא דבג' לא וג' לא לריכה כ"ח בפ"ע להשלים מספק ג' עולות וחטאת אחת שעולה מבין שתיהן ו' עולות וב' חטאות. הרי מבין שתיהן לריכין להשלים כל עולות חובתן וחטאות אין לריכין להשלים אפילו כנגד המחלה שנפסל וכמו שביארנו שעמו ומיחוקו בחר הימיב בשיח הדשה בהגה"ה. וה"כ לענין זה אין כ"ת במחלה כשר דיין דמחלה פסול כ"ל פסול מספק כנ"ל ח"כ אף אם מחלה הראשון היה פסול ב"כ מספק או אפילו בודאי הוי נמי דין כן שכ"ח לריכה להשלים ג' עולות בתנאי נדבה וגם חטאת אחת ספק חטאת הפסול מספק. ולגבי חטאת אחת היתה לריכה נמי אפילו היה הספק פחות ממחלה. ואם היה המצורעות נמי משל אשה אחת אזי נדעת הרא"ש לא תהיה לריכה להשלים אז כנגד מה שנפסל מספק רק חטאת אחת ספק עם עולה אחת לחוד בין אם היה מה שנפסל מספק פחות ממחלה או יותר ממחלה. שהרי ס"ל להרא"ש דבג' לא וג' לא משל ב' נשים לא שני שיביאו יחד רק ג' עולות וחטאת אחת ספק בשותפות ובתנאי חטאת דה"כ החטאת עם העולות יהיו תרתי דסתרי אהדדי כמו שביארנו בהגה"ה שם. ח"כ מהמ"ל כשהמצורעות הוא משל אשה אחת לא שייך שתביא ג' עולות וחטאת אחת ספק בכדי שלא יהיו החטאות עם העולות תרתי דסתרי אהדדי שהרי בודאי כפי מנין העולות שנפסלו לחטאה כנגדן החטאות לחטאה וכיון דבע"כ אינה מביאה יותר מחטאת אחת ספק ממילא אין עליה להביא ג"כ רק עולה אחת וכדין האשה שיש עליה ספק ה' זבות כו' דקתני בספ"ק דכריתות מביאה קרבן אחד ואין הטאר עליה חובה וקרבן אחד כ"ל חטאת אחת עם עולה אחת וכמ"ש בהגה"ה שם וכל זה הוא לדעת הרא"ש. אבל לדעת המפרש שהתחתי בשיח הדשה בהגה"ה שם בסיפוי דס"ל דלא לענין ספק פסולי חטאת לא שני בחטאת אחת על כל ספקות רק לריכה להשלים נמי חטאות כ"כ כפי מנין העולות שנפסלו בספק. ח"כ בהמצורעות משל אשה אחת בודאי לריכה להשלים הן חטאות הן עולות כנגד כל המנין שנפסל מספק. וכן אם המצורעות הוא משל ב' נשים וכגון ד"מ בג' לא וג' לא ונעשה חליין למעלה וחליין למטה דנין למעלה ונין למטה מחלה בשר ומחלה פסול אז לריכין להשלים מנין שתיהן כשיעור המחלה שנפסל דהייו שיביאו ג' קיים בשותפות יחד ובתנאי שיתנו אלה הג' קיים של אחת נעשו כלן למעלה וב' של מצורעה נעשו למטה ונפסלו לא הג' חטאות אלה שנעשו למעלה ולא נפסלו הג' עולות אלה שנעשו למטה אזי יעלו מתוכן הנלמה קיים שמביאין עכשיו בשותפות החטאות לא והעולות לא. ואם משל אחת נעשה ממנה פרידין למעלה ופרידה אחת למטה ח"כ בהכרח משל מצורעה נעשה בשיעור ה' פרידין למטה ואחת למעלה ונמצא חסר לא ב' חטאות ולא ב' עולות אזי יעלה אזי עולה חג' קיים שמביאין עכשיו ב' חטאות לא וב' עולות לא ועולה ג' מהיה נדבה וחטאת בספק. ואם לאחת נעשה ד' פרידין למעלה וב' למטה בהכרח לאחרתה נעשה בשיעור ד' למטה וב' למעלה וחסר לא חטאת אחת ולא עולה אחת אזי יעלו מהג' קיים שמביאין עכשיו חטאת לא ועולה לא וב' עולות יהיו לנדבה וב' חטאות בספק. ואם משל כל אחה נעשו ג' פרידין למעלה וג' למטה נמלא שיעשה כל אחה ידי חובתה כולה חטאות וחטאות אזי הג' קיים שמביאין עכשיו יהיו העולות לנדבה והחטאות בספק. ולפ דהרא"ש מגרע שמביא כ"ח בפ"ע דוקא ולא בשותפות. היינו לעיטתו דוקא דס"ל דלריכה להשלים כל העולות שנפסלו בספק חטאת"כ בחטאות מ"ה שפיר ס"ל דאין יכולין להביא בשותפות בכדי שהעולות והחטאות לא יהיו הרתי דסתרי אהדדי וכמו שביארנו שם בהגה"ה כנ"ל. אבל לדעת המפרש שמביאין החטאות כמספר העולות שפיר יכולין להביא בשותפות יחד ובתנאי וכמו שהרא"ש בשלמו כתב גבי אחת לא ואחת לא שיביאו קן בשותפות ובתנאי אז עלמו כפי שביארנו שם. ולפ לפי שיטתו בפ"ק דאין מביאין הקרבנות של חטאי כפרה בשותפות ובתנאי אעפ"כ בכה"ג שנתבאר שהאחת לריכה חטאות ואחרתה לריכה עולות בענין זה כתבנו בפ"ק דלריכה חטא כלל להבאתן יחד בשותפות ובתנאי: **וע"פ** דבריהם אלה כ"ל נישב נמי בסיפא זו הא דמקדים הטאת בהקרבה הכהן למעלה מחלה ואח"כ למטה דזה הוי אלא כדין שהרי קי"ל דחטאת קודמת לעולה וא"כ הכי

מבלתי

ה"ל לתתי חליין למעלה וחליין למטה שהרי לפי מה דסבר הכהן להקריב חליין חטאות חליין עולות היה לאו להקריב חטאות למעלה וחה"כ העולות למעלה. והיה אפשר ליישב ולומר חילדי דבריהם בעניין כלן בנד אחד הקדים לחתי מחלה עשיית מעלה ואח"כ עשיית מעה קחתי כמו כן בסיפא נמי בסדר זה. ובריהא נוסף יש מעם בזה שהקדים עשיית מעלה מחלה משום דזה שכיח יותר בכהן שאינו נגלו שיעשה כלן למעה לא שכיח לעשות בזה וכ"ל אחן ע"פ מה שביארנו חילוקי דיעות הרא"ש והמפרש כנ"ל. אף הא דקתני אם בלמעלן מחלה מהן אם בלמטן אם בלמטן כו' יש לפרש דס"ק אף דכשיעור חלי המצורעות שנעשה למעלה היו לחויין להיות עולות אבל אם מחלה כשר לעולות. וכן אף דכשיעור חלי המצורעות שנעשה למטה היו לחויין להיות חטאות אבל אם מחלה כשר להחטאות אבל פסול לחטאות. נמלא נפ"ז קתני המחלה פסול עולות וחה"כ פסול

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

חמאות. והשתא יהיה אתי שפיר לדעת הרא"ש דספק פקולי הטולות לריך להטלים כלן וספק פקולי חטאות אין לריכין להטלים רק חטאת אחת מל כל הספקות. די"ל דא"ל דמה"מ הקדים בסיפא פקול הטולות משום דמהלוין התנא למתנך פקול הטולות שבסיפא לפקולי המתלה דעשה כלן למעלה או למעה להתם הפקול הוא לבוד ולריכין להטלים ולתקן כל הפקול וה"ל פקול הטולות שבסיפא לריך אתי לתקן כל הפקול ולהכי אני להו גבי אהדדי ולא לה להפקיע בריכין בפקולי חטאות שבסיפא ז' שלרין לריכין להטלים ולתקן כל הפקול ולהכי קתני ליה לפקול החטאות לבסוף: **אך** י"ל אתי להיפוך דהא דקתני את שלמעלן מתלה כשר ומתלה פקול ה"ק מתלה כשר לטולות בודאי ומתלה פקול מחמת חטא שמא נקבטו לחטאות ונפקלו בטעיית מעלה. וכן את שלמעה מתלה כשר לחטאות בודאי ומתלה פקול מחמת חטא שמא נקבטו לטולות ונפקלו בטעיית מעה. נמלא לפ"ז קתני מתלה פקול החטאות וא"ל פקול הטולות. והשתא יהיה אתי שפיר לדעת המפרש דגם סתם פקולי חטאת לריכין להטלים כלן. דלפ"ז י"ל דמ"ה הקדים לתתני פקולי החטאות בסיפא בכדי לתתני פקולי החטאת בתחלת בין פקולי הרישא דשמה כלן לגד אחד וכין פקולי הטולות דסיפא דסיפא לומר דגם פקולי החטאת דסיפא דין אחד להן עם כל הני פקולין שלמעלה ברישא ושלאחריו בסיפא דדין כלן להטלים ולתקן כל פקולן: **עוד** י"ל פ"פ הסוגיא שאביא ח"ה במשנה ד' דתיתא בזבחים דף ס"ז אומר היה ר' יהושע עולת העוף שעשה למעה כו' משכת ועשית חטאת העוף ודרין ממעשה ב' דפרקין ומשני אומר דא"ל יהושע אחד גברא בחכא גברי מי אמר ופרין שוב ממעשה ד' דפרקין ומשני אומר דאי"ל להפוקי מידי מעילה למיסק לה לחובה מי אמר. וכתבו התוס' שם דמדאוריתא נמשכת ועשית חטאת גמורה והקמתא דבבן דלגיו עולה לשם חובה. והכה התנא לריכי אף כשהתרובות משל אחה אחת כדקתני לדרישא בפ"ק וא"ב הא דקתני ואת שלמעה מתלה פקול אינו אלא מדבבין בשל אחה אחת. לפפוקי שלמעלה הוא פקול דאוריתא וכן כשעשה כלן למעה הפקול דאוריתא אף בשל אחה אחת מאחר דמתכתרו לה כל החטאות ואינה לריכה לחטאת כלל וא"כ שפיר קתני בהמת פקולי דאוריתא גבי אהדדי. אך לופן זה לא יתכן לפי מה שיתבאר לי"ה במשנה ג' דאף בשל אחה אחת בשתי חובות הוי כמו בשתי גברי משום דאף אם השתי חובות הן מחאה אחת ומשם אחד אחר לשמות מעיבה לגיבה וא"כ גם בשל אחה אחת ומשם אחד ח"ל שמתשך עולה חובה זו לגיבה בעשית חטאת לחובה אחרת אף מדאוריתא וא"כ הא דקתני שתי ואת שלמעה מתלה פקול הוא שתי פקול דאוריתא אף בשל אחה אחת ומשם אחד. ולכן מתוכחת כדשנין מעיקרא: **ב אחת לזו וכו' עשה כלן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול**. כלומר מלל כולן מתכשרו בודאי המתלה לטולות ונפקלו החטאות ומלא שילמו בודאי ידי חובתן מטולות ולריכין להטלים כל חטאות חובתן. ולענין הקרבנות עלמן סגה כשיטור תלי המועה שעשה למעלה בתחלה יכשרו בודאי אף לענין הקרבה לבתחלה מת"ש בין שהן מחובה אחת לו שהן מדבבין בשל אחה אחת. לתפוקי שלמעלה הוא פקול דאוריתא וכן כשעשה כלן למעה הפקול דאוריתא אף בשל אחה אחת כדשתי ואינה לריכה לחטאת כלל וא"כ שפיר קתני בהמת פקולי דאוריתא גבי אהדדי. אך לופן זה לא יתכן לפי מה שיתבאר לי"ה במשנה ג' דאף בשל אחה אחת בשתי חובות הוי כמו בשתי גברי משום דאף אם השתי חובות הן מחאה אחת ומשם אחד אחר לשמות מעיבה לגיבה וא"כ גם בשל אחה אחת ומשם אחד ח"ל שמתשך עולה חובה זו לגיבה בעשית חטאת לחובה אחרת אף מדאוריתא וא"כ הא דקתני אתי ואת שלמעה מתלה פקול הוא אתי פקול דאוריתא אף בשל אחה אחת ומשם אחד. ולכן מתוכחת כדשנין מעיקרא: **ב אחת לזו** כו' **עשה כלן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול**. כלומר מלל כולן מתכשרו בודאי המתלה לטולות ונפקלו החטאות ולריכין להטלים כל חטאות חובתן. ולענין הקרבנות עלמן סגה כשיטור תלי המועה שעשה למעלה בתחלה יכשרו בודאי אף לענין הקרבה לבתחלה מת"ש בין שהן מחובה אחת לו שהן מדבבין בשל אחה אחת. וכשיטור תלי המועה שעשה למעלה בתחלה הם בודאי חטאות שנפקלו דאחר שעשה למעלה כשיטור המרובה כולו וגם כשיטור תלי המועה אתי כשיטור תלי המועה הנשאר נקבטו לחטאות מת"ש בין שהם מהמרובה או מהמועה או מהל שתיהן ונפקלו בודאי בטעיית מעלה. אבל כשיטור המרובה שבחתלת בטעיית מעלה בין הכשיטור תלי המועה שבתחלה ובין הכשיטור תלי המועה שבאחרונה כלן הן בספק. די"ל כשיטור תלי המועה שעשה בתחלה היה בחתת כלן מהמועה ונקבע כבר תלי הני מהמועה לחטאת ונמלא דלף בפרידה הראשונה משיטור המרובה שבחתלת כנ"ל יש לספק שמא היא מתלה הראשון שלא המועה שלא נקבע עדיין לחטאת וכבר לעולה. ובע"פ גם אותו שיטור המרובה שבחתלת כנ"ל יש בכללו מת"ש פרידות כשרות בודאי כשיטור תלוי ופרידות פסולות בודאי כשיטור תלוי רק שא"ל לברכן לזו פרידה כשרה ולזו פסולה וא"מ ע"פ לענין פנו"מ אם יאכל מהן יותר משיטור תליין יתמיד בודאי מת"ש. וכה"ג יתבאר הא דקתני מתי כלן למעה מתלה כשר ומתלה פקול דלענין הפרידות עלמה לא יתכשרו לתחילת הכן אלא כשיטור תלי המועה שעשה למעה מתלה אלא ר"ל דעל כל פנים מכלל כלן מתכשרו בודאי המתלה לחטאות ונפקלו הטולות רק שא"ל לברכן וא"מ לענין פנו"מ כנ"ל לענין הבלעת חובתן שילאו בודאי ידי חובתן מחטאות ולריכין להטלים לכל טולות חובתן. וכה"ג יתבאר מתי הא דקתני תליין למעלן ותליין למטן המרובה כשר דלענין הפרידות עלמן לא יתכשרו בודאי בין מלל מעלה ובין מלל מעה רק כשיטור תלי המועה שעשה בתחלה בכל לד. אבל הבאר מתקריב הא"כ שאת כשיטור תלי המרובה בכל לד יש להסתפק בלל מעלה בה"ל שמא היא תלי המועה שנקבעו לחטאות אחר שהקריב כשיטור תלי המועה. וכן בלד מעה יש להסתפק בכ"ל שמא היה תלי המועה שעשה בתחלה למעה היה בחתת מהמועה עלמו ונקבע תלי הני לטולות. ומע"פ בכלל אותו שיטור תלי המרובה שבכל לד כנ"ל יש בודאי מת"ש פרידות כשרות כפי הכשיטור המרובה יתר מכשיטור תלי המועה דהשתא בכל לד הם כשיטור תלי המועה שנתכשר בודאי בתחלה בכל לד הרי יתכשר בכל לד בודאי כשיטור תלי המרובה שעולין יתר מב' הלדדין כשיטור המרובה כולה. וג"מ לענין פנו"מ כנ"ל גם לענין הבלעת חובתן הן הם הטרובות הוא מהל אחה אחת וכן הם הטרובות הוא מהל שתי נשים דלא יהיו לריכין להטלים מכן שתיהן רק כתרין המועה. דהיינו ד"מ בשבר לזו ומאה לזו יביאו יתר בשותפות עשר קרבן ואם לאם בעשית הכהן מתחלקו הקרבן בין המרובה ובין המועה תליין למעלה והליין למעה וילאו שתיהן ידי חובתן כבר אלא יהיו הטולות שבביאין עכשיו לנדבה והחטאות בספק. ואם המועה כולו נעשה למעלה ונפקלו החטאות בלה ואם בע"כ כנגדן נעשו בל המרובה טולות למעה ונפקלו וכן להיפוך אם נעשה המועה כולו למעה ונפקלו הטולות בלה אז בע"כ כנגדן נעשו מהל המרובה חטאת למעלה ונפקלו וא"כ יבאו הטולות מאלו הי' קרבן שבביאין עכשיו יתר להקריבה טולות והחטאות להקריבה חטאות. וכן אם הרוב מהל המועה נעשה בלד אחד והמיעוט בלד הנני ונפקלו לה מקלת חטאות לא מקלת טולות אז בע"כ נפקלו גם מהל המרובה בלד הנני כנגד אותו מקלת טולות כנגד חטאות וחטאות כנגד טולות ואז יעלה מלאותן עשר קרבן שבביאין עכשיו כ"כ לחובה כשיטור שנפקל והמותר יהיו הטולות לנדבה והחטאות בספק ובכה"ג יכולין להביא שפיר בשותפות ובתנאי כמו שביאתו בפ"ק וזהו לדעת המפרש שכתבנו בתחלה ה' כו'. אבל לדעת הרא"ש שם אזי כשהטרובות הוא מהל אחה אחת אינה לריכה להטלים כנגד שיטור המועה שנפקל בספק רק חטאת אחת ספק שם עולה אחת מאחר דבודאי לא נפקלו לדעת הרא"ש שם אזי כשהטרובות הוא מהל אחה אחת אינה לריכה להטלים כנגד בספק רק חטאת אחת ספק שם עולה אחת מחיוב טולות יותר מחטאת כנ"ל. ואם הטרובות הוא מהל שתי נשים לריכה כ"א להטלים ספק חובתה בפ"ע חוקת הביאם בחביא כ"א ר' טולות ובתנאי נדבה ושוב חטאת אחת חביא כ"א בספק שמא נפקלו לה החטאת ובני אחת אלא בהטלים ולכי כל כל הפיקות. ולכאורה היה נראה דבעלת המרובה כיון דנתכשרו לה בודאי חטאות מרובה שלה אז לא לריכה להביא חטאת ספק כלל שהרי החטאת לא באה אלא להכשירה בזבחים והרי כבר היא חובתה מחמת החטאת שנתכשרה לה בודאי שהרי אפילו קתני שם בסוף פ"ק דכריתות דמביאה קרבן אחד ואוכלת בזבחים רק דמסיים והשאר עליה חובה שנתכשרה לה בודאי שוב אין עליה חובה על הספיקות. אבל באמת ז"ל שהרי בסוף פ"ק דכריתות סבירו שם הש"ס בריתא סבירו שם הש"ס ר' לידות ודלות וה' לידות ספק מביאה ב' קינין אחת על הודאי ואחת על הספק שלו ודלי נאכלת והשאר עליה חובה שלו ספק אין נאכלת ואין השאר עליה חובה כו'. ופסק כן הרמב"ם בפ"ח מה' תחוסרי כפרה וכתב שם כלשון הנ"ל וסיים ואוכלת בזבחים. הרי דבקרבן שמביאה על ה' לידות ודלי פדיון אינה אוכלת בזבחים כשיש עליה עוד ה' לידות ספק אינו"ל דלדות הרא"ש הם ג"כ ודלי הרמב"ם אוכלת בזבחים בקרבן אחד על כל הבשרה לידות אינה אינו"כ כשמקלין ספק לריכה להביא עליהן קרבן בפ"ע בכדי להרחות שספק לידות לריכין ג"כ קרבן דלם נאמר דהני בחותו קרבן שמביאה על הודאי הבשו דאחו לחעני ויסברו דספק לידות אין לריכין קרבן כלל לעולם אף בשהן בלתי לידות ודלי ר"ל לא פלוג רבנן והלריכו קרבן לספק לידות אף בתקוס לידות ודלי. וא"כ מה"ע נמי אף שלבעלת המרובה נתכשרו לה בודאי חטאות בחובה שלה אינה חטאת ספק על הפיקות בפ"ע: **זה הכלל כל מקום שאתה יכול לחלק את הקינין** כו'. הנה כל המפרשים הביאו דכל מקום שאתה יכול לחלק את הקינין כו' ר"ל בגון שהן בקינין וכל מקום שאין אתה יכול לחלק כו' ר"ל שהתם מרובה והאחת מועטת וכדקתני בתחלה ולכאי כתב הרמ"ם דזה הכלל כו' לא אתי לאתויי מידי וקימנא בעלמא יהיב כו'. ובאיות כן יהיה הלשון תמוה דמתריך המגא לגיבה קיתנא בגיבה לריכא ובקתיומת והלא היה יכול לחתני בקיבר ובהדיא הכי זה הכלל כל מקום שהן שוות בקיינן מחלה בשר ומחלה פקול וכל מקום שאין שוות בקיינן המרובה בשר. ולכאורה היה נ"ל דה"פ דמחלה לריכי הכתה בעשה חליין למעלה ותליין למטה ובזה קתני דיש חילוק בין אם קיינן שוות דאז מחלה בשר ומחלה פקול ובין אם אין שוות דאז המרובה בשר. ובכשיו ר"ל דלפשטים אף אם אין קיינן שוות מחלה בשר ומחלה פקול בגון אם עשה בשיטור המרובה בלד אחד ובשיטור המועה בלד אחר דהשתא אחה יכול לחלוק את הקינין בעשית הכהן אלא יכה אלא מהל אחה לעשה ולמעלה אלא נוכל לומר שפיר דכל קיני המרובה הוא בלד אחד וכל קיני המועה בלד אחר דבשתא אין אתה יכול לחלוק את הקינין עד שיהיה מהל אחה אחת למעלה ולמטה ולכי יבאר הרוב. אחרי מחומה אחה שאתו משעתן שכל הקיינין שלה הן בלד הרוב יבאר מהם בע"פ המחלה שבאותו לד ומהל הנשים יבאר ממחלה מאחר שיש בודאי מקיינן שלה בב' הלדדין. אבל עדיין לא מיית לי בזה דכפי הפשט משמע דזה הכלל קאי על עשיית חליין למעלה ותליין למטה דאיירי ביה המלה. ועוד דהא קתני כל מקום שאין אתה יכול לחלוק כו' המרובה בשר ומשמעות לשון זה דמספר המרובה של אחה אחת קאמר דיבאר וכמו המרובה בשר דקתני המלה ולא הוה התרובות כו'. ומוד יש לדקדק בלשון התנא דקאמר כל מקום שאתה יכול לחלוק את הקיינן ולא יהו מהל אחה אחת כו' דמזה משמע דכלל זה קאי אתרובות מב' נשים והלא בפ"ק בכל הדוגמות דקתני הכא בתשנה א' וב' סיים שם להדיא בין מאחה אחת בין מאחה אחת לזו כו' ר"ל לחבורה זו כמ"ש שם. וא"כ ה"ל למתני כל מקום שאתה יכול לחלוק את הקיינן ולא יהו מהל אחה אחת כו' והוי חיילי שפיר בין שהחובות הן מהל אחה אחת ובין שהן מהל ב' נשים כמו בפ"ק ולמה דייק לומר דבתני הכא ולא יהו מהל אחה אחת כו': **אכן** אחר העיון נלפ"ד בדוחק דבפרק זה דולה לפרש נמי כל עניני הטרובות שבפ"ב אין הדין שבכן שאינו נמלא וכמ"ש בפשיטות דבריהו וזה הכלל דקתני הכא כולל עניני הטרובות שבפרק ב' במשנה ג' וב' דמיירי שם במשנה ב' בשתי נשים ובמשנה ג' ד' נשים

ונכרי

ב אחת לזו וכו' המרובה כשר. פירש בתנין קיים המרובה כשר כיצד אחת לזו וב' לזו והקריב ב' פרידות למעלה וג' למטה ד' פרידות כשרות אף אם היה קן של אחה אחת כולן למעלה הרי נפקלה חטאת אלה ועולה כשרה ופרידה הנלישים [והיה מהל בעלת ב' קיינים] גם היא כשרה וג' של מטה שתי חטאות של נפלת שני קיינין כשרות והשלישית היא עולה שנעשית למטה ופקולה הרי שתי חטאות ושתי עולות כשרות. וכן אם היה הקן אלה למטה נפקלה ממנה עולה ומהנלת ב' קיינין חטאת ג' ויביאו קן בשותפות ויתנו וחטאת אינה נאכלת. וכן אחת ועלה ועשה ד' פרידין למעלה אם קן של אחה כולו למעלה נפקלה החטאת וב' של בעלת ג' כשרין וכן בד' שלמטה נפקלה העולה וג' חטאות כשרות. וכן אחת ועשה ואחת ומאה. וכן שתים (וכן) ועלה עשה ה' פרידין למעלה וה' למטה אפילו שתי קיינים של אחה ג' הן למעלה ב' העולות כשרות והפרידה החמישית כשרה וכן למטה ג' חטאות כשרות ושתי עולות פסולות. וכן שתים ועשר ושתים ומאה. [וכן עשר ומאה] אפילו כל העשר קיינין הן למעלה הרי עשר [עולות] מהן כשרות והחמישים של בעלת המאה כשרות וכן למטה מאה חטאות כשרות. ובשרה עולות פסולות: *) **זה הכלל כל מקום שאתה יכול לחלק את הקיינין**. אלא שיהיה קן אחה מחלק לעשים אלא קן אחה אחת אלא למעלה וקן אחה אחרת אלא למטה (או) [לז] מחלה כשר (או) [ומאלה] פסול. ואם אינו יכול לחלוק הקיינים כגון אחת לזו ושתים לזו שמתחלק לאחה אחת אחת למעלה ואחת למטה המרובה כשר:

*) מבלן על מאה לי ליתא בשלמא שלמה.

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

ולכאי דייק נמי נמתני׳ סכה ולא יהו משל אמה אחת כו׳ וכתו שאנאר בגזה״י. ואתמהל ואומר דהכה בר״פ ב׳ קתני שם במבנה ב׳ כיצד ב׳ נסים לזו שתי קיסים ולזו שתי קיסים פרח מזו לזו פוסל אחד בהליכתו חזר פוסל אחד בחזירתו ואין מקריבין מכל לד רק קן אחת אחד מעלת ואחד עולה. והכה בכל לד אין עתה רק גוזל אחד ספק שמא הוא משל לד השני וג׳ גוזלות הם בודאי בכל לד משלהן. והשתא כשהקריב הכהן את ב׳ הלדרין והשיגו ג׳ קינין בכלל משום דנזה אין אתה יכול לחלק את הקינין בבכל לד עד שיהו משל אותו לד לחטאה ולעולה. שהרי ד״מ בלד אחד יש לה ג׳ גוזלות שב״פ משלה בודאי ואם נעשה לחטאה ב׳ גוזלות שלה בע״כ לעולה נעשה שב״פ גוזל אחד משלה עם גוזל הספק או להיפוך שלעולה נעשה ב׳ גוזלות שלה ולחטאה גוזל אחד מעלה עם גוזל הספק. וכן בלד לזה נעשה ב׳ גוזלות שלה בלד אחד לחטאה או לעולה וגוזל אחד על כל פנים משלה עם גוזל הספק בלד השני. והה אם עשייתו של כהן היתה נעשית באופן זה שבלד אחד נעשה לחטאה ב׳ גוזלות שלה ולעולה גוזל אחד שלה עם גוזל הספק אז לזה ולזה נעשה ב׳ גוזלות שלה בלד אחד לחטאה או לעולה וגוזל אחד שלה עם גוזל הספק של לחד לחטאה ולחד לעולה אז היה אחד מב׳ גוזלות שנעשו לחטאה או לעולה גוזל הספק של לחד ונמצא שיתכפרו לב״ח ג׳ גוזלות הודאין שבלד כ״ח ונם גוזל הספק יתכשר בכל לד אז לאותה אמה אם הוא שלה אז לחברתה אם הוא של חברתה. אך באמת יש להסתפק שמא בלד לחד נעשה ב׳ גוזלות שלה לחטאה וגוזל הג׳ עם גוזל הספק של לזה נעשו לחטאה ובלד לזה שמא נעשה להיפוך ב׳ גוזלות שלה לחטאה וגוזל הג׳ עם גוזל הספק של לחד לחטאה ונמצא נעשה לחד ג׳ גוזלות לחטאה ונפסל לה עולה אחת ולזה עולה אחת. ועכ״פ נתכפרו לכ״ח לזה פחות מג׳ גוזלות כשיעור המרובה שיש בודאי לב״ח בכל לד והיינו החלוקה דקאמר כל מקום שאין אתה יכול לחלוק את הקינין כו׳ דבזה אין אתה יכול לחלוק את הקינין שבכל לד עד שיהו משל אותה אמה בודאי לחטאה ולחטאה וכו״ל ויכשר שפיר בכלל התערובות כשיעור המרובה שבכל לד לכ״ח בודאי כו׳: **אבן** אחר שפריחה וחזרה בנים כדקתני שם פרח וחזר כו׳ דאיכא לספוקי השתא שבכל לד יש ב׳ גוזלות משל חברתה עם ב׳ גוזלות משלה אז כשהקריב הכהן את ב׳ הלדרין ועשה מכל לד אליו לחטאה ואליו לעולה יהיה אחד לחטאה כשר ואחד לעולה פסול והיינו החלוקה דקאמר כל מקום שאתה יכול לחלוק הקינין כו׳ דבזה אתה יכול לחלוק את הקינין שבכל לד ובלד לזה שלא יהו משל אמה אחת לחטאה ולעולה ונמצא בלד לחד נעשה ב׳ גוזלות שלה לחטאה וב׳ גוזלות ספק שלו לזה לעולה ובלד לזה נעשה להיפוך ב׳ גוזלות שלה לחטאה ולעולה ונמצא שנעשה ג׳ גוזלות שלה לחטאה ונפסל לה עולה אחת ולזה עולה אחת. ובזה״פ נתכפרו לכ״ח לזה פחות מג׳ גוזלות כשיעור המרובה שיש בודאי לב״ח בכל לד והיינו החלוקה דקאמר כל מקום שאין אתה יכול לחלוק את הקינין כו׳ דבזה אין אתה יכול לחלוק את הקינין שבכל לד עד שיהו משל אותה אמה בודאי לחטאה ולעולה ונמצא נעשה לחד ג׳ גוזלות לחטאה ונפסל לה עולה אחת ולזה עולה אחת. והשתא אתי שפיר טובא דהוי אמר מאי הלא הוי שמעינן דאיכא לאתויי דטבל דאיכא בגוזלות שלהן ב׳ גוזלות משלה ומתכפרו לה ״ב גוזלות כשיעור המרובה שלה במקומה. וכן אחר פריחה וחזרה שלישית דיש להסתפק אז בשעת שמא הוי גוזלות משלה במקומה עם הו׳ גוזלות שהלכו ממנה בג׳ פריחות ג׳ חזרות נעשו כלן בלד אחד ונמצא שנפסל לה עולה אחת ולזה עולה אחת. ובשעת יש להסתפק שמא ז׳ גוזלות המעה גוזלות משלה במקומה עם ד׳ גוזלות שהלכו ממנה נעשו כלן בלד אחד ונפסלו לה ד׳ גוזלות ומתכפרו לה ו׳ גוזלות כשעור המרובה שלה במקומה ומשל השעית נפסלו ג״כ ד׳ גוזלות מעשה זה ומתכפרו לה מ׳ גוזלות כשיעור המרובה שלה במקומה. ובשל השעיות יש להסתפק שמא ז׳ גוזלות משלה במקומה עם ב׳ גוזלות שהלכו ממנה בב׳ חזרות נעשו כלן בלד אחד ונפסלו ב׳ גוזלות משלה ומתכפרו לה י״ב גוזלות כשיעור המרובה שלה במקומה. וכן אחר פריחה וחזרה שלישית דיש להסתפק אז בשעת שמא הו׳ גוזלות משלה במקומה עם הג׳ גוזלות שהלכו ממנה בג׳ חזרות נעשו כלן בלד אחד ונפסלו לה ג׳ גוזלות ומתכפרו לה י״ח גוזלות כשיעור המרובה שלה במקומה ונמצא דהחלוקה דכל מקום שאתה יכול לחלוק הו׳ שייך אחר פריחה וחזרה שניה מרחשונה עד הרביעית ועד בכלל דבכלן יש להסתפק שמא הקינין של כ״ח תהן נעשו בלד אחד או לחטאה או לעולה. ואחר פריחה וחזרה שלישית שייך חלוקה ז׳ עד השעית ועד בכלל כו׳. והחלוקה דכל מקום שאין אתה יכול לחלוק וכו׳ שייך אחר פריחה וחזרה שניה מחמישית ואילך. ואחר פריחה וחזרה שלישית שייך חלוקה ז׳ עד השעית ועד בכלל כו׳. והשתא אתי שפיר טובא דהוי מהדין דקתני אתה יכול לחלוק וכו׳ דאיכא לאתויי דטבל דאיכא בגוזלות שלהן ב׳ גוזלות משלה ומתכפרו לה י״ב גוזלות כשיעור המרובה שלה במקומה. וה״נ כן הוא דאתה מפרש הכא בתמיהין ח׳ וב׳ בתערובות ודאי שלו מוכה בחובה דאז ליכא בעשיית כהן רק חדא ספקא שמא נעשה משל אמה אחת כלן בלד אחד ומתמרינן שפיר מספק לפסול בתמיהין ח׳ ושלא לכשיר כ״ח המרובה בתמיהין ב׳. אבל בתוכו תערובות הא״ל שבפרק ב׳ דבלאו עשיית כהן היו מוכנה שיש שם תערובות כלל כי י״ל בשיר שתוכן הגוזלות שפרטו מכ״ח חזרו שוב הן עלמן למקומן ונמצא דבדיעבד בכהן שתיו נמלך ועשה חיין למעלה וחיין למטה כ״ל איכא עתה ב׳ ספקות ספק שמא אין שם תערובות כלל ואח״ל שיש שם תערובות אמתי אפשר שפיר שבעשיית הכהן נעשה משל כל אמה מחלה למעלה ומחלה למטה וכפי האופנים שכתבנו מחלה כו׳ וכיון דהוי כמו ספק ספקא ס״ד דמבטלינן כלן בדיעבד. ע״כ קמ״ל בזה הכלל דכל שאתה יכול לחלק הקינין בשום אופן שלא יהיו משל אמה אחת למעלה ולמטה מחלה כשר ומחלה פסול ולא מהני ס״ם בלל וכל שאין אתה יכול לחלק בשום אופן עד שיהא משל אמה אחת למעלה ולמטה אז יכשר בכלל התערובות כשיעור המרובה שלה״כ״ח בודאי במקומה ועכ״פ לא כלן אפשר״ שיש ס״ם כמ״ל: **וצריך** אתה לדעת נמי דמאי דמלבה זה הכלל כו׳ לענין תערובות ב׳ נסים ז׳ נסים שבפרק ב׳ כמ״ל הא״מ נמי בהא דמחלה כשר ודמרובה כשר לענין פנו״ע. ולענין השלמת מוכחת תליא בחלוקי דיעות הרא״ש והמפרש דלדעת הרא״ש בין הא דמחלה כשר ומחלה פסול ובין הא דהמרובה כשר ביון דמה שנפסל לכ״ח בספק אין יודע אם הם חטאות או עולות א״כ לעולה גריכה כ״ח להביא בפ״ע ב״כ עולות כפי מספר הפרידות שנפסלו לה בספק וגם חטאת אחת ספק גריכה כ״ח בפ״ע וכו״ל רק בשלא נפסל מהתערובות רק קן אחת אחד חטאת ואחד עולה כגון בתערובות ב׳ נסים שבפ״ב אחר פריחה וחזרה לחטאה כמ״ל אז יכולין להשלים שפיר ביחד רק קן אחת בשותפות ובתמיהי כתו״ם הרא״ש בנים פרקין גבי אחת לזו ואחת לזו וכתו שביאתנו מפתנו ומנוקו בהגה״ה בשית הסדה שם. ולדעת המפרש לעולם יכולין להשלים שפיר כל מה שנפסל בספק בשותפות יחד ובתמיהי ואח״ג דבתערובות ז׳ נסים איכא לספוקי דלמקלת נסים נתכשרו כל קניהן רק לתקנתן נפסלו קלת גוזלות מקינהן לזו חטאתו ולזו עולות ובכר כתבנו בפ״ק דבכה״ג דזו גריכה דזו גריכה ודו אינה גריכה אינן יכולין להביא בשותפות ובתמיהי הייתו דוקא כשאתה שאינה גריכה יש לה שותפות באותו קרבן עלמו בתערבתה גריכה דאז יש לחוש שמא לא תמצוי יפה חלקה לחברתה באותו קרבן אבל הכא כ״ח גריכה ליתן מעות בעד כל מספר הגוזלות שנפסלו לה מספק רק מחמת שאין כ״ח יודעת אם גריכה חטאת או אם גריכה עולות ע״כ הוקקו להביא יחד בשותפות ובתמיהי שכולות יכולו להגריכה עולות והחטאות להגריכה חטאות ולכאי אף שיכול להיות במקלתן אינן גריכין כלל אין לחוש מאחר דכ״ח אינה זקוקה לחברתה כלל שתתחול לה חלקה בקרבנות הגריכין לה שהרי פ״ח נתנה מעות בעד כל הגוזלות הגריכין לה אם חטאות אם עולות ואותן נסים שאינן גריכין יש לתן גוזלות בפ״ע ויהיו לתן הגוזלות שלהן שכולות לנדבה והחטאות יהיו בספק ולא לחובה ולאותן נסים הגריכין

מעל עלמה ז׳ גוזלות למעלה וג׳ למטה ונפקלה מעלה ב׳ גוזלות למעלה ונתכשרו לה ח׳ גוזלות כשיעור המרובה שלה בה׳ קינין שבמקומה ומעשים נעשה מ׳ גוזלות מעל עלמה למטה ול׳ למעלה ונפקלו מעלה ב׳ גוזלות למטה ונתכשרו לה עשרה גוזלות כשיעור המרובה שלה בשש קינין שבמקומה. ומשבעיות נעשה מעלה עלמה מ׳ גוזלות למעלה ושש למטה ונפסל לה למעלה גוזל אחד ונתכשרו לה י״ב גוזלות כשיעור המרובה שלה בז׳ קינין שבמקומה. וכן יכול להיות שנעשה בהיפוך שגוזלות הספקות מעל הראשונה והשלישית והחמישית והשביעית נעשו בכלל המחלה שלמעלה ודגוזלות הספקות מעל השניה והרביעית והששית נעשו בכלל המחלה שלמטה דאז נעשה הקן של הראשונה כלו בלד מעה והב׳ קינין של השניה נעשו כלן למעלה ונפסל ג״כ מכ״ח המחלה ומעל השלישית נפסלו גוזל אחד למעלה ומעל הרביעית נפסלו מכ״ח ב׳ גוזלות למעלה ומתכשרו לכלן משלישית ואילך כשיעור המרובה מגוזלות שלהן בקינינן שלכ״ח במקומן והשתא ס״ק כל מקום שאתה יכול לחלוק כו׳ כלומר כגון בראשונה שהלך ממנה גוזל ויש בה גוזל אחר ספק ונמצא אתה יכול לחלוק שגוזל שלה בלד אחד וגוזל הספק בלד אחר וכן בשניה שהלכו ממנה ב׳ גוזלות ונמצא אתה יכול לחלק שב׳ גוזלות שלה בלד אחד וב׳ גוזלות ספק בלד אחר אז כמר כשיעור המחלה שבאותו מקום בכלל כל התערובות וכל מקום שאין אתה יכול לחלוק כו׳ כגון משלישית ואילך יכשר מכל מקום ומקום בכלל כל התערובות כשיעור המרובה של כ״ח במקומה. וכ״ל יהבאר אחר פריחה וחזרה שניה דאז נעשה דלא יש בכ״ח ד׳ גוזלות ספק ובשביעית ב׳ גוזלות ספק ונמצא שיש להסתפק גם בשביעית שמא המחלה שלה במקומה שהן ד׳ גוזלות נעשה מעלה עלמה כלן בלד אחד וכן הד׳ גוזלות שהלכו ממנה נעשו ג״כ באותו לד ונמצא שגם ממנה נפסל המחלה. ובחמישית יש להסתפק שמא המעה גוזלות משלה במקומה עם הד׳ גוזלות שהלכו ממנה נעשו כלן בלד אחד ונפסלו לה ד׳ גוזלות ומתכשרו לה ו׳ גוזלות כשעור המרובה שלה במקומה ומעל השעית נפסלו ג״כ ד׳ גוזלות מעשה זה ומתכשרו לה מ׳ גוזלות כשיעור המרובה שלה במקומה. ובשל השביעית יש להסתפק שמא ז׳ גוזלות משלה במקומה עם ב׳ גוזלות שהלכו ממנה בב׳ חזרות נעשו כלן בלד אחד ונפסלו ב׳ גוזלות משלה ומתכשרו לה י״ב גוזלות כשיעור המרובה שלה במקומה. וכן אחר פריחה וחזרה שלישית דיש להסתפק אז בשעת שמא הו׳ גוזלות משלה במקומה עם ג׳ פריחות ג׳ חזרות נעשו כלן בלד אחד ונפסלו לה ג׳ גוזלות ומתכשרו לה י״ח גוזלות כשיעור המרובה שלה במקומה ונמצא דהחלוקה דכל מקום שאתה יכול לחלוק הו׳ שייך אחר פריחה וחזרה שניה מראשונה עד הרביעית ועד בכלל כו׳. והחלוקה דכל מקום שאין אתה יכול לחלוק וכו׳ שייך אחר פריחה וחזרה שניה מחמישית ואילך. ואחר פריחה וחזרה שלישית שייך חלוקה ז׳ עד השעית ועד בכלל כו׳. והשתא אתי שפיר טובא דהוי מהדין דקתני אתה יכול לחלוק וכו׳ דאיכא לאתויי דטבל דאיכא בגוזלות שלהן ב׳ גוזלות משלה ומתכשרו לה י״ב גוזלות כשיעור המרובה שלה בה׳ קינין שבמקומה. ומשבעיות נעשה מעלה עלמה מ׳ גוזלות למעלה ושש למטה ונפסל לה למעלה גוזל אחד ונתכשרו לה י״ב גוזלות כשיעור המרובה שלה בז׳ קינין שבמקומה. וכן יכול להיות שנעשה בהיפוך שגוזלות הספקות מעל הראשונה והשלישית והחמישית והשביעית נעשו בכלל המחלה שלמעלה דאז נעשה הקן של הראשונה כלו בלד מעה והב׳ קינין של השניה נעשו כלן למעלה ונפסל ג״כ מכ״ח המחלה ומעל השלישית נפסלו מכ״ח ב׳ גוזלות למעלה ומתכשרו לכלן משלישית ואילך כשיעור המרובה מגוזלות שלהן בקינינן שלכ״ח במקומן והשתא ס״ק כל מקום שאתה יכול לחלוק כו׳ כלומר כגון בראשונה שהלך ממנה גוזל ויש בה גוזל אחר ספק ונמצא אתה יכול לחלוק שגוזל שלה בלד אחד וגוזל הספק בלד אחר וכן בשניה שהלכו ממנה ב׳ גוזלות ונמצא אתה יכול לחלק שב׳ גוזלות שלה בלד אחד וב׳ גוזלות ספק בלד אחר אז כמר כשיעור המחלה שבאותו מקום בכלל כל התערובות וכל מקום שאין אתה יכול לחלוק כו׳ כגון משלישית ואילך יכשר מכל מקום ומקום בכלל כל התערובות כשיעור המרובה של כ״ח במקומה. וכ״ל יהבאר אחר פריחה וחזרה שניה דאז נעשה דלא יש בכ״ח ד׳ גוזלות ספק ובשביעית ב׳ גוזלות ספק גם בשביעית שמא המחלה שלה במקומה שהן ד׳ גוזלות נעשה מעלה עלמה כלן בלד אחד וכן הד׳ גוזלות שהלכו ממנה נעשו ג״כ באותו לד ונמצא שגם ממנה נפסל המחלה. ובחמישית יש להסתפק שמא המעה גוזלות משלה במקומה עם ד׳ גוזלות שהלכו ממנה נעשו כלן בלד אחד ונפסלו לה ד׳ גוזלות ומתכשרו לה ו׳ גוזלות כשעור המרובה שלה במקומה ומעל השעית נפסלו ג״כ ד׳ גוזלות מעשה זה ומתכשרו לה מ׳ גוזלות כשיעור המרובה שלה במקומה. ובשל השביעית יש להסתפק שמא ז׳ גוזלות משלה במקומה עם ב׳ גוזלות שהלכו ממנה בב׳ חזרות נעשו כלן בלד אחד ונפסלו ב׳ גוזלות משלה ומתכשרו לה י״ב גוזלות כשיעור המרובה שלה במקומה. וכן אחר פריחה וחזרה שלישית דיש להסתפק אז בשעת שמא הו׳ גוזלות משלה במקומה עם ג׳ פריחות ג׳ חזרות נעשו כלן בלד אחד ונפסלו לה ג׳ גוזלות ומתכשרו לה י״ח גוזלות כשיעור המרובה שלה במקומה ונמצא דהחלוקה דכל מקום שאתה יכול לחלוק הו׳ שייך אחר פריחה וחזרה שניה מראשונה עד הרביעית ועד בכלל כו׳. והחלוקה דכל מקום שאין אתה יכול לחלוק וכו׳ שייך אחר פריחה וחזרה שניה מחמישית ואילך. ואחר פריחה וחזרה שלישית שייך חלוקה ז׳ עד השעית ועד בכלל כו׳. והשתא אתי שפיר טובא דהוי מהדין דקתני אתה יכול לחלוק וכו׳ דאיכא לאתויי דטבל דאיכא בגוזלות שלהן ב׳ גוזלות משלה ומתכשרו לה י״ב גוזלות כשיעור המרובה שלה בה׳ קינין שבמקומה. ומשבעיות נעשה מעלה עלמה מ׳ גוזלות למעלה ושש למטה ונפסלו מעלה ב׳ גוזלות למעלה ונתכשרו לה ו׳ גוזלות כשיעור המרובה שלה בד׳ קינין שבמקומה. ומהמישית נעשה

סליכין יהיו לכן גוזלות שלהן להשלמת מוכתן: **ג חטאת לזו כו'**. כגון כתבנו בפתיחת דברינו בפרקין דנמשכתינו זו מוזר לפרש דין כהן שמינו נמלך בתערובות חטאת ועולה שהזכר בפ"ק דתמן שם חטאת שנתערבה בעולה ועולה בחטאת אפילו אחד בריבוא יחוטו כלן וכמ"ש נמי הלא"ם כאן. רק בפ"ק מייירי שנתערב מועט במרובה וקמ"ל דלא בעלי בריבוא והכא מייירי בע"כ בשמתיהן שוות שהרי קתני עשה כולן למעלן לו למען מחלה בשר ומחלה פסול ואם היה התערובות מועט במרובה מ"ש אם היה נעשה בלד הלחוי למרובה היה המרובה כשר והמועט פסול ואם היה נעשה בלד הרחוי למועט היה המועט כשר והמרובה פסול. וכן לא היה שייך הסיפא דקתני אליין למעלה ואליין למעה שתיהן פסולות דאם היתה אחת מרובה היה מתכשר בודאי מהמרובה עכ"פ כשיעור אלי היתכן שהמרובה יחזיק מהמועט כי כאותו שיעור נעשה בודאי מתמ"ל בלד הרחוי להמרובה. אלא ודאי מייירי הכא בשמתיהן שוות והא דלא תפרש נמי בזה דין תערובות שוות בעינן בתרובה דהשתוי כהלכתה בשר מבוש דאין בזה לד רבותא והוי בתערובות לה נמי שפיר מדין תערובות מובה בתובה דאמתיתן חיים אין נדחין ומכשרין בדיעבד מה שבודאי נעשה בהלכתו בעבייתו על כהן. רק הכא בשמתיהן שוות אמתיתן בשר רבותא יותר דלא הוי אמתיתן מדין תערובות מובה בתובה. מבוש דהתם אף בשמתיהן שוות ע"פ עיקר הדין היה אפשר להכשיר כל התערובות ע"י הביכור בתקנתא של ניכבשינהו דיידי ובאופן שביאתנו בפ"ק רק דגזרי רבנן שמא יקח מן הקטוע הרי דלא נדחה אלא מדרבנן והוי ס"ד דדוקא דחוי מדרבנן לא חשוב דיחוי ולהכי בתערובות חטאת ועולה מועט במרובה דמן הדין נמי היה אפשר לעשות תקנתא של ניכבשינהו דיידי והיה אפשר לברר המרובה לבד והמועט לבד וכפי האופן שכתבנו בפ"ב נמצא אלא נדחו ב"כ אלא מבוש גזירה דרבנן שמא יקח מן הקטוע והוי שמעינן ליה שפיר דלא הוי דחוי מדין תערובות מובה בתובה. אבל בשתחטאת והשולה שוות א"א לברר בשום אופן שנדע איזה נוזל הוא החטאת ואיזהו העולה בדלי להקריב כ"א בלד הרחוי לו ומלא שנדחו ע"פ עיקר דין תורה מלהקריבם לכתחלה והוי ס"ד דתו לא מחזו אף בדיעבד. ע"כ קמ"ל הסגלה דהכדמה נמי מדין תורה לא הוי דיחוי ואם הקריבו בדיעבד מילטו. ומשמה נמא לפרש על סדר לבון משנתינו בעזה"י: **חטאת לזו ועולה לזו**. פי' חטאת לאמה זו ועולה לאמה ז'. ויש לפרש נמי חטאת לחובה זו ועולה לחובה זו ובשל אמה אחת רק משל ב' חובות. והא דלא נקט שתתא חטאת ועולה והוי מייירי נמי בחטאת ועולה משל חובה אחת שנתערבו יחד יתבאר הטעם לפניהו בסמוך אי"ה: **עשרה כלן למעלה**. דהיה סבור דהן לו עולות כדבה לו עולות חובה לב' הנשים לו בהיה יודע שהן תערובות חטאת ועולה רק דהיה סבור דמותר לפסול החטאת בידים בכדי להכשיר העולה עכ"פ: **מחצה כשר ומחצה פסול**. כלומר מכלל כלן נתכשרו העולות ונפסלו החטאות בודאי רק שא"א לברר הבחלות עצמן איזה כשר ואיזה פסול וא"מ עכ"פ לענין הבלמת חובתן בלא יעמדו להבלים רק כנגד החטאות ולא כנגד העולות. וגם לענין הבחלות עצמן א"מ לענין חיוב פרע"ע וכמו שנתבאר לחבלה בני העתובות חובה בחובה: **בלן למטן**. דהיה סבור שהן ב' חטאות חובה לב' הנשים או דהיה סבור דמותר לפסול העולה בידים בכדי להכשיר החטאות עכ"פ: **מחצה כשר ומחצה פסול**. כלומר מכלל כלן נתכשרו החטאות ונפסלו העולה בידים בכדי להכשיר החטאות ע"מ לענין הבלמת חובתן ולענין חיוב פרע"ע כו': **חציין למעלן וחציין למטן**. דהיה סבור אלא פירשו עדיין את הבחלות איזה לחטאת ואיזהו לעולה ותלויין בעביתם: **שתיהן פסולות שאני אומר כו'**. יש להבין למה הולרך התנא לפרש הטעם בחטאה ז' יותר מבכל המשנה אלא פירש טעם לשום דין ובפרש הטעם זה הוא שטוב לכל ומוכן מעצמו. ועוד דלישנא דשאני אומר לא מלינו בדוכתי אחריתי אלא בשתולין להקל כמו גבי שתי קופות בשבתים ד' ע' ומ"ד ביבמות לף פ"ב דהתם שייך שפיר לישנא דשאני אומר כלומר דתולין להקל בתרומה בזמן הזה דרבנן ואני אומר כאלו בודאי כך היה מעשה דתולין לתוך תולין נפלו ותרומה לתוך תרומה נפלה. אבל הכא דמחמירין ופוסלין מספק לא שייך שאני אומר אלא ס"ל לחיתי שתיהן פסולות מייירי שמת חטאת קרינה למעלן ועולה למטן שהרי זה שמחמירין אינו ממעט באלו תולין כאלו בודאי נעשו בפסול אלא מחמירין מספק שמא נעשו בפסול: **והגה** קודם שנתרץ את כל זה לריכין אנו לומדני כי הטסחא של מנסה זו שהעתקתי בפיסים כך היא הטסחא בחבריות שלפני אבן בזבחים בפרק חטאת הטוף דף ס"ז ע"ב הביאו שם נוסחה מנסה זו בזה"ל חטאת לזו ועולה לזו עשה שתיהן למעלה מחלה בשר ומחלה פסול שתיהן למטה בשר ומחלה פסול אחת למעלה ואחת למטה שתיהן פסולות שאני אומר כו'. ולפי נוסחא זו של הש"ס משמע דמייירי בתערובות פרידה אחת של חטאת שם פרידה אחת של עולה ולא דלמון שתיהן הוי שייך נמי בשתיהן תרובות משום דשם חטאת שייך נמי על מרובה וכן שם עולה שייך על מרובה כמ"ש שם בפ"ק וא"כ שייך לומר עשה שתיהן כו' כלומר שתי הטמות האלו של חטאת ועולה. עכ"פ הא דקתני בסיפא אחת למעלה ואחת למטה כו' לא שייך לפרש שעשה הרבה משם אחת למעלה והרבה משם אחת למטה שהרי לא ידענו באחת אם בכל לד היה רק מאחת מהן אם מתתיהן היה בכל לד. ואף דכשהר היתה התערובה של חטאת בע"ע והתערובה של עולה בפ"ע רק דלא הוי ידענין איזו תערובה של חטאת ואיזו של עולה אז היה שייך לומר שזה אחת למעלה ואחת למטה כלומר אחת מתערובות אלו למעלה ואחת למטה. אבתי מיקשה למה הוצרך התנא לומר בפשוט זה דוקא ולא בתערובות ממש אלו בלאו דומיא דתמן בפ"ק חטאת שנתערבה בעולה ועולה בחטאת אפילו אחד בריבוא יחוטו כלן דמייירי בתערובות ממש. אלא ל"ל בע"כ דמייירי הכא באחת רק בשתי פרידות יחידיות של חטאת ועולה שנתערבו ולהכי קאמר שפיר אחת למעלה ואחת למטה כו': **ונלע"ד** דמייירי בתערובות אלו תליין שפיר בחילוקי דיעות הלא"ש והמפרש שכתבתי למעלה בפרקין בתמיהין ג', והוא זה דדעת המפרש דכנגד הרבה פריקות של חטאת שנפסלו מספק מחוייבת נמי להבלים חטאות כנגד כלן ולדיעה זו אחי שפיר הטעמא שנתנו. ולדעת הלא"ש שם דאינה מביאה רק חטאת אחת ספק על כל ספקות של החטאות ס"ל הטעמא הכ"ל שבשם"ם וכפי שאתבאר בעזה"י. ונקדים הסוגיא דזבחים הנ"ל דקאמר שם אמר רב אחא בר אהבה אומר היה ר' יהושע שולח הטוף שעשאה למעה כמעשה חטאת לשם חטאת כו' ומשמע חטאת לזו ועולה לזו כו' אמר אומר חטאת לזו ועולה לזו כו' אמר אומר חטאת הטוף קרבה למעלה ועולה קרבה למטה אמר דעה אמר דעולה קרבה למטה מימתן ותיהי חטאת הטוף אומר דל"ל יהושע בחד גברא מי אמר ת"ש חטאת ועולה וסמוכה ומפוטשת כו'. ומשיק אומר דל"ל יהושע לאפוקי מידי מעילה למיסק לה לחובה מי אמר. וכתבו התוספות הכי גברי מי אמר תיתא הוכי ס"ד מעיקרא שמימתן שולת לאה ותיעשה חטאת רחל ולאה דמייירי בשתיהן כ"א חטאת ועולה ונתנו קן אחת לכהן לעשות מתנו חטאת לזו ועולה לזו והובר אחו לחטאת ואחו לעולה והכי פריך דנהי דהקרבת עולה למטה תימתן ותהיה חטאת ותפסל מן החטאת שהיא עלמה מיינם ומשני בתרי גברי מי אמר דהיינו תרי גברי דכשתנו שתיהן לכהן חטאת לרחל ועולה לאה והכהן עשה לשקריב עולת לאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת שהיה סבור שהוא חטאת רחל אין מיפעבר לאה מחטאת שהיא מיינת משום דנמשכה עולתה ונעשית חטאת הרי לשם רחל עשאה ויש כאן שיטוי בעלים עכ"ל התוס'. והנה לכאורה היה אפשר לתרץ קושיית התוס' ולומר דמשיקא ס"ד דמייירי נמי בשל אמה אחת וחטאת לזו ועולה לזו כ"ל חטאת לחובה זו ועולה לחובה זו וכמו שפירשנו למעלה רק המתרץ מעיר בתרי גברי מי אמר כלומר ומתיתין מייירי באחת בתרי גברי דוקא. אבל באחת תירוץ זה אינו מספיק שהרי כבר כתבנו בפ"ק משנה ג' דאיתא בת"כ דאם הפרישתן לזיבתה כהלכתה לא תביאנה בניה. וא"כ אף אי הוי ס"ד דאייירי נמי בשל אמה אחת רק שהם מב' חובות אחת ומשמע עולת חובה זו ותיעשה חטאת לחובה אחרת. ולהכי בע"כ לריכין אנו לבא לתירוץ התוס' דמייירי בשתיהן כ"א חטאת ועולה כו'. וס"ל אם נאמר דס"ד דמייירי בשל אמה אחת ומב' חובות מייירי נמי בשם"ג בשתיהן חטאת ועולה לכל חובה והא דהוכרח המתרץ לומר בתרי גברי מי אמר ולא קאמר ממחובה לחובה מי אמר ואפילו בשל אמה אחת כו'. ה"ש בתרי כתבו התוס' ומשני בתרי גברי מי אמר כו' אין תיפעבר לאה מחטאת כו' הרי לשם רחל עשאה ויש כאן שיטוי בעלים ע"כ. וזה לא שייך מחובה לחובה באמה אחת שהרי אין הכהן לריך לפרש כל גוזל של אינו מובה הוא תקריב אלא תקריב כלן שתתא לחובת בעליהן ונמלא דאין כאן שיטוי כלל. ואמ"ג דלענין שם בעלים נמי הא מוכח בדים שבחים דשתתא לבמה קאי ואתנו ב"ד ולא לימא לשמו כו' וא"כ ה"ל לא עשאה לשם רחל להדיא אלא שתתא וכיון דעולתה של לאה היא א"כ כשנתכשרת נמי לחטאת שתתא קאי לשמה. ז"ל דהכא בע"כ היה מוכרח הכהן לפרש שם בעלים שהרי הכהן לא ידע מהתערובות והיה סובר שב' הכשים לקחו קן זה בשתתא ולא פירשו אחה גוזל לעוף חטאת של זו ואיזה גוזל לעוף עולה של זו דמה"ש הקריבן הכהן אחת לחטאה ואחת לעולה ואחת לחטאה דהיה סבור דלא פירשו אותן עדיין ותלויין בעביתם כו'. וא"כ לפי מה שסבור הכהן לא היה שני לא להקריב בשתתא גוזל ואיך יהיה קאי בשתתא גוזל החטאת לרחל והעולה לאה כל זמן שלא ביררו וקבעו שם הבעלים על כל גוזל חטאה וכמו שכתבנו בה"ג בסוף פ"ק ע"ש. ולהכי בע"כ היה לריך הכהן לפרש ולקבוע שם בעלים בהדיה שם רחל על החטאת ושם לאה על העולה וא"כ בפיר כתבו התוס' דשם שיטוי בעלים; והשתא לפ"ז בפיר י"ל בע"ש דהתקשה היה סובר דמייירי נמי באמה ס' וכ' מובות ומייירי בשביעית חטאת ועולה על כל חובה ולהכי מקשה שפיר דמימתן העולה ותיהוי חטאת לאותה חובה עצמה והמתכן הביר בתרי גברי מי אמר כלומר ומתני' מייירי בתרי גברי דוקא ומעטה שיטוי בעלים וכמ"ש התוס' כנ"ל: **אך** יהיה איך שיהיה אכתי מקשה מנ"ל להמקשה דמייירי בשתיהן כ"א חטאת ועולה כמ"ש התוס' או בשביעית חטאת ועולה על כל חובה אי מייירי בשל אמה אחת דילמא באמת מייירי הכא בשתי עוד כלום כ"א החטאת והעולה שבביאו ואז הוי ממש בתרי גברי אז ממש מחובה לחובה בע"כ אי מייירי בשל אמה אחת. ועוד יש לדקדק לתאי דמקיק דלמיסק לה לחובה מי אמר אפי' בחד גברא א"כ לשם דייק התנא לתתני חטאת לזו ועולה לזו ה"ל לתתני בקלה חטאת ועולה עשה שתיהן כו' והוי מייירי בפיר אפילו באמה אחת ובחובה אחת. אך זה היה אפשר לתרץ ע"פ מה שכתבנו התוס' שם דמדאוריתא נמכשת ונעשית חטאת גמורה ותקנתא דרבנן היא דאינו עולה לשם חובה. וא"כ י"ל דדייק לתתני חטאת לזו ועולה לזו משום קיפא דמסיים שתיהן פסולות דנקט פסול החטאת בעשאה לחטאה שם פסול העולה שעשאה לחטאה בחד פסול ומשמע דכמו דפסול החטאת בעשאה לחטאה הויא פסול דאורייתא כמו כן הויא פסול העולה שעשאה לחטאה פסול דאורייתא וכיון דזה הוי דוקא בתרי גברי ע"כ דייק לתתני חטאת לזו ועולה לזו. אבל אכתי מקשה עכ"פ לפי הס"ד דהמקשה דמוכיח ממשנה זו דאפילו בחד גברא לא תמיהין דמימתן א"כ לפ"ז לא ה"ל לתנא לתתני כלל לזו לזו אלא חטאת ושלה שמתה: **ונלע"ד** לתרץ הכל בחדא מחתא והוא ע"פ דעת הרמב"ם שהביא מו"ה בפרקין במשנה המחוברת דמוכיח דאם הבאתה מעשה אחת בלא עולה ונולד ספק אם נתכשרה החטאת ולריכה להביא מספק חטאת אחרת אזי האחרונה היא עוקרת והראשונה אף אם באמת נתכשרה תחלה והעולה שהביא תזדווג דוקא להאחרונה ויעולה להביאן ממין אחר אלא ממין חטאת הראשונה כי אין לריכה לחוש לה כלל כי חטאת האחרונה מבטלת הראשונה והאחרונים היא חטאת ודאית דכל זמן שלא יצאתה ידי חובתה בלא חטאת ועולה רק מאחד מהם יכולין להתבטל ע"י האחרונה. ולכן ס"ל שהביאה עולה תחלה ונולד ספק אם נתכשרה ולריכה להביא עולה אחרת מספק אזי בשביעית שוב עולה אחרת עם חטאת נתבטלה הראשונה ותהיה האחרונה עולה ודאי ואינה לריכה להחטות כלל בחטאי נדבה ויעולה להביאן אף ממין אחר. רק בשהביאה שתיהן תחלה החטאת עם עולה ונולד ספק אם נתכשרו שתיהן אם אלו ולריכה להביא אחרות מספק אז לריכה בודאי להחטות של האחרונות בשם יצאתה כבר ידי חובתה בלא אזי תהיה העולה האחרונה נדבה והחטאת בספק כי אחר שנתכשרה תחלה חובתה כלה אינן יכולין להתבטל וכמו שביאתנו הכל בלקח טוב שם וגם בהגה"ה בשיח הבדה שם כתבנו שכן דעת רש"י לפי דברי בעל פנים מאירות שם. והשתא לפ"ז בתערובות חטאת ועולה בשעשה חטאת לחטאה ואחת לעולה ואחת לחובה פסולות ולפי דברי התוס' הכ"ל דמייירי בשתיהן כ"א חטאת ועולה כנ"ל. נמצא דכשהביא כ"א מספק זו חטאת אחרת וזו עולה אחרת אין לריכות אז לחוש בכל

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

ג חטאת לו. פי' לעיל בפ"ק תנן חטאת שנתערבה בעולה אפילו אחד בריבוא יחוטו כולן ואמטעינן ה"ב דאם לא נמלך הכהן ועשה כגם לעולה או כולם לעשה מחלה כשר ומחלה פסול. לאפוקי מדרבא דאמר בפרק התערובות [דף ע"ב ע"ב] הבאתה דאמר רבנן לא תקריב אם הקריב לא מילי. ופריך התם מהן מתניתין דרבא. ומצינו דהן מתניתין כמ"ד בעלי חיים אינן נדחין וכבא קמא מליבא דמ"ד בעלי חיים נדחין: **ד חטאת ועולה.** פי' רמב"ן ולאה שלקחו ג' קינין בשותפות [לאה לריבה עולה וקן אלם אחד חטאת ואחד עולה דהייגו אחי עולות וחטאת ורמב"ן לריבה עולה לאה וקן אחד מלבון רש"י בזבחים דף ס"ו ע"ב] קן אחד עשו חטאת לרמב"ן ועולה לאה וקן אחד הייגו שתומה ולא קבעו זו לחטאת וזו לעולה [וקן אחד קבעו זו לחטאת וזו לעולה] אבל לא קבעו עליה שם הבעלים אומר זו לרמב"ן וזו לאה [ולריך להקריב ג' הקינים הללו שהם כל אחיהן העולות לחטאה וחטאות לעולה וחטאת לזו ועולה לזו לריך להקריב אם בעלים. לשון רש"י שם]: **אין בשר אלא שתומה.** דאותה שהקריב לחטאה אעולה ואותה שהקריב לעולה היא החטאת ובאחרות אינה אינה אחת הקריב החטאת לחטאה ועולה לעולה. כגון שכל קן וקן הוא בפ"ע ומכה מכל אחת חלו לחטאה וחלו לעולה: **והיא מתחלקת ביניהן.** [הוחל ומכוחב לקמוס אחד ילאה בה ידי חטאת הא' ילאה בה ידי עולה. לשון רש"י שם] ויקחו שוב קן אחד ביניהן [ויקריבו בחלקי הם עולה דאשונה לרמב"ן וחטאת לאה מהא בקן אחיה זו עולה לאה וחטאת לרמב"ן ואם חלף הילוף. לשון רש"י שם]. [**הגה"ה** ר"ל דקן אחד לריכין להבעלים דוקא יחד בשותפות ובחלקי כ"ל אבל החטאת ועולה של שם בעלים שלריכין להבעלים ג"כ מקבל בחטאת בפלגו אין לוכך שיביאו בשותפות יחד אלא כ"א בפ"ע מבלוס מקבל זו החטאת בפ"ע וזו העולה בפ"ע. ובלאן קדמים שם כתב ודבריי רש"י אינם מובנים לי הא לא בגיע בקן אחד כו' והיינו בל"ע והדבר פשוט בחמ"ם. ומה שסקבו החומ' שם בזבחים דלא הוה לריך לחיתני אלא שתומה ומפורשת דהחטאת ועולה אין מרוחם בלוס עכ"ל. ר"ל לחתן דשפיר קאמ"ל התנא מילוס דין בלוס זה דיוון דב' נשים אלו זו לריכה עולה וקן אלם זו לריכה חטאת וקן אלם ולקחו יחד ג' קינין כל קן בשותפות לשמיהן ה"כ ג' הקינין בלאוכך השלמת קן אלם לכ"ל סן שייכין אהדדי כי כל אחה לריכה לזווג להשלמת הקן אלה ב' פרידות מב' הקרבים עולה מקן זו וחטאת מקן זו. אבל הקן בלאוכך השלמת פרידה יחידית לכ"ל הוא מיוחד בפ"ע ולא מיהד שייך לרן. ולפ"ז כשאבר אותן ב' הנשים הוו מפרשין ג' קינין מהן בשם חטאת ועולה ולא בשם בעלים לו בהיו מפרשין אותן גם בשם בעלים קן זו חטאת לרמב"ן ועולה לאה וקן זו עולה לרמב"ן וחטאת לאה וקן אחד הוו מיתין שתומה לא הוה כאלו לומר דב' הקינין המפורשות הוו המדקקו לפרשן יחד מסתמא הן להשלמת הקן אלם אלא"ל דמיהד שייכין אהדדי כ"ל והקן שתומה הוו שמיחדה בפ"ע אלא מדקקו לפרשה מתנן מסתמא הוא להשלמת פרידה יחידית אלא"ל. אבן לפי הביאור דנקט התנא כאן במשנתינו דקן אחת מפורשת בשם חטאת ועולה ובשם בעלים וקן אחת מפורשת בשם חטאת ועולה לעוד וקן אחת שתומה ר"ל בזה ב' לופנים. לופן אחד דב' הקינין המפורשות הוו המדקקו לאלו לפרשן יחד מסתמא הן להשלמת הקן אלם אלא"ל ומיהד שייכין אהדדי. והא דלא פירטו שם בעלים גם בקן השני משום דממילא משמע דהיון דפירטו בקן אחד חטאת לרמב"ן ועולה לאה וממילא משמע דהקן הנני המפורשת הוו החטאת לאה והעולה לרמב"ן. ולפ"ז הקן השתומה בא"כ הוא להשלמת פרידה יחידית אלא"ל. לופן ב' ר"ל דקן המפורשת בשם בעלים בפ"ע הוא מסתמא להשלמת פרידה יחידית אלא"ל בפ"ע וקן השתומה וקן המפורשת אלא מדקקו לפרשן בשם בעלים הם מענין אחד ומיהד שייכין אהדדי להשלמת הקן אלם אלא"ל. והא דמדקקו לפרשם קן אחת מהן בשם חטאת ועולה אינו רק בכדי אלא לעשות הקן זו ב' חטאות לב' הנשים ומקן זו ב' עולות לשתיהן ולבני פירטו קן אחת בשם חטאת ועולה ולא הוצרכו לפרשם שוב גם קן השתומה דממילא ידוע מוכרח לעשות שוב ממנה ג"כ חטאת ועולה לזווגן יחד להשלמת קן אלם אלא"ל. והנה בכהן מגלך ומקריבו כדין אין ר"מ לדעת אינה לופן כי יהיה אוץ שיהיה ה"ל תנא ידי חובתה מקן אלם ומפרידה יחידית אלם ממ"ג. אבל בכהן שאינו מגלך ועשה חלין לחטאה וחלין לחטאן לאין כשר אלא שתומה ש"מ בין הלופים הנ"ל. דלאופן ר' אחי בקן השתומה שנתכשר בודאי תנא בה ה"ל ידי חובת פרידה יחידית שעל ה"ל והקן אלם שתומה על כל אחת תהיה ה"ל חטאת בפ"ע ולאופן ב' הנ"ל דהקן שתומה היא מלופן ב' קינין שלאוכך השלמת קן אלם אלא"ל ה"כ לריכין להבעלים קן אלם ביניהן בשותפות יחד דוקא ובחלקי כדפירש"י כנ"ל ופרידה יחידית שעל ה"ל חטאים ה"ל בפ"ע. וזהו דקאמר התנא והיא מתחלקת ביניהן כלומר שאינה מתחלקת לה"ל בפ"ע לגאת בה ידי חובת פרידה יחידית של ה"ל וכפי לופן אחד אלא מתחלקת ביניהן יחד בשותפות לריות לריכין להבעלים אוב קן אחד בשותפות יחד דוקא ובחלקי יכפי לופן ב' הנ"ל. וזהו שכתב הרא"ש והיא מתחלקת ביניהן ויקחו שוב קן אחד ביניהן. כלומר דשיקר הדין דקמ"ל התנא בזה דקתני והיא מתחלקת ביניהן היינו לומר שיקחו שוב קן אחד ביניהן ולא שתהיה היא מתחלקת לגאת בה ידי חובת פרידה יחידית של ה"ל וחטאת ה"ל עוד קן אלם בפ"ע וכמו שנתבאר: **וראיתי** בחידושי פרים מאירות שם

לרתחנות כי הרתחנות מבעלות הרתחנות ואינן לריכין תנאי כלל בחתכונות משום דהרתחנות יכולין לרתבעל כל זמן שלא יצאתה כ"ל ידי חובתה כלה הנ"ל. והיינו דמקיים התנא שאני אומר חטאת קרבה לעולה כו' כלומר דאינה לריכה לאום לשם כלל כאלו ודאי פסולות הוו שתיהן דמאחר דמוכרחות להביא אחרות מתבעלות הרתחנות ואינן לריכין תנאי בתחכונות כלל. וכמלא לפ"ז מוכרח דאיירי התנא בבמיינן כ"ל חטאת ועולה או בבמיינת חטאת ועולה על כל חובה אי מיירי בשל אחד דאל"כ אלא אומן חטאת ועולה הם תבלים חובתן שבעלת החטאת הביאה כבר עולתה ובעלת העולה הביאה כבר חטאתה א"כ כאשר בחטת מתכבדו תחלה אותן חטאת ועולה שנתערבו אינן יכולין להתבטל שוב ובע"כ מה שיעלינו מספק יהיה לריך תנאי כנ"ל והני התנא מסיים שאני אומר כו' דמה דמעמע דבא לומר דלריכין להבעלים בלא תנאי כלל. אלא ע"כ דהתנא מיירי בבמיינן כ"ל חטאת ועולה או בבמיינת חטאת ועולה על כל חובה אי מיירי בשל אחד אלא אחת ולהכי מקשה בפיר בתמ"ם הטוס". והשתא מבע"ל דייק התנא למתני לא לא לומר דמיירי דוקא בב' נשים או בב' חובות עכ"פ משום דבשניהם החטאת והעולה מחשבה אחת ומתוכה אחת סיחה לריכה תנאי בחוקן שמבלמת אח"כ מספק מאחר דיש ספק שמא נתכבו שתיהן מחלה ואינן יכולין להתבטל שוב והתנא הולה לאתמנינן דבב' נשים או בב' חובות עכ"פ כ"ל חבינן כאלו נפסלו שתיהן בודאי כדמקיים שאני אומר כו' וכנ"ל. והשתא עפ"ז יתבאר בפיר שיטו הטחתות כ"ל דלדעת המפרש לריכה להבעלים מספק כל בפקות החטאות ה"כ אף בחטאות ועולות מחובות בשעבו חלין למעלן ותלין למטן דיון דמספק לריכות להבעלים כל החטאות והעולות יתבטלו אז כל הרתחנות ואינן לריכין תנאי בתחכונות ומיין בפיר שאני אומר אף במרובות דחבינן כאלו כלן פסולות ודאי כנ"ל. אבל לדעת הרא"ש דאינה לריכה להבעלים כנגד כל הספקות בל חטאות אלא חטאת אחת ה"כ בשלמת בחטרובות חטאת ועולה יחידיות בשעבה אחת למעלה ואחת למטה דמספק לריכות לאותן המרובות תהיה מחויבת לחביא דוקא ממין אותן החטאות דיכון שאינה מביאה חטאת אחרות לא נתבטלו הרתחנות ולריכה להביא העולות ממין הרתחנות בכדי לזווגן לאן. וא"כ לא היה שייך נסיים במרובות שאני אומר כו' דבא לומר בזה דחבינן לרתחנות כאלו נפסלו ודאי כנ"ל. וא"כ נוסחת הש"ס דייקא בפיר **ד חטאת ועולה וסתומה ומפורשת** וכו'. הנה קודם בחפרש הלבה ז' בל אמיתתה בל מובה אי"ה אמרתי לבאר תחלה מיעת המפרש בשם הראב"ד כי פירוש הרא"ש שהוא מפירש"י בזבחים ד' ס"ח ע"ב בבר ביאתיו על לכון בזית הסדה בהגה"ה. והמפרש אחר שהביא פירש"י כתב שם בזה"ל והבב רבינו אברהם פירש דגלסינן חטאת ועולה סתומה ומפורשת בשני קינין אחת סתומה ואחת מפורשת ונתערבה סתומה במפורשת עשה שתיהן למעלה כו' חלין למעלה אין בשר אלא סתומה פי' שיעור סתומה עולה וחטאת הסתומה ומפורשת והשתא מייתי בפיר (מ) בתערובות [בן ר"ל לאגיה לאמוק עין אתרוגה ממיבת בפירש ושיה בתיב בספרים בעטיקיון הינת שפי' ועשה הסופר וסבר דל"ל שפירש וכל המוקיע גורע ול"ל בפיר ול"ל דהשתא מייתי שפיר בתערובות ממש שנתערבו בל הפרידין יחד. מנוס דרש"י לפי במפרש הא דקתני אין בשר אלא סתומה בשעה דאין בשר אלא הסתומה עלמה מ"ה הוכרח לפרש שבל קן וקן היה בפ"ע ומכל קן עשה אחד למעלה ו' למעה אבל הראב"ד במפרש אין בשר אלא סתומה פי' שיעור סתומה כו' מסיק ובתב והשתא מייתי בפיר בתערובות כלומר בתערובות ממש ואין לוכך לדמוק בפירש"י שבל קן וקן היה בפ"ע כו']. ומתחלקת ביניהן פי' שתעלה לשמיהן פי' שבמו שיש בפק פסול לזו בך יש לזו שתעפ"י שנבטלת הסתומה יש אחד מסם בשר ממ"ל ולבעלת המפורשת שמא שניהן פסולין מבל מקום יתנו ביניהן ויביאו קן ותאמר בטלת הסתומה אם שני כלו בשר ובלך אז פסול אם יהא כלו אלו אלך ואם אחד מבלי בשר שבלו נעשה למעלה אז כלו למעה אז אלך אי אפשר אלא יהא אחד בשר יהא הקן הזה אלו ואלו אלך עכ"ל המפרש. והנה לבאורה יש לתמוה על פי' זה של רבינו אברהם מסוגיא דזבחים שבאתי בתשובה הקודמת דאחר דמשני הקודמת דאחר דמשני אומר דא"ל יהוצב בחד גבולא בתרי גבולי מי אמר קאמר ת"ש חטאת ועולה סתומה ומפורשת כו' עד ומתחלקת ביניהן ואילו מפורשין לא ואמאי נהי נמי דשולה קרבה לעשה תיעשה ותיהוי חטאת הטוף ושיין פירש"י שפי' לפי שיעשו דמוכיח בפיר מבאן דאפילו בחד גבולא לא אמרינן תיעשה וכמ"ש בשיח הסדה בהגה"ה. אבל לפי' רבינו אברהם הנ"ל יקשה אלא הבא הוו לאו נמי בתרי גבולי שהרי לפי פירושו הקן סתומה הוא לאחד אחת והמפורשת הוא לאחרת ואיכא לאפוקי נמי לפי פירושו שמא הקן של אחת נעשה כלו בלא מעלה והקן של חברתה נעשה כלו בלא מעה ונפסלה משל ע' החטאת ומשל ע' העולה ולא שייך לומר דתיעשה עולה ע' לחטאת ע' דהוי תרי גבולי ופיר"ש ל"ל לכבאר יותר מחטאת ועולה שיעור סתומה ומתי פריך: **אבן** נאמת בלאה דלא"ת דשפיר פריך והייגו מדקתני אין בשר אלא סתומה ופי' רבינו אברהם שיעור סתומה עולה וחטאת אין הסתומה ומפורשת דלריך לחבין אמאי נקט שיעור סתומה ולא המפורשת נמי שיעורה הכי הוי חטאת ועולה ובע"כ ל"ל דהא דנקט שיעור סתומה יכבר לפולם בין אם הסתומה והמפורשת הן שוין ובין אם הסתומה היתה יותר מהמפורשת היתה יותר מהסתומה בכל גווני יכבר בשיעור סתומה דוקא ולא בשיעור המפורשת מאחר דיש לחוש שמא נעשו העולות המפורשת למעה ואם חטאות למעלה אבל בשיעור הסתומה הוא למעלה ואינה למעה הוא שהיא עולה ואם נעשית בלא בלד אחד הרי בע"כ נעשה בנגדה בלד אחר אבל אם מהמפורשת הוא חטאות ואינו עולות ואתבאר מזו החטאות ומזו העולות בודאי אם יחד בשיעור סתומה. ושהשתא בשאר המפורשת היתה יותר מהסתומה דהיינו ד"מ שנתערבה קן אחת סתומה עם ב' קינין מפורשות ושעשה אלין דהיינו ג' פרידין לחטאן וג' פרידין לחטאן לא מבשיגן אלא בשיעור סתומה דהיינו חטאת אחת ועולה אחת וחטאת אחת ואם אי ס"ד דאתרינן בחד גבולא דעולה נמבשת לחטאת הוי לן להבשיר מהם ב' חטאות ע"פ ממ"ל דאם הסתומה נתחלקה אחת למעלה ואחת למעה והמפורשין נתחלקו נמי הב' חטאות למעלה והב' עולות למעה ה"כ היה לאוי שיחבאו ג' עולות ומאלא שנתבשרו לא אפילו ג' חטאות עם החטאת של הסתומה ואם הסתומה נעשית כלה בלד מעלה עם חטאת אחת מהמפורשת ונעשו למעה ה"כ לבד החטאת מהמפורשת שנעשה למעה בהבשר יכבר עוד חטאת אחת מב' עולות שלה שנעשו למעה כי תמשך אחת מהן לחטאת שלה ואם הסתומה נעשית כלה למעה עם עולה אחת מהמפורשת ועולה השניה עם ב' חטאות המפורשות נעשו למעלה ה"כ יבכר למעה חטאת אחת מן הסתומה והעולה מהמפורשות שנעשה למעה חטאת ג"כ לחטאת לבעלה המפורשות שהרי כב' חטאות שלה נפסלו למעלה. והיינו דפליר הש"ס וחילו מפורשין לא כלומר מדקתני אין בשר אלא סתומה ומפורשין לא יבכר יותר אף אם הוי המפורשין

מבוגין

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

מצרופות ולאי למצרופות ספק בכהן שאינו נמלך ועשה כפי שהיה ראוי להקריבן קודם שנתערבו דבמצרופות ולאי קתני מליין למעלה והליין למעשה שיהן פסולין כדין כהן נמלך דקתני כלן ימותו ובמצרופות ספק ישמנה הדין דבכהן נמלך קתני כולן ימותו ובכהן שאינו נמלך קתני אין כשר אלא קתומה. ופגל ג"כ במשנה ד' דין קתומה ומפורשת עטוה ספק מצרופות אחת ועולה בחובה ואיירי נמי בשוויון לומר דבזה נמי יעשה דין כהן שאינו נמלך דקתני אין כשר אלא קתומה מדין כהן נמלך דקתני בהו כולן ימותו ואיירי הוא אלא נמי מצרופות מובה בחובה ולאי ובספק ולא ישמנה בהו דין כהן שאינו נמלך מדין כהן נמלך בשוין כנ"ל. ועוד מפרש הגמ' כאן במשנתינו מצרופות ולאי של אחת או עולה בחובה בכהן שאינו נמלך ולא שייך כאן דין הבשר דקתני בכל איזה מצרופות עשה כולן למעלה או כלן למעלה ומחלה כשר ומחלה פסול שהרי בצרופות דבאה אחת של כלל הצרופות אין שום לשולות כיון שנתערבו אחת או עולה על החובה שחיה אחת ואיה עולות וא"כ כשעשה כולן למעלה או כלן למעלה יפסל יותר ממחלה או מחלה ומ"ה לא קתני הכא כלל דין עשיית כלן למעלה או כלן למעלה כיון דלא מלי למתני בזה דין שיה לכל איזה מצרופות המוכרין בל סיה. רק לאיירי הגמ' הכא דוקא כשעשיית שכהן היתה שלא בשינוי מכפי שהיה ראוי להקריב קודם שנתערבו וכמו דאיירי הגמ' בחילוקי דינין שהזכיר בכל איזה עניני הצרופות כו'. והשמעינן הגמ' כאן במשנתינו בענין מצרופות זה של אחת או עולה בחובה כשעשיית הכהן היתה כפי שהיה ראוי להקריבן קודם שנתערבו יהיה לכיפוך ממש מצרופות מובה בחובה דבמצרופות מובה בחובה בשוין לא ישמנה דין כהן שאינו נמלך בדין בהן נמלך ובשאינן שוין ישמנה כנ"ל ובענין מצרופות זה של אחת או עולה בחובה הוא לכיפוך דבשוין ישמנה הדין ובשאינן שוין לא ישמנה הדין וכפי האופנים שמפרש במשנתינו זו וכמו שיתבאר לפנינו אי"ה. ולפ"ז דאיירי הגמ' הכא במשנתינו דעשיית הכהן היתה שלא בשינוי מכפי שהיה ראוי להקריבן קודם שנתערבו ובעשה מן המצרופות למעה כפי מנין המעות שבה ולמחלה עשה כפי מנין הבעות שבה לכלי לא הוקרב הגמ' פירש לסדיה שעיה הכהן בהקרבת המצרופות מכפי שהיה ראוי להקריבן קודם שנתערבו יחד ממילא משמע דאיירי שלא שיה הכהן. לזוי דאי הוי אייר שעיה הכהן בולאי היה ליך לפרש אוך שיה וכיון דלא פירש מסתמא אייר דלא שיה והקריב את המצרופות כולן כפי שהיו ראוין להקריבן בבערות בלא מצרופות. והא דעשה הכהן להקריבן בכה"ג משכחת לה כגון שידע מספר המעות והעולות שראוי להקריב מכן רק שלא ידע שהיה בהן מצרופות והיה סבור שהן קיימין סתומות שלקחו בימה מתחלה והה שיש בהן אחת מצרופות או עולות יותר מהמעות היה סבור שזהו אחת שסבר הקריבו מכן מקצת עולות או מקצת מעות ולהכי שפיר הקריב מכן מה את מספר המעות שבהן למעה ואת מספר העולות שבהן למחלה כפי שהיו ראוין מחלה קודם שנתערבו יחד: **והשתא** ע"פ כונה זו שבתנו המשנתינו אחת מאיירי בהכן שאינו נמלך כו' יתבאר שפיר כונת המשנה ודיקדוק לשונה הדק היטיב. והוא זה דפ"ק קתני אחת שנתערבה בחובה אין כשר אלא מנין אחת שבחובה ולשון מנין משמעותו כפי המנין כלומר דאותו מנין אחות שיתכשר מהצרופות לא יתכשר אותו מנין משל החובה עלמה אלא יהיה באותו מנין קלת מן אחת שנתערבה וקלת מן החובה ומחלל כל הצרופות לא יכשר לעולה רק כפי מספר מנין אחת שבחובה ולאחוקי יותר מאותו מספר א"א להקריב מהצרופות לבתחלה בין אם אחת שבחובה שתיהן עוות בין אחת מרובה ואחת מועטת וכמו שביארנו שם. אבל הכא בכהן שאינו נמלך קתני אין כשר אלא מנין אחות שבחובה ומדלא קתני אלא כמנין המשנה דל"ל כאן דמשל החובה עלמה יתבשרו מנין אחות שבה אך א"כ ס"ל לתיתר אין כשר אלא אחת שבחובה ולמה אמר כלל תיבת מנין. ובפ"כ ג"ל דאי הוי אמר אין כשר אלא אחת שבחובה הוי משמעות הבלילה דלא יכשר מן הצרופות כלל יותר מאחת שבחובה. ולהכי קאמר אלא מנין אחות שבחובה. דהשתא קאי הבלילה רק על המנין בלומר דדוקא מנין שבחובה יכשר הוא ולא מנין אחר ולא לבלול המנין אחר מהצרופות לא יכשר כל המנין הוא אבל מקצת מנין אחר יכשר בפיר לפעמים ג"כ. אבל מנין האחת שבחובה עלמה יכשר הוא לעולם בכהן שאינו נמלך והקריב מהצרופות אחת ועולות כפי שהיה ראוי להקריב אותן קודם שנתערבו יחד וכמו שכתבנו דמשמתינו ע"ל חילוקי בהכי. ומתוון הגמ' בלשון זה ליתן כלל בצרופות אחת בחובה בכהן שאינו נמלך כעין הכלל שנתן בזה בפ"ק בכהן נמלך רק בשינוי קלת דבפ"ק אמר אלא כמנין וכאן אמר אלא מנין לומר דבאן בכהן שאינו נמלך יכשר מנין אחת שבחובה עלמה ומשמע נמי לפעמים יכשר בפ"פ ג"כ קלת ממנין אחר כו'. ולזה מפרש הגמ' עלמו אמ"כ דרך פרש ר' דיוסי לפעמים יכשר לפיעמים אחר מהצרופות דהיינו שיכשר מתנין האחות שבחובה ג"כ קלת יתר על מנין אחות שבחובה שיכשר בולאי לעולם. ולפעמים לא יכשר רק המנין אחות שבחובה ומפרש וקאמר חובה בשים באחת ר"ל דבצרופות הוא בענין זה שבנגד כל קן חובה יש שיש באחת שנתערב כלומר שיש שני גוזלות או שני עופות של אחות כנגד כל חובה וא"כ האחת והחובה הן שוות דשה כל חובה הויא ג"כ קן קתומה של שני עופות. ושיש שהוא לשון זכר מתפרש בפיר דר"ל לשני עופות שהרי בפ"ק קתני נמי החובה אחד הבאת ואחד עולה וקתני שוב האחת שנתערבה בעולה ועולה בחטאת חפילו אחד בדיבות כו' שכל בלשון זכר וקתי אחת שוב עוף וכמו בשיאלנו שם וכן בפ"ב קתני בעולה פרקין פוסל אחד יקח שוב לשני בלשון זכר וגם בפ"כ הוכלה לאתני כאן בלשון זכר משום דבשי לאתני נמי והאחת שיש בחובה דר"ל שם בכנגד כל האחת יש שני עופות ואי הוי קתני בזה אחת שיש בחובה הוי אפשר לאתוסי ולהתפרש דר"ל בכנגד כל אחת יש שני קינין בחובה דשם קן הוא לשון נקבה וכמ"ש בפ"ק ולהכי בפ"כ הוכרח לאתקנא שם שיש בלשון זכר בכדי להיות הלשון מבורר דר"ל שני עופות ולהכי נקט נמי אחת בחובה לעין חובה שיש באחת כנ"ל. וקאמר דבזה אחלה כשר ואחלה פסול בכהן שאינו נמלך בעשייתו כנ"ל. דהא ר"מ בשנתערבו ב' אחות בקן חובה שהקן חובה היא אחד אחת ואחד עולה ושם הר' אחות שנתערבו כאלו להיות מן הצרופות ג' אחות ועולה אחת וא"כ כאשר עשה הכהן מן הצרופות כן ג' גוזלות לאחה לג' אחות וגוזל אחד לאחלה לטולה יש לאחה אחת בגוזל אחד בגוזל עשה לאחלה אחת מן האחות שנתערבו והוי אחת שנתערבו לאחלה ולאחה עם גוזל אחד מן אחות ועשה הקן חובה עולה עם גוזל אחד מן אחות ובגוזל אחד מן אחות שבחובה הוי עולה שעשה לאחה עם גוזל אחד מן אחות ובגוזל שני של אחובה הוי עולה שעשה לאחה ובספל ג"כ. ולאלה אלא יכשר בשעיה זו רק ב' גוזלות מן הצרופות וב' גוזלות נפסלו הרי הצרופות הזאת אחלה כשר ואחלה פסול. וכן בשנתערבו ד' אחות בב' קיני חובה שהיה לאוי להקריב מכלל הצרופות ו' אחות וב' עולות וכשעשה הכהן ו' גוזלות לאחה וב' גוזלות לאחלה ים לאחה אחת נעשו לאחלה וב' קיני חובה עם ב' אחות נעשו לאחה ולא נתבטלו מכלל הצרופות רק ד' אחות לאחה שעשה אחלה הצרופות דהוי ח' גוזלות. וכן לעולם בשנתערבו הוא בענין זה בהאחת והחובה הן שוין והכהן לא נמלך בשעייתו ועשה אלא בשינוי מכפי שהיה ראוי להקריבן קודם שנתערבו כו' הזי אחלה הצרופות יכשר ואחלה פסול. והטעם הוא דאחר דאיתן האחת שנתערבה הוי כאיתן החובה ואלי איתן החובה ראוין להיות ב"כ אחות הרי דלאוי להיות אכלל הצרופות ג' רביעי כלל הצרופות לאחת ואחלק רביע אחד לעולות וכשעשה הכהן ג' רביעי כלל הצרופות לאחה ואחלק רביע אחד לאחלה יש לאחה אחת אחלק הרביע שעשה לאחלה הרי מהאחת ובפלו וכנגדן נעשה בפ"כ חלק הרביע של עולות לאחה ובפלו גם כן הרי דבפסל אלי הצרופות אספק ואלי כשר בודאי אמ"ל: **וקאמר** שוב ואחת שיש בחובה אאין שנתערבה כשר כלומר שבהצרופות הוא בחופן זה שבנגד כל אחת יש שני עופות בחובה והיינו שנתערבה ד"מ אחת אחת בקן חובה אאלא שהיה ראוי להקריב מכלל הצרופות הזאת ב' אחות ועולה אחת וכשעשה הכהן כן ב' גוזלות לאחה וגוזל אחד לאחלה לא יכשר בזה רק האחת שבחובה ולא יותר אבל בזה אחת שבחובה לאחלה שעשה הוא האחת שנתערבה ובפסל וכ' גוזלות שעשה לאחה הם קן החובה לא נתבטלה רק אחת שנתערבה והעולה נפסלה והיינו דקאמר אאין שבחובה כשר כלומר אאין הידוע שהזכיר אחלה בגיעה דהיינו אאין אחת שבחובה עלמה יכשר בודאי אמ"ל ולא יותר. וכן לעולם בשהצרופות הוא בחופן זה שבנגד כל אחת יש ב' עופות בחובה והכהן עשה אלא בשינוי מכפי שהיה ראוי להקריב אאין ועולות כנ"ל לא יכשר אפשר רק אאין אחות שבחובה עלמה ולא יותר. והטעם מובן מעלמו דבשהצרופות הוא בפעם זה א"כ אאין האחת שנתערב הוא שיה לאאין האחת שבחובה והם ביחד כשיעור כל החובה ואם כן כשעשה הכהן כפי אאין האחת שנתערב וכפי אאין האחות שבחובה לאעשה הרי בעשה אחת כפי שיעור אאין החובה כולו לאעשה ואם כן יש לאחוש שאחת נעשה החובה כולה לאעשה ולא נתכשר כ"א האחת שבחובה והעולות הבולות אובה נפסלו כי נעשו לאעשה ואם בעשה לאעשה היו האחות שנתערבו ונפסלו ג"כ. הרי נתבאר דבאחת שיש בחובה כשר ואחלה כשר דאחלה לאחלה אאין נאחות של החובה עלמה ולא יותר כלל ובחובה שיש באחת דאחלה כשר ואחלה פסול אזי נאחות אחלה אחלה אחלה אאין אחות של החובה עלמה וגם אלי אאין האחות שנתערבה ואחלה לא יכשר כל אאין אחות שבחובה ולא יותר דהיינו שאאין האחות שנתערבו וכפי אאין האחות שבחובה ולאחלה עשה כפי אאין הבולות שבחובה. בזה יכשר יותר אחלי האחות דהיינו אלי אאין החובה יפסל כשעשה כולה לאעשה ואם שעשה לאחלה נפסל ג"כ לא נעשה רק כפי אלי אאין החובה. הרי שיכשר אז אאין הצרופות כפי שיעור אאין האחות שנתערבו שכשר לוב הצרופות ובאותו שיעור שיכשר יכשר בודאי כל אאין אחות של החובה עלמה ואאין האחות יכשר גם כן יותר אחלי האאין ואל כל פנים לא כולו שהרי יש לאחוש דאם שנעשה לאחלה היו אאחות שנתערבו ונפסלו. הרי נתבאר דאאין האחות שנתערבה לפעמים לא יכשר אכשר כלל ולפעמים יכשר אאין אחות האאין ואל כל פנים כל האאין לא יכשר לעולם. ובאשר היה הצרופות בחופן שבנגד כל אחת היה ג' גוזלות בחובה גם אם אחות עולות שבחובה אאין יכשר אאחות הצרופות כל אאין אחות שבחובה לאעשה אם אאין אחות הצרופות הוא בזה שנתערבה הרי נתבאר דאאין האחות שנתערבה אם אל אחות אאין בחובה אבל אאין אחות שנתערבה אם אאין אחות לפעמים יכשר אם אל כל אאין אחות הצרופות אם אל אאין אחות לא יכשר לעולם בשום חופן שיהיה אותן הצרופות של אחות בחובה. וכן הוא כונת הגמ' בשאלי דקתני אחלה דבר כלל אין כשר אלא אאין אחות שבחובה וכמו שנתבאר כנ"ל ומפרש הגמ' עלמו דבר פרש ר' חילוקי דינין שהזכיר בכל אאין אחות עד הנה אחד של אחלה כשר ואחלה פסול ואחד של דין אחר רק הכא אאיירי בב' חילוקי דינין האלו כשעשיית הכהן היתה שלא בשינוי מכפי שהיה ראוי להקריבן קודם שנתערבו ואם אחלה כשר ואחלה פסול ויכשר יותר מאאין אחות שבחובה שלא כדין הכהן נמלך. ובאחות אאין בחובה דשיהיו שהחובה כפלים כנגד אאין אחות שבחובה שלא כדין הכהן נמלך. ובאחות אאין בחובה דשיהיה הצרופות אם לאחוש ממש אחצרופות חובה בחובה וכמו שנתבאר כנ"ל. ובכ"ג אמר יתפרש הא דקתני נמי וכן עולה שנתערבה בחובה כו' ושות הגמ' ודיקדוק הלשון הכל הוא כפי שפירשנו באאין אחות כנ"ל. ובזה הבלים הגמ' לפרש דין הכהן שאינו נמלך בכל עניני הצרופות הזכרין בפ"ח ובפ"ב ואתבאר בפרק זה דכל' עניני הצרופות שבפ"ח ובפ"ב כנ"ל הן חילוקין בעניינים לענין הכהן שאינו נמלך ועשה אלא בשינוי מכפי שהיה ראוי להקריבן אלא הצרופות. דבצרופות חובה בחובה יש חילוק בין שוות לשאינן שוות דבצרופות חובות שוות יהיה דין הכהן שאינו נמלך כדין הכהן נמלך וכשאינן שוות ישמנה דין הכהן שאינו נמלך מדין הכהן נמלך אבל הצרופות ולאי לחצרופות ספק דבצרופות ולאי לא ישמנה דין הכהן בשוין יש חילוק בין הצרופות ולאי לחצרופות ספק דבצרופות ולאי לא ישמנה דין הכהן

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

ה חטאת שנתערבה בחובה. פי' שוה בשוה נתערבו חטאות במובה שפי חטאות בקן חובה קרומה הו ד' חטאות בשני קינין חובה, ומשום דתני נתר הכי חובה שנים בחטאת והטאת שנים בחובה תני הכא חטאת שנתערבה בחובה ופי' שוה בשוה הן רב הו מעט וקתי אמאי דסליק מיניה שבשלו תלין למעלה ותלין למטה: **אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה.** [משום] דאיכא למיחש שמא כשה ב' חטאות למעלה [ונפקלו] וחובה למטה ונפקלה העולה. וקן ד' חטאות בב' חובות שמא עשה ד' חטאות למעלה [ונפקלו] וחובות למטה ונפקלו העולות: **חובה שנים בחטאת.** פי' שהחובה פי שנים כנגד החטאות [כגון שנתערבו ב' קינין חובה בשתי חטאות] ועשה ג' פרידין למעלה איכא למיחש שמא עשה ב' חטאות [למעלה ונפקלו והשליש היא בפ"כ חב' קיני חובה והיא עולת חובה וכשרה וג' פרידות חב' קיני חובה עשה למטה ומשה ב' חטאות] בכבדות והב' הוה עולה בעשאה למטה ופסולה נמצא חטאה כשר וחטאה פסול. ואם החטאת פי שנים כחובה. כגון שנתערבו ד' חטאות בקן קרומה ב' כשרים כמנין שבחובה דלף אם הקריבו ג' חטאות למעלה ונפקלו החטאת הרביעי שנעשה למטה כשרה ומקן החובה נפקלה העולה והעשאת כשרה: **ו האשה שאמרה הרי עלי קן בשאלד זכר וכו'.** פי' [פ"ם הכתוב] מה בני ומה בר בני [ומה ר' נדרי מפני ל"ת ופירש"י בהכשים היו נדרים בעולות להיות לבן בן הגון]: **שלש פרידות מלמעלן.** דקן נדרה שמיכן מיולות: **אלא עשה שתים למעלן.** מקן ח' [ח'] למעלה וח' למטה וכן מקן הבני: **ולא נמלך.** בחטא וזה סבור שהיה יולדת בזוב לו שהיו זעות. נמלא שנפקל נוחל בל עולה שנעשית למעה תביא נוחל אחד לעולה: **ממין אחד.** אם ב' הקינין היו ממין אחד כולן תורין לו כולן בני יונה: **משני מינין תביא ב'.** אם [הבילו] [הב' קינין היו] תורים ובני יונה ואחד שניהם לבהן הובחה ונדרה והקריבם הכהן שתם [מכל מין נוחל ח' למעלה ונוחל ח' למטה וזהו] הרחשון לחובה והב' לנדרה ואין יזוב איזה מהן קריב אחרון שהבית מאותו המין נוחל בנפקלה. הלכך [הוי פקח אם] לריכה להביא תור לו ב"י דאין מביאין תור כנגד ב"י ולא בן יונה כנגד תור. הלכך תביא תור ובן יונה ואותו שהוא [מין] [מין] הרחשון יהא חובה והא' יהא נדבה: **פירשה נדרה** דנשעת נדרה אמרה הרי עלי קן תורים לו בני בני יונה ושכחה מה פירשה נמלא שהיא לריכה להביא נדרה ובני יונים מקפק והיא נתנה ב' קינין לכהן ושניהן תלין למעלה ואחד למטה [הגה"ה כלומר ושניהן לב' קינין מכל קן וקן הלו למעלה ואחד למטה] ונפקלה עולה הראשון. ולכן לריכה עוד להביא ג' פרידין: **ממין אחד.** אם הראשונים היו ממין אחד היו תורים תביא תור ובני בני יונה ואם היו בני יונה תביא (בני יונה ותורין) [בן יונה וב' תורין] כי מאותו המין שהביאה עולה אחת נדרה מאותו המין עלמה לריכה להביא עולה הביאה דאין מביאין תור כנגד בן יונה ובן יונה כנגד תור בנדבה כמו בחובה כיון שפירשה נדרה [הגהה לשון זה קשה להולמו דהין קאמר דהין מביאין כו' כיון שפירשה נדרה והלא בריאה דלא אייבי בפירשה כתב שם נמי גבי מנני מינין דתביא שתים מעשה זה דאין מביאין תור כנגד בני יונה כו'. ונם אין נוכך כאן כלל לעשמא דאין מביאין כו' דמאחר דפירשה נדרה ובכתה מה פירשה אם תורים או בני יונה והולריכה מתחלה להביא ב"כ לספק פירושה קן אלם מהתורים וקן אלם מבני יונה והיא לא הביאה בתחלה לכהן רק קן אחת לנדרה ונפקל ממנה נוחל אחד בעביית הכרן ב"כ היא לריכה להביאם לאותו נוחל מאותו מין מלבד קן אלם ממין אחר בכדי בתלא ידי ספק פירושה. ולאיתי בתי"מ שהביא ג"כ פירש"י בזבחים דף ס"ח ע"ב שהעתיק הרא"ש והעתיק בשבא זו גבי מנני מינין תביא ד' ונה"ל משום דמספקא לן איזה מין קרב אחרון בלריכה להביאם מאותו מין נוחל הנפקל דאין מביאין תור כנגד ב"י ולהביא קן אלם ממין אחר כו' ע"ש. והוא מנומנם ב"כ דכתן בפירשה נדרה אין לוכך כלל לעשות זה דאין מביאין כו' וכמו שכתבנו. אבל בפירש"י שלפניו שם בזבחים ונם בלשון המפרש כאן שהעתיק ב"כ פירש"י ליתא שם טעם זה דאין מביאין תור כנגד ב"י בשבא זו בפירשה נדרה לא גבי ממין אחד כמו שהעתיק הרא"ש ולא גבי מנני מינין כמו שהעתיק התו"ש. אבל בהגה"ה שלבשיף אפשר מי"ה לשון זה על נכון. ע"כ] מנני מינין תביא (שתים) [אחרונ]. אם הראשונים היו מנני מינין ואין יזוב אם הכן האחרון היו תורין שתביא תור להבילים עולה בנפקלה וב' בני יונה לו היו בני יונה ותביא בן יונה וב' תורין הלכך תביא ב' תורין ובני בני יונה בכתהלה [הגה"ה וכתב המפרש וה"ל מלי למקבע במין אחד שלריכה אבבעה אם איכה יודעת איזה מין נתנה לכהן לו ב' קינין תורין לו ב' קינין בני יונה אבל ניחא ליה למקבע ביודעת מה נתנה ע"כ. ונמלכנת המשנה שעל הרמב"ם בפרק י' מהלכות פסולי המוקדשין הקשה עוד בשבא זו לפירש"י וז"ל וקשיא לי דאין בו רבותא עפי מרוצה ונם אין זה תנוי בנעשה הכהן מה שקילקל כיון דבנה"ה לריכה להביא עוד שתים ממין אחר ממנת מה שעכשה המין בפירשה. ותו דלף אם עשה הכהן בלם למעלה וח' למטה אלא באין יודע אם תור עשה לו ב"י אלם תור עשה למטה נמצא עלו הסורים לחובתה וסב"י לנדרה ולריכה להביא עוד ב' תורים לנדרה ואם עשה הב"י למטה נמצא התורים לנדרה ולריכה להביא עוד ב' ב"י לנדרה ומאי איכא דעבה ב' לחטאה וב' לחטאה אז תביא ד' מבני מינים הא אפילו עשה ב' לחטאה מינים תביא ד' עכ"ל. ונלפ"ד ליישב כל זה דשפיר אשמעינן הכתב בכא זו רבותא בקילקול הכהן גבי מנ' מינין דתביא ד' דמחמת קילקול הכהן הוי שפיר ס"ד לומר דבני בתביא ב' להבילים ספק פירושה. משום דבשהביאה לכהן הב' קינין מב' מינין אחת לנדרה ואחת לחובתה אלו איתה זכירה לא איזה מין פירשה לנדרה היה לחוי להקריב אותו המין לנדרה והבני לחובתה וא"כ בעבור שעשה הכהן מכל מין ח' למעלה וח' למטה הוי ס"ד שיהולה שפיר לומר בתיא כולה לנחת ידי חובתה באותו המין שלאו ממין נדרה ואף אם קרב אחרון בהבני קמי שמיה בלית אותו המין בחובתה וחכי הוא נעשה כדין ח' למעלה וח' למטה ואותו המין שלאו לנדרה אף שנעשה ב"כ ח' למעלה וח' למטה עכ"פ נתבטל נוחל ח' מהמין שפירשה נדרה ויהיה עולה שפיר לנדרה רק ממנת שמיזה יוכחת מאיזה מין הוא היתה לריכה

שאינו ממלך ממנלך ונתערבות ספק שמא. ונתערבות חטאת לו עולה בשנה שהיא חיצון שבין שתות לבאינן שתות הוא לריפוך דנשתות שמתה דין כהן שאינו ממלך ונשאינן שתות לא שמתה כ"ל: **ועפ"ז** יהיה מישב שייך נתי שפיר ההלכה האחרונה שאחר זה לענין חטרבות עולה בחובה דמיירי בחטאתו בחסקנא. דבהלכה שאח"ז קאתי בפירשה נדרה דאם לא נמלך הכהן ועשה ב' למעלה וב' למטה לריכה להביא עוד עולה והיינו דלא יכשר אלא חטאת העולה שבחובה וכפירוש הרמב"ם בזה וכפירושנו בם א"ש. הרי שמעינן מינה דחטרבות עולה בחובה בשנין כשעשה הכהן בשינוי כתו בם דהיה לריך להקריב ב' למעלה ואחד למטה והוא לא עשה כן אלא ב' למעלה וב' למטה לא יכשר אז אלא עולה שבחובה כדין כהן שאינו נמלך. ונמלא דיהיה לענין זה נתי דין חטרבות עולה בחובה לריפוך מדין חטרבות חובה בחובה ונם מדין חטרבות חטאת ועולה דבאותן חטרבות כשעשה הכהן בשינוי מכפי שהיה לאוי להקריבן בלא חטרבות ובין כשעשה אלא בשינוי וכתו שנתבאר. וזה הכלים לפכם כאן בפרקין דין כהן שאינו נמלך בכל שינוי חטרבות ודאי וספק המזכרין בפ"א ובפ"ב וכפי שנתבאר הכל בחר הטיב בעוב עשה ודעת תל"י: **ו האשה שאמרה הרי עלי קן כו'.** אמר המחבר הנה הלכה זו שם שיום המחמרים על רבי יהושע ועל ר"ע בן עקביה המה שהחומים ומחומרים מאוד וקודם שאפשר לאיתתן של דברים בפירוש חדש אבר חבני אלקים בזה לריך אני לבאר תחלה שיטתן של גדולי המפרשים הראשונים בפי' הלכה זאת. והנה שיטת רש"י והרא"ש בבר ביאתו בחר הטיבו בבית הסדה בהנהות עד שיש בו לי הכהן שתם [מכל מין נוחל ח' למעלה ונוחל ח' למטה וזהו] הרחשון לחובתה וכ' לנדרה ואין יזוב איזה מהן קריב אחרון שהבית המפקנ. הלכך [הוי פקח אם] לריכה להביא תור לו ב"י דאין מביאין תור כנגד ב"י ולא בן יונה כנגד תור. הלכך תביא תור ובן יונה ואותו שהוא [מין] [מין] הרחשון יהא חובה והא' יהא נדבה: **פירשה נדרה** דנשעת נדרה אמרה הרי עלי קן תורים לו בני בני יונה ושכחה מה פירשה נמלא שהיא לריכה להביא לנדרה בני יונים ובני יונים מקפק והיא נתנה ב' קינין לכהן ושניהן תלין למעלה ואחד למטה [הגה"ה כלומר ושניהן לב' קינין מכל קן וקן הלו למעלה ואחד למטה] ונפקלה עולה הראשון. ולכן לריכה עוד להביא ג' פרידין: **ממין אחד.** אם הראשונים היו ממין אחד היו תורים תביא תור ובני בני יונה ואם היו בני יונה תביא (בני יונה ותורין) [בן יונה וב' תורין] כי מאותו המין שהביאה עולה אחת לנדרה מאותו המין עלמה לריכה להביא עולה הביאה דאין מביאין תור כנגד בן יונה ובן יונה כנגד תור בנדבה כמו בחובה כיון שפירשה נדרה [הגהה לשון זה קשה להולמו דהין קאמר דהין מביאין כו' כיון שפירשה נדרה והלא בריאה דלא אייבי בפירשה כתב שם נמי גבי מנני מינין דתביא שתים מעשה זה דאין מביאין תור כנגד בני יונה כו'. ונם אין נוכך כאן כלל לעשמא דאין מביאין כו' דמאחר דפירשה נדרה ובכתה מה פירשה אם תורים או בני יונה והולריכה מתחלה להביא ב"כ לספק פירושה קן אלם מהתורים וקן אלם מבני יונה והיא לא הביאה בתחלה לכהן רק קן אחת לנדרה ונפקל ממנה נוחל אחד בעביית הכרן ב"כ היא לריכה להביאם לאותו נוחל מאותו מין מלבד קן אלם ממין אחר בכדי בתלא ידי ספק פירושה. ולאיתי בתי"מ שהביא ג"כ פירש"י בזבחים דף ס"ח ע"ב שהעתיק הרא"ש והעתיק בשבא זו גבי מנני מינין תביא ד' ונה"ל משום דמספקא לן איזה מין קרב אחרון בלריכה להביאם מאותו מין נוחל הנפקל דאין מביאין תור כנגד ב"י ולהביא קן אלם ממין אחר כו' ע"ש. והוא מנומנם ב"כ דכתן בפירשה נדרה אין לוכך כלל לעשות זה דאין מביאין כו' וכמו שכתבנו. אבל בפירש"י שלפניו שם בזבחים ונם בלשון המפרש כאן שהעתיק ב"כ פירש"י ליתא שם טעם זה דאין מביאין תור כנגד ב"י בשבא זו בפירשה נדרה לא גבי ממין אחד כמו שהעתיק הרא"ש ולא גבי מנני מינין כמו שהעתיק התו"ש. אבל בהגה"ה שלבשיף אפשר מי"ה לשון זה על נכון. ע"כ] מנני מינין תביא (שתים) [אחרונ]. אם הראשונים היו מנני מינין ואין יזוב אם הכן האחרון היו תורין שתביא תור להבילים עולה בנפקלה וב' בני יונה לו היו בני יונה ותביא בן יונה וב' תורין הלכך תביא ב' תורין ובני בני יונה בכתהלה [הגה"ה וכתב המפרש וה"ל מלי למקבע במין אחד שלריכה אבבעה אם איכה יודעת איזה מין נתנה לכהן לו ב' קינין תורין לו ב' קינין בני יונה אבל ניחא ליה למקבע ביודעת מה נתנה ע"כ. ונמלכנת המשנה שעל הרמב"ם בפרק י' מהלכות פסולי המוקדשין הקשה עוד בשבא זו לפירש"י וז"ל וקשיא לי דאין בו רבותא עפי מרוצה ונם אין זה תנוי בנעשה הכהן מה שקילקל כיון דבנה"ה לריכה להביא עוד שתים ממין אחר ממנת מה שעכשה המין בפירשה. ותו דלף אם עשה הכהן בלם למעלה וח' למטה אלא באין יודע אם תור עשה לו ב"י אלם תור עשה למטה נמצא עלו הסורים לחובתה וסב"י לנדרה ולריכה להביא עוד ב' תורים לנדרה ואם עשה הב"י למטה נמצא הסורים לנדרה ולריכה להביא עוד ב' ב"י לנדרה ומאי איכא דעבה ב' לחטאה וב' לחטאה אז תביא ד' מבני מינים הא אפילו עשה ב' לחטאה מינים ד' עכ"ל. ונלפ"ד ליישב כל זה דשפיר אשמעינן הכתב בכא זו רבותא בקילקול הכהן גבי מנ' מינין דתביא ד' דמחמת קילקול הכהן הוי שפיר ס"ד לומר דבני בתביא ב' להבילים ספק פירושה. משום דבשהביאה לכהן הב' קינין מב' מינין אחת לנדרה ואחת לחובתה אלו איתה זכירה לא איזה מין פירשה לנדרה היה לאוי להקריב אותו המין לנדרה והבני לחובתה וא"כ בעבור שעשה הכהן מכל מין ח' למעלה וח' למטה אלו ס"ד שיהולה שפיר לומר בתיא כולה לנחת ידי חובתה באותו המין שלאו ממין נדרה ואף אם קרב אחרון בהבני קמי שמיה בלית אותו המין בחובתה וחכי הוא נעשה כדין ח' למעלה וח' למטה ואותו המין שלאו לנדרה אף שנעשה ב"כ ח' למעלה וח' למטה עכ"פ נתבטל נוחל ח' מהמין שפירשה נדרה ויהיה עולה שפיר לנדרה רק ממנת שמיזה יוכחת מאיזה מין הוא היתה לריכה

ויקבנו כולן נמנה ח"כ ב"י של חובתה קרבה למעלה ונפקל החטאת ומביאה בבשיו ב"כ בן יונה ואם אותן בני יונה שקבני למעלה הין על הנדר תהיה בן יונה ח' של עולה מהב' ב"י שמקריבה ב"כ בבשיו לחטאת בם בן יונה שמקריבה ב"כ בבשיו לעולות בם בן יונה ואם אותן בני יונה שקבני למעלה

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

ג' תורים דילמא ממ"נ פכ"ל. הגה מדבריו אלה מבואר להדיא דל"ל דיכולה לעלות בג' פרידות ממין אחד מחיזה מין שתלה משל תורים או משל ג"י בין שנדרה היתה מתורים או מב"י. וזה באמת אינו דהא אם נדרה היתה מב"י ומובאתה מתורים אינה יכולה לעלות בג' ג"י משום דפק שמא נדרה נעשה למעה ונפסל ומובאתה למעלה ולא נתכשר רק שולת מובאתה של תור וא"כ אם הב' ג"י של שולה יהיו לנדרה ונאר החעלת בן יומה בגלת בן עב שהרי שולת מובאתה שנתכשר בראשונה היא תור. וכן אם נדרה היתה מתורים ומובאתה מב"י אינה יכולה לעלות בג' תורים מעשה הכ"ל. נמלא שבג' ג"י אינה יכולה לעלות כ"א בחשר נדרה היה מתחלה בתורים ומובאתה מב"י דאז אם נדרה נעשה למעה ונפסל אפשר לעוג שפיר החעלת ג"י לשולות מובאתה ג"י שנתכשר למעלה ממ"ש הפי"מ וכן בג' תורים אינה יכולה לעלות כ"א בחשר נדרה היתה מתחלה מב"י ומובאתה מתורים. ולדאיתי במלכבת המעשה שכתב דמה שפיים הפי"מ וכן אמה יכול לפרש כו' כונת הפי"מ דהיכא שפירשה ג"י לנדרה ותורים למובאתה אז שני בג' תורים פ"כ. ולא ידעתי איך יפרש מ"ש הפי"מ בחתלת דבריו ואם אומן ג"י שקרבו למעלה היה של הגדל כו' וזה קאי אמה שפתח בתחלת דבריו וכתב ואבינה ד"מ ג' ג"י כו' וכמו שהיים ג"כ תהיה בן יומה ג' של שולה מהב' ג"י כו' הרי מבואר להדיא דאף בנדרה ג"י סובר דשני נמי בג' ג"י וזה בודאי לא יתכן כ"ל. אם לא שנאמר שיש אינה ש"ם בדבריו ויהיה איך שיהיה ע"כ"פ קושייתו קושיא היא כו': ולדאיתי בברכת הזבח בשגיא דאמרים דף ס"ז שכתב לאמרן קושיית הפי"מ וז"ל לפי' הרמב"ם דידעה מין שפירשה נדרה ואינה יכולה לעלות הגדל ד"מ שפירשה תורים לנדרה כשנפנה לכהן ומתווייבת שוב להביא ב' תורים לנדרה אבל חובתה יכולה להביא מאחיה מין ואינה יודעת אם השולה או החעלת שפקלה הריבה להביא ב' מאחיה מין שתלה לשולה ולחעלת. ולדעת הרמב"ם י"ל דאינה יודעת ג"כ כלל אינה מין קבעה לנדרה וא"כ אינה יכולה להביא ג' ממין אחד דשמא קבעה ממין הב' חעלת ג' לאמה נכן הריבה הבינה הבינה הטוטת מב' מינים עכ"ל. וכונתו לברמב"ם ג"ל לאמרן דאינה יודעת אינה מין קבעה לנדרה משום דהרמב"ם בחיבורו שם כתב להביא בנבח זו דפירשה נדרה בזה"ל אבל אם היו שני מינים מביא מינים לקבעה אחרים שנים ממין שפירשה בו נדרה יביאו לנדרה ושנים מאחיה מין שתלה יהיו לשובתה ויביאו אחד לשולה ואחד לחעלה פ"כ. הרי דמלבד דוקא לעשות שנים לנדרה ממין שפירשה בו נדרה [ולפ"ז לא יפה עשה בעל מכבת המעשה שכתב מירון זה בדעת הרמב"ם. גם מ"ש שם ליישב עוד דמשמיתן אחיני שפירשה שני הקן של חובתה אינה פרישה לשולה ואינה לחעלה מינו נראה בלל בדעת הרמב"ם שהרי לא הזכיר זה כלל] ולהכי מחלן בנבח"ז הכ"ל דלדעת הרמב"ם כשפירשה תורים לנדרה אינה יכולה לעשות הגדל. אבל לא ידעתי מה מחלן בזה קושיית הפי"ע שהרי קושייתו הנה גופא אמתי אינה יכולה לעשות הגדל מאחר אינה קבעה נדרה וכמ"ש הפי"ע לדאיתי בחתלת דבריו שכיון שלא קבעה נדרה הרי יכולה להביא נדרה מאחיה מין שתלה. לכן נלע"ד ליישב קושית הפי"ע באופן זה דולאי אם היה יודע שנפקלו הב' תורים של נדרה היתה יכולה אז להביא שפיר נדרה ממין אחר כיון שלא קבעה נדרה. אך כאשר קן נדרה היה נעשה בחמת ה' מקן נדרה ואחד למעלה ונתכשר תור ה' מקן נדרה אז לא היתה יכולה להעלים ולעלות ידי נדרה נקן אלא ממין אחר ונבטל מובת נדרה מתור הראשון אלא אינה יכולה להעלים נדרה בתור ב' דוקא לעוג לחתור שנתכשר תחלה משום דמלוה בראשון וכדאיתא בומה סוף פרק הוליאו לו דף ס"ב ס"א ובדף ס"ד ס"א דתנן שלש קופות של שלש שלש סלין שבכן הוליאו את הלשכה וכתוב עליהן אלף בית גימל ודגיה אלא"ל יוסי למה כתוב עליהן אלף בית גימל לידע איזה מהן מקדמה ראשון להביא הומנה שמלוה בראשון. ואמ"ג דאיתא הכא נמי המפרש פשטו ואבל והפרש אחר המחבר ואח"כ כמלא הראשון והרי שניהן מומדין איזה מהן שילה יקרב דברי חכמים ר' יוסי אומר מלוה בראשון ואם היה הבני מוכחר מעצמו יבינאו ע"כ. הרי פליגי חכמים אר' יוסי בזה אפשר"כ שכ"פ גבי קופות כ"מ מודו דמלוה בראשון שהרי הכא מחמיתין הוא בשקלים דכתוב עליהן אלף בית גימל רק ר' יוסי בבריתא הוא מפרש הענין משום דמלוה בראשון כ"ל וכן פסק הרמב"ם להדיא בפ"ב מהל' שקלים. והעתה דכ"ע מודו בקופות הייט דקאמר הכא בגמרא דיומא הכ"ל שאני הכא דבשידלא דאיתחזי קמייתא לא איתחזי בתרייתא ע"ש. וא"כ מכ"ש כאן שכבר נקבע תור הראשון ונתכשר לחובת נדרה פשיטא דאין לבטל חובת נדרה ממנו ולעלות בקן אחר שהבינה עכשיו. והעתה בשביל פסק זה שמא קן נדרה נעשה למעה ונפסל הוא לריכה להעלים עכשיו קן שלם לנדרה וכיון דבחמת איכא לספוקי שמי שמא קן נדרה נעשה תחלה ה' לשעולה ו' לשעה ונתכשר אז תור ה' מקן נדרה ולריכה בע"כ לעוג הבחת תור ה' לתור הראשון משום דמלוה בראשון כ"ל א"כ ממילא היא מוכרחת להביא עכשיו הקן שלם לנדרה מתורים דוקא בכדי לאיות אפשר לעוג לתור הראשון כאשר נתכשר בחמת ושפיר כתב הרמב"ם דשנים ממין שפירשה בו נדרה יביאו לנדרה וכיון דלריכה להעלים דוקא במין נדרה ממילא בע"כ לא שני בג' ולריכה ד' דוקא וכמו בנתכשר. אך קשה אמתי כתב הרמב"ם ושנים מאחיה מין שתלה שהרי אם נעשה תחלה תובתה טולה למעה ונפסל הטולה ונתכשר הבחת בודאי היה לאחי מביאה עולה ממין הבחת הראשונה בין לא"ק קוף פרק ב' דס"ל דתכפול ומביא עולתה ממין הבחת ובין לבן מזאי דס"ל הולכין אחר הראשון והרי כאן הבחת לראשונה ומדיין לא הביאו מין אחר פעמת היה ראוי להעלים הבחת הטולה ממין. הבחת דוקא. וכן בנעשה תחלה לתובתה להעלה ונפסלה הבחת ונתכשר הטולה היה ראוי אמי להעלים הבחת ממין הטולה דוקא דכ"ע שהרי המ"ק דפליג אב"ש ולא אזיל בתר טולה היינו בהביאה אח"כ הבחת ממין אחר אבל בל זמן שלא הביאה עדיין ממין אחר בודאי גם להת"ק ראוי להעלים לבחתלה ממין הטולה דוקא. וביון דהא דלריכה הכא להביא שוב קן לתובתה הוא רק מחמת פסק שמא מתחלה לא נתכשר רק הטולה ולריכה הבחת אז שמא מתחלה לא נתכשר רק הבחת ולריכה טולה. א"כ היה ראוי לשיות הדין בשעלים דוקא ממין תובתה שהביאה תחלה בכדי שתוכל להזדוג הטולה של עכשיו להבחת שנתכשרה בראשונה או הבחת ממין. הבחת דוקא דלמעם הרמב"ם הוא דמאחר דהיא מוכרחת להביא עכשיו מספק בל תובתה בשלומות לריכה שהביא שוב ב' נוזלות מב' מינין לזוג לטולות נדרה שנתכשר לה בראשונים ומכ"מ אינה לריכה שהביא יותר מב'. ולהכי הולרך הרמב"ם לתמוהינן זה לתמוהינן לריכה ד' דוקא משום דס"ל דמן הראשונים אותו מין שקרב ראשון דוקא טולה לתובתה ומין שקרב אחרון הוא לנדרה ואין ידוע איזה ראשון ואיזה אחרון גם יש ספק שמא אותו המין שקרב אחרון אינו אותו המין שפירשה אותו לנדרה ולא יצאתה לא ידי טולה אחת לנדרה ולהכי לריכה להביא ב' תורין וב' ג"י בבתחלה וכדפירש"י. ולפ"ז בכותא זו לא שייך כ"א באותו אופן שנעשה הכהן ב' למעלה וב' למעה. אבל בחשר עשה ב' למעלה וא' למעה אז בע"כ אותו המין שקרב ממנו אחד למעה הוא לתובתה והמין השני שקרב טולו למעלה הוא לנדרה וביון דלא ידעה איזה מין טולה לנדרה פשיטא שוב ב' קינין מב' מינין בבתחלה ולא שייך זה הרבותא דאשמעינן במב' מינין בל"ל. שוב הבאר מי"ה בהג"ה שלבסוף דגם בשמין אחד קמ"ל התנא בנבא זו רבותא שפי מרישא. ע"כ]: **קבעה נדרה**. שקבעתה להביאה על קן תובתה שאמרה הרי עלי קן אם אלד זבר להביא עם קן תובתה וטוהה להביא קן מסגדר [עם שלה תהתובה בכדי להביא קרבן גדול של] ב' שולות בחחד ופיכסה ואינה יודעת מה פירשה בדאמרן והביאה ב' קינין ונתן לכהן ונשאר אלו למעלה והלו למעה: **צריכה להביא עוד חמש פרידין לטולה**. אם הראשונים היו ממין אחד. ואם מב' מינין היו תביא (שנים) [שב]. כי לריכה להביא שני תורים ושני ג"י לספק פירושה ולריכה להביא שולה אחת ממין שולת תובתה הלכך תביא ממין הראשונה גוזל ה' לשולה עם שולת נדרה [הגה"ה וז"ל רש"י אם ב' קינין הראשונים מין אחד היו לריכה שתביא עוד ה' שולות ג' מתותו המין וב' ממין אחר ד' לספק פירושה ואחד לקבישותה שקבעה להביא שולת תובתה עם נדרה ותובתה בכך קרבה ויצאה ידי' אלא שלריכה להביא מתותו המין עם נדרה מפני קבישותה]. ואם הראשונים היו ב' מינין ואינו ידוע איזה הוא קרב אחרון. לריכה להביא שוב וכן יונה וב' תורים וב' ג"י לספק פירושה ומתמ"ל הביאה שולת תובתה עמהן כיון שהביאה שוב וכן יונה [הגה"ה וז"ל רש"י ואם שב' מינין היו תביא עם אחיה שם אחיה יודעת איזה מין קרב אחרון למובתה שתביא מתותו המין עם ד' של ספק פירושה ותור ג' לקבישות. ונם בנבא זו הקשה במלבת המעשה דאין דברי קרבנות הללו נמשכין מחמת קילקול הכהן דאפילו עשה הכהן ג' למעלה היכא דשבתה איזה מין הקריבה לנדרה לריכה להביא ג' תורים וב' ג"י לספק פירושה וגם לריכה להביא תור וג"י לספק שולת תובה לקבישות. וע"פ מה שכתבתי בנבא הקודמת ימיישב מה ג"כ באותו סיגנון והיינו דבאותה קמ"ל המנא בקילקול הכהן דבקרב מכל מין אחד למעלה ואחד למעה הוי ס"ל שיכולה שפיר לומר שולה שלמה לגאת ידי תובתה באותו המין שאינו ממין נדרה ואף אם היה קרב אחרון כנ"ל וא"כ לפ"ז הוי הבי שתביא שוב עכשיו רק ב' קינין שב' מינין דממ"ל דאם פירשה תורים לנדרה ה"כ הרי היא אומרת עילאתה ידי תובתה בראשונים בבני יונה ויהיה עכשיו אחד מקן ב"י לנדרה הרי היא אומרת עילאתה ידי תובתה בראשונים בתורים ויהיה עכשיו אחד מקן חזיזים לקבישותה ולהכי קמ"ל התנא דלא כן הוה אלא איכה יכולה לגאת ידי תובתה רק ממין שקרב ראשון דוקא ולהכי בע"כ לריכה שתביא עוד שם פרידות כדפירש"י אבל אינו עשה הכהן ב' למעלה ואחד למעה בזה פשיטא לן יותר דלא שני בפחות משם פרידות מאחר דבע"כ אותו המין שקרב ממנו אחד למעה הוא לתובתה וממ"ל מאותו מין פירשה ג"כ נדרה וכיון שאינה יודעת איזה מין בע"כ לריכה להביא ג' פרידות מכל מין ומין לספק פירושה ולקבישותה ואין בזה רבותא. וגם זה אבאר אי"ה עוד בבנה"ה שלבסוף דגם בממין אחד קמ"ל התנא רבותא עוד. ע"כ]: **נתנתן לכהן**. פי' שני קינין [הגה"ה רלה בזה דלא מימא הא דקתני ואינה יודעת מה נתנה פירושו דאינה יודעת אם נתנה קן אחד או אם נתנה ב' קינין ע"כ הקדים לומר דנתנתן לכהן פי' שני קינין כלומר דזה יודעת שפיר דנתנה שני קינין רק שאינה יודעת כדמסיק. ע"כ]: **ואינה יודעת מה נתנה**. אם ממין אחד ואם מב' מינין ומאיזה מין היה: [הגה"ה כלומר ואם היה ממין אחד אינה יודעת ע"פ מאיזה מין היה וכן לבון רש"י ואין ידוע מה נתנה אם תורים אם ב"י ואם קן אחד מזה וקן אחד מזה. והא דמהפך הרא"ש הלשון יתבאר אי"ה בהגה"ה שלבסוף. ע"כ]: **ואין ידוע מה עשה**. אם טולן למעלה אם טולן למעה או תלו למעלה (או תלו) [והלו] למעה ונמלא שלא יצאה ידי נדרה בלל שמא עשאן טולן למעה ונפסל הטולה [הגה"ה הא דקאמר ונמלא שלא יצאה ידי נדרה בלל הוא מחמת שאינה יודעת מה נתנה ואף אם היה ידוע שעשה הטולן למעלה הרי היא מופקפת עדיין מאיזה מין היה רק מחמת ספק זה שמא עשאן טולן למעה ונפסל ג"כ הטולה של תובתה ומ"ה דיקדק לומר ונפסל הטולה בלשון יחיד דקאי על טולת תובתה שהרי נפסלת רק מחמת ספק זה שמא עשאן טולן למעה אבל מה שלא יצאה ידי נדרה הוי בחמת בכל הופפים. וז"ל רש"י ואין ידוע מה עשה אם טולן למעלה או טולן למטן או תלין למעלן ותלין למעה ונמלאת שלא יצאת חפילו ידי תובתה למעלה ואין כאן חפקת או שמא טולן למעה ואין כאן עולה. ע"כ] הלכך תביא ב' תורים וב' ג"י לספק פירושה ותור ובן יונה לספק תובתה דשמא עשאן למעה וילאת ידי חבאת ולריכה לתביא עולה ממין חבאתה ואינה יודעת אם הי' חבאתה ממין תור או בן יונה לפיכך תביא תור ובן יונה לספק תובתה עם [כפי] [ספק] נדרה מפני הקבישות [הגה"ה וז"ל רש"י ולריכה שתביא עוד ד' פרידין לנדרה לספק פירושה ומשני מינין וב' לעולת תובתה תור וב"י שמא הראשונים טולן למעה כשמו ואינה יודעת מאיזה מין והכל הולך אחר החבאת להביא עולה מאותו מין או שמא הראשונים תלין למעלה ותלין למעה ונקו שקרב ראשון ילאתה ידי תובתה והיא קבעה להביא עולה מאותו המין עם נדרה ואינה יודעת איזה מין היה הלכך תביא עם ספק פירושה תור ובן יונה ומה נפסל אם קן שקרב ראשון טולין היה וקרב מהן עולה למעלה והיא לתובתה הרי היא מביאה עכשיו

מור

ג' תורים דילמא ממ"נ פכ"ל. הגה מדבריו אלה מבואר להדיא דל"ל דיכולה לעלות בג' פרידות ממין אחד מחיזה מין שתלה משל תורים או משל ג"י בין שנדרה היתה מתורים או מב"י. וזה באמת אינו דהא אם נדרה היתה מב"י ומובאתה מתורים אינה יכולה לעלות בג' ג"י משום דפק שמא נדרה נעשה למעה ונפסל ומובאתה למעלה ולא נתכשר רק שולת תובתה של תור וא"כ אם הב' ג"י של שולה יהיו לנדרה ונאר החעלת בן יומה בגלת בן עב שהרי שולת מובאתה שנתכשר בראשונה היא תור. וכן אם נדרה היתה מתורים ומובאתה מב"י אינה יכולה לעלות בג' תורים מעשה הכ"ל. נמלא שבג' ג"י אינה יכולה לעלות כ"א בחשר נדרה היתה מתחלה בתורים ומובאתה מב"י דאז אם נדרה נעשה למעה ונפסל אפשר לעוג שפיר החעלת ג"י לשולות מובאתה ג"י שנתכשר למעלה ממ"ש הפי"מ וכן בג' תורים אינה יכולה לעלות כ"א בחשר נדרה היתה מתחלה מב"י ומובאתה מתורים. ולדאיתי במלכבת המעשה שכתב דמה שפיים הפי"מ וכן אמה יכול לפרש כו' כונת הפי"מ דהיכא שפירשה ג"י לנדרה ותורים למובאתה אז שני בג' תורים פ"כ. ולא ידעתי איך יפרש מ"ש הפי"מ בחתלת דבריו ואם אומן ג"י שקרבו למעלה היה של הגדל כו' וזה קאי אמה שפתח בתחלת דבריו וכתב ואבינה ד"מ ג' ג"י כו' וכמו שהיים ג"כ תהיה בן יומה ג' של שולה מהב' ג"י כו' הרי מבואר להדיא דאף בנדרה ג"י סובר דשני נמי בג' ג"י וזה בודאי לא יתכן כ"ל. אם לא שנאמר שיש אינה ש"ם בדבריו ויהיה איך שיהיה ע"כ"פ קושייתו קושיא היא כו': ולדאיתי בברכת הזבח בשגיא דאמרים דף ס"ז שכתב לאמרן קושיית הפי"מ וז"ל לפי' הרמב"ם דידעה מין שפירשה נדרה ואינה יכולה לעשות הגדל ד"מ שפירשה תורים לנדרה כשנפנה לכהן ומתווייבת שוב להביא ב' תורים לנדרה אבל חובתה יכולה להביא מאחיה מין ואינה יודעת אם השולה או החעלת שפקלה הריבה להביא ב' מאחיה מין שתלה לשולה ולחעלה. ולדעת הרמב"ם י"ל דאינה יודעת ג"כ כלל אינה מין קבעה לנדרה וא"כ אינה יכולה להביא ג' ממין אחד דשמא קבעה ממין הב' חעלת ג' לאמה נכן הריבה הבינה הבינה הטוטת מב' מינים עכ"ל. וכונתו לברמב"ם ג"ל לאמרן דאינה יודעת אינה מין קבעה לנדרה משום דהרמב"ם בחיבורו שם כתב להביא בנבח זו דפירשה נדרה בזה"ל אבל אם היו שני מינים מביא מינים לקבעה אחרים שנים ממין שפירשה בו נדרה יביאו לנדרה ושנים מאחיה מין שתלה יהיו לשובתה ויביאו אחד לשולה ואחד לחעלה פ"כ. הרי דמלבד דוקא לעשות שנים לנדרה ממין שפירשה בו נדרה [ולפ"ז לא יפה עשה בעל מכבת המעשה שכתב מירון זה בדעת הרמב"ם. גם מ"ש שם ליישב עוד דמשמיתן אחיני שפירשה שני הקן של חובתה אינה פרישה לשולה ואינה לחעלה מינו נראה בלל בדעת הרמב"ם שהרי לא הזכיר זה כלל] ולהכי מחלן בנבח"ז הכ"ל דלדעת הרמב"ם כשפירשה תורים לנדרה אינה יכולה לעשות הגדל. אבל לא ידעתי מה מחלן בזה קושיית הפי"ע שהרי קושייתו הנה גופא אמתי אינה יכולה לעשות הגדל מאחר אינה קבעה נדרה וכמ"ש הפי"ע לדאיתי בחתלת דבריו שכיון שלא קבעה נדרה הרי יכולה להביא נדרה מאחיה מין שתלה. ולכן נלע"ד ליישב קושית הפי"ע באופן זה דולאי אם היה יודע שנפקלו הב' תורים של נדרה היתה יכולה אז להביא שפיר נדרה ממין אחר כיון שלא קבעה נדרה. אך כאשר קן נדרה היה נעשה בחמת ה' מקן נדרה ואחד למעלה ונתכשר תור ה' מקן נדרה אז לא היתה יכולה להעלים ולעלות ידי נדרה נקן אלא ממין אחר ונבטל מובת נדרה מתור הראשון אלא אינה יכולה להעלים נדרה בתור ב' דוקא לעוג לחתור שנתכשר תחלה משום דמלוה בראשון וכדאיתא בומה סוף פרק הוליאו לו דף ס"ב ס"א ובדף ס"ד ס"א דתנן שלש קופות של שלש שלש סלין שבכן הוליאו את הלשכה וכתוב עליהן אלף בית גימל ודגיה אלא"ל יוסי למה כתוב עליהן אלף בית גימל לידע איזה מהן מקדמה ראשון להביא הומנה שמלוה בראשון. ואמ"ג דאיתא הכא נמי המפרש פשטו ואבל והפרש אחר המחבר ואח"כ כמלא הראשון והרי שניהן מומדין איזה מהן שילה יקרב דברי חכמים ר' יוסי אומר מלוה בראשון ואם היה הבני מוכחר מעצמו יבינאו ע"כ. הרי פליגי חכמים אר' יוסי בזה אפשר"כ שכ"פ גבי קופות כ"מ מודו דמלוה בראשון שהרי הכא שמחמיתין הוא בשקלים דכתוב עליהן אלף בית גימל רק ר' יוסי בבריתא הוא מפרש הענין משום דמלוה בראשון כ"ל וכן פסק הרמב"ם להדיא בפ"ב מהל' שקלים. והעתה דכ"ע מודו בקופות הייט דקאמר הכא בגמרא דיומא הכ"ל שאני הכא דבשידלא דאיתחזי קמייתא לא איתחזי בתרייתא ע"ש. וא"כ מכ"ש כאן שכבר נקבע תור הראשון ונתכשר לחובת נדרה פשיטא דאין לבטל חובת נדרה ממנו ולעלות בקן אחר שהבינה עכשיו. והעתה בשביל פסק זה שמא קן נדרה נעשה למעה ונפסל הוא לריכה להעלים עכשיו קן שלם לנדרה וכיון דבחמת איכא לספוקי שמי שמא קן נדרה נעשה תחלה ה' לשעולה ו' לשעה ונתכשר אז תור ה' מקן נדרה ולריכה בע"כ לעוג הבחת תור ה' לתור הראשון משום דמלוה בראשון כ"ל א"כ ממילא היא מוכרחת להביא עכשיו הקן שלם לנדרה מתורים דוקא בכדי לאיות אפשר לעוג לתור הראשון כאשר נתכשר בחמת ושפיר כתב הרמב"ם דשנים ממין שפירשה בו נדרה יביאו לנדרה וכיון דלריכה להעלים דוקא במין נדרה ממילא בע"כ לא שני בג' ולריכה ד' דוקא וכמו בנתכשר. אך קשה אמתי כתב הרמב"ם ושנים מאחיה מין שתלה שהרי אם נעשה תחלה תובתה דוקא ממין תובתה שהביאה תחלה בודאי היה לאחי מהביא שולה ממין הבחת הראשונה בין לא"ק קוף פרק ב' דס"ל דתכפול ומביא שולתה ממין הבחת ובין לבן מזאי דס"ל הולכין אחר הראשון והרי כאן הבחת לראשונה ומדיין לא הביאו מין אחר פעמת היה ראוי להעלים הבחת הטולה ממין. הבחת דוקא. וכן בנעשה תחלה לתובתה להעלה ונפסלה הבחת ונתכשר הטולה היה ראוי אמי להעלים הבחת ממין הטולה דוקא דכ"ע שהרי המ"ק דפליג אב"ש ולא אזיל בתר טולה היינו בהביאה אח"כ הבחת ממין אחר אבל בל זמן שלא הביאה עדיין ממין אחר בודאי גם להת"ק ראוי להעלים לבחתלה ממין הטולה דוקא. וביון דהא דלריכה הכא להביא שוב קן לתובתה הוא רק מחמת פסק שמא מתחלה לא נתכשר רק הטולה ולריכה הבחת אז שמא מתחלה לא נתכשר רק הבחת ולריכה טולה. א"כ היה ראוי לשיות הדין בשעלים דוקא ממין תובתה שהביאה תחלה בכדי שתוכל להזדוג הטולה של עכשיו להבחת שנתכשרה בראשונה או הבחת ממין. הבחת דוקא דלמעם הרמב"ם הוא דמאחר דהיא מוכרחת להביא עכשיו מספק בל תובתה בשלומות לריכה שהביא שוב ב' נוזלות מב' מינין לזוג לטולות נדרה שנתכשר לה בראשונים ומכ"מ אינה לריכה שהביא יותר מב'. ולהכי הולרך הרמב"ם לתמוהינן זה לתמוהינן לריכה ד' דוקא משום דס"ל דמן הראשונים אותו מין שקרב ראשון לתובתה ומין שקרב אחרון הוא לנדרה ואין ידוע איזה אחרון ואיזה אחרון גם יש ספק שמא אותו המין שקרב אחרון אינו אותו המין שפירשה אותו לנדרה ולא יצאתה לא ידי טולה אחת לנדרה ולהכי לריכה להביא ב' תורין וב' ג"י בבתחלה ולכדפירש"י. ולפ"ז בכותא זו לא שייך כ"א באותו אופן שנעשה הכהן ב' למעלה וב' למעה. אבל בחשר עשה ב' למעלה וא' למעה בע"כ אותו המין שקרב ממנו אחד למעה הוא לתובתה והמין השני שקרב טולו למעלה הוא לנדרה וביון דלא ידעה איזה מין טולה לנדרה פשיטא שוב ב' קינין מב' מינין בבתחלה ולא שייך זה הרבותא דאשמעינן במב' מינין בל"ל. שוב הבאר מי"ה בהג"ה שלבסוף דגם בשמין אחד קמ"ל התנא רבותא דאשמעינן הכי מרישא. ע"כ]: **קבעה נדרה**. שקבעתה להביאה על קן תובתה שאמרה הרי עלי קן אם אלד זבר להביא עם קן תובתה וטוהה להביא קן מסגדר [עם שלה תהתובה בכדי להביא קרבן גדול של] ב' שולות בחחד ופיכסה ואינה יודעת מה פירשה בדאמרן והביאה ב' קינין ונתן לכהן ונשאר אלו למעלה והלו למעה: **צריכה להביא עוד חמש פרידין לטולה**. אם הראשונים היו ממין אחד. ואם מב' מינין היו תביא (שנים) [שב]. כי לריכה להביא שני תורים ושני ג"י לספק פירושה ומתו"ל הביאה שולת תובתה עמהן כיון שהביאה שוב וכן יונה [הגה"ה וז"ל רש"י ואם שב' מינין היו תביא עם אחיה שם אחיה יודעת איזה מין קרב אחרון למובתה שתביא מתותו המין עם ד' של ספק פירושה ותור ג' לקבישות. ונם בנבא זו הקשה במלבת המעשה דאין דברי קרבנות הללו נמשכין מחמת קילקול הכהן דאפילו עשה הכהן ג' למעלה ואחד למעה הוי ס"ל שיכולה שפיר לומר שולה שלמה לגאת ידי תובתה באותו המין שאינו ממין נדרה ואף אם היה קרב אחרון כנ"ל וא"כ לפ"ז הוי הבי שתביא שוב ב' קינין מב' מינין דממ"ל דאם פירשה תורים לנדרה ה"כ הרי היא אומרת עילאתה ידי תובתה בראשונים בבני יונה ויהיה עכשיו אחד מקן ב"י לנדרה הרי היא אומרת עילאתה ידי תובתה בראשונים בתורים ויהיה עכשיו אחד מקן חזיזים לקבישותה ולהכי קמ"ל התנא דלא כן הוה אלא איכה יכולה לגאת ידי תובתה רק ממין שקרב ראשון דוקא ולהכי בע"כ לריכה שתביא עוד שם פרידות כדפירש"י אבל אינו עשה הכהן ג' למעלה ואחד למעה בזה פשיטא לן יותר דלא שני בפחות משם פרידות מאחר דבע"כ אותו המין שקרב ממנו אחד למעה הוא לתובתה וממ"ל מאותו מין פירשה ג"כ נדרה וכיון שאינה יודעת איזה מין בע"כ לריכה להביא ג' פרידות מכל מין ומין לספק פירושה ולקבישותה ואין בזה רבותא. וגם זה אבאר אי"ה עוד בבנה"ה שלבסוף דגם בממין אחד קמ"ל התנא רבותא עוד. ע"כ]: **נתנתן לכהן**. פי' שני קינין [הגה"ה רלה בזה דלא מימא הא דקתני ואינה יודעת מה נתנה פירושו דאינה יודעת אם נתנה קן אחד או אם נתנה ב' קינין ע"כ הקדים לומר דנתנתן לכהן פי' שני קינין כלומר דזה יודעת שפיר דנתנה שני קינין רק שאינה יודעת כדמסיק. ע"כ]: **ואינה יודעת מה נתנה**. אם ממין אחד ואם מב' מינין ומאיזה מין היה: [הגה"ה כלומר ואם היה ממין אחד אינה יודעת ע"פ מאיזה מין היה וכן לבון רש"י ואין ידוע מה נתנה אם תורים אם ב"י ואם קן אחד מזה וקן אחד מזה. והא דמהפך הרא"ש הלשון יתבאר אי"ה בהגה"ה שלבסוף. ע"כ]: **ואין ידוע מה עשה**. אם טולן למעלה אם טולן למעה או תלו למעלה (או תלו) [והלו] למעה ונמלא שלא יצאה ידי נדרה בלל שמא עשאן טולן למעה ונפסל הוא לריכה [הגה"ה הא דקאמר ונמלא שלא יצאה ידי נדרה בלל הוא מחמת שאינה יודעת מה נתנה ואף אם היה ידוע שעשה הטולן למעלה הרי היא מופקפת עדיין מאיזה מין היה רק מחמת ספק זה שמא עשאן טולן למעה ונפסל ג"כ הטולה של תובתה ומ"ה דיקדק לומר ונפסל הטולה בלשון יחיד דקאי על טולת תובתה שהרי נפסלת רק מחמת ספק זה שמא עשאן טולן למעה אבל מה שלא יצאה ידי נדרה הוי בחמת בכל הופפים. וז"ל רש"י ואין ידוע מה עשה אם טולן למעלה או טולן למטן או תלין למעלן ותלין למעה ונמלאת שלא יצאת חפילו ידי תובתה למעלה ואין כאן חפקת או שמא טולן למעה ואין כאן עולה. ע"כ] הלכך תביא ב' תורים וב' ג"י לספק פירושה ותור ובן יונה לספק תובתה דשמא עשאן למעה וילאת ידי חבאת ולריכה לתביא עולה ממין חבאתה ואינה יודעת אם הי' חבאתה ממין תור או בן יונה לפיכך תביא תור ובן יונה לספק תובתה עם [כפי] [ספק] נדרה מפני הקבישות [הגה"ה וז"ל רש"י ולריכה שתביא עוד ד' פרידין לנדרה לספק פירושה ומשני מינין וב' לעולת תובתה תור וב"י שמא הראשונים טולן למעה כשמו ואינה יודעת מאיזה מין והכל הולך אחר החבאת להביא עולה מאותו מין או שמא הראשונים תלין למעלה ותלין למעה ונקו שקרב ראשון ילאתה ידי תובתה והיא קבעה להביא עולה מאותו המין עם נדרה ואינה יודעת איזה מין היה הלכך תביא עם ספק פירושה תור ובן יונה ומה נפסל אם קן שקרב ראשון טולין היה וקרב מהן עולה למעלה והיא לתובתה הרי היא מביאה עכשיו

מור

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

אור עם נדרה משום קניומתה ואם תב"י היה והוקנב עליה להביא בן יומה עם נדרה הרי מביאתו ואם טולן למעה נעשו ונריכה להביא טולתה מאומו המין הרי משמים שהיה מב"אה עכשיו לאומתה יעלה לה אחד מהן והשני נדבה כב"ל רש"י] : **וחטאת אחת** . פירוש ג' הביא [אחת] דבמה הראשונים טולן למעלן נעשו] אפש"י מאיסה יודעת מאיזה מין הי' ראשונה הביא חטאת ממין שמעלה ואחמר אם זה ממין הראשונים הרי זה (זוג) בן [זוג] לעולה מעבתה מקרבה ואם מין אחר הוא יזדווג עם פרידות מן המנים שהם טור וב"י שהיא הביאה לספק עולה חובתה . וכגון דפליגי אבן עזאי לעמעייהו דאמרן לעיל הכל טולן אחר החטאת אפש"י מקרבה אחרונה : **ובן עזאי אומר ב' חטאות** . אזיל למעמיה דאמר הכל טולן אחר הראשון ושמא עשאן טולן למעלה וילאה ידי עולה [חובתה] ונריכה להביא חטאת ממין עולתה ואינה יודעת מאיזה מין הביאה עולתה לפיכך צריכה להביא חטאת שמא יעלה מין אחר . וכן לדבון וכן לב"ע אין החטאות הבאות לאמלות דשמא יעלה כבר ידי חטאתה . כך פירש"י תשנה ע בזבחים פרק חטאת הכוף [דף ס"ז וס"ח]. ולא היה צריך לפרש הך בבא אחרונה דאמרה לכהן בקבעה נדרה דבלא קניומת צריכה להביא כל אלו לספק פירוסה וכו' [הגה"ה ר"ל צריכה להביא כל אלו דהיינו לספק פירוסה וכו' כלומר כמו שכתוב למעלה לספק פירוסה כ' מוריס וב' ב"י ותור וב"י נספק חובתה דשמא עבדון למעה כו' וחטאת אחת . והנה לבאורה היה אפשר ליישב פירש"י ולומר דמה שהצריך לפרש דגם משום שמא הראשונים תליין למעלה זתליין למעה צריכה להביא ספק פירוסה עם טור וב"י לקניומתה וכמו שהשתקרה לשונו לעיל בהגה"ה י"ל דהחטאת נקע דבן דאלו לבאות הדין בקבעה נדרה , וא"מ בזה היכה דלא מספקא ליה לכהן בעבה טולן למעה דבלא"ה אין עמה לעעות זה שיעלה על דעת הכהן להקריב חטאת בלא עולות דזה לא מצינו בקינין רק לא מספקא לי' אלא שמא עשה טולן למעלה משום דאשבר דהיה סובר שהן קיי נדבה דטולן עולות או שמא עבה חליין למעלה וחליין למעה משום דהיה סובר שהן ב' קיי תובה . דהשתא בלא קניומת היה הדין בזה להביא ספק פירוסה וגם חטאת משום ספק שמא עשאן טולן למעלה ואפילו החטאת וגם עולה אחת ממין החטאת משום ספק שמא העולה שהראשונים לא היתה ממין החטאת שהביאה עכשיו . אבל בקבעה צריכה להביא גם בזה ב' עולות מוד וב"י לקניומתה עם ספק פירוסה כדפירש"י . אבל היכא דמספקא לי' לכהן נמי שמא עבה כלן למעה בזה בודאי אף בלא קניומת היא צריכה להביא כל אלו רק רש"י נקע החמת כו' . אך אין זה מספיק שהרי היכא דלא מספקא ליה לכהן אם עשה טולן למעה ג"כ שהבעה בודאי הטולת חובה ולא היה שייך לומר בזה אלא שתביא ב' עולות לקניומתה עם ספק פירוסה ובחטאת הבאה קאמר ובמים לחובתה וא"כ הבאה שהיי בע"כ בשמספקא לי' לכהן נמי שמא עשה טולן למעה דאז צריכה להביא שפיר שתים לחובתה מספק וא"כ בבה"ג דהייני הבאה אין ר"מ בקניומת כלל ולא היה צריך רש"י להזכיר זה כיון דבע"כ הבאה לא הייני בהכי . אבל נלע"ד ליישב באופן אחר כל נכון והוא בהקדם ליישב מה שהקשו לשון רש"י בהספיק הכרח"ם בבבא דפירשה נדרה שמאי דקאמר דאין מביאין חוב כנגד ב"י ובן יומה כנגד חוב בנדבה כמו בחובה כיון שפירשה נדרה דלשון זה קשה לשלמו כמו שביארנו שם . ולא ניחא לי לאיתר דש"ם נפל בספרים מאחר דגם התוי"ט הסתיק עצם זה דאין מביאין כו' בבבא זו דפירשה נדרה וא"פ שיש עדיים יקוס דבר . לכן נראה לענ"ד מוכרח דדעת רש"י הוא כך דכפירשה נדרה ואמרה הרי עלי קן חוביה נכי דעיקר נדרה צריכה להביא חוביה דוקא כמו שפירשה חטפ"כ עכ"פ אחר שהביאה עיקר נדרה מחוביה ונפקלו שחייבת באחריותן אזי האחריות יכולה להשלים שפיר אף בקן ב"י שהיא לא פירשה רק עיקר שנדר אבל האחריות לא פירשה להשלים חחוביה דוקא וכשהשלמת קן ב"י הרי היא יוצאה ידי האחריות שקבלה . ולא ולמד מהאחריות דעלמא שהמחויב באחריות אינו מחויב לשלם אותו דבר עצמו דוקא אלא יוצא ידי האחריות כשהשלם דבר משווה כמו הדבר שהיה אחריותו עליו . וה"ל הרי לנבי מזבח חוביה וב"י שיין הם דהאחרינן בשוה כריתות חוביה קודמין לב"י בכל מקום יכול מפני שהן מוכחרין מ"ל וכן יומה או חוב לחטאת תלמד שהריהן שקולין . והשתא לפ"ז כשפירשה נדרה ד"מ בחוביה והביאה קן חוביה ונפקל מהן בוזל אחד אלו היה הדין דבנדבה מביאין ב"י כנגד חוב היה יכולה להשלים שפיר בוזל הנפקל בבן יומה רק מחמת דבחמת בנדבה נמי אין מביאין ב"י כנגד חוב צריכה להשלים בע"כ בוזל הנפקל בחוב דוקא . נמצא לפ"ז שפיר פירש"י נבי פירשה נדרה כי מאותו המין שהביאה עולה אחת לנדרה כו' דאין מביאין חוב כנגד ב"י כו' בנדבה כמו בחובה . והא דמסיים כיון שפירשה נדרה הייט לומר דאי לא פירשה הוי כבי בעני ב"י שהביאה עכשיו לחוב אף שהשבר תחלה חוב אחד משום דאז לא היתה צריכה להוס לזוג דוקא להחיר שהשבר תחלה מאחר שביא יכולה בלאת ידי נדרה באיזה מין שתחלה והרי היא מביאה עכשיו קן אלם מב"י ושפיר היא יוצאת בכן ידי נדרה . אבל כיון שפירשה נדרה לא קני בקן אלם מב"י משום שמא חוביה פירשה וכיון דהשבר תחלה חוב אחד לאו כל כמיניה לבטל אותו חוב ושמא ידי חובתה בקן אחר מנ"י ובע"כ צריכה לזוג כנגדה חוב דוקא משום דאין מביאין ב"י כנגד חוב בנדבה כמו בחובה . והכי הוא המשך לכון רש"י שהעתיק הכרח"ם שם בזבח"ל היו חוביה הביא חוב ובני ב"י כו' כי מאותו המין שהביאה עולה אחת לנדרה מאותו המין בעמה צריכה להביא עולה הבני דאין מביאין כו' כיון שפירשה נדרה . כלומר דזה שצריכה להביא עולה הבני מאין הראשון לבד מקן אלם ממין אחר . הוא כיון שפירשה נדרה אבל אי לא פירשה הוי בבי בקן אחר אלם שהביאה עכשיו ולא היתה צריכה לחוב לזוג להעלה שהשבר תחלה רק כיון שפירשה לאו כל כמיניה לבטל העולה הראשונה כו' . ובכהי ניחא מה שהקשו נמי מאי קמ"ל הגיה בבבא זו דפירשה נדרה מאחר מבבא דלעיל דהוספה בבבא ע הוי מחמת שלא נתנה תחלה לכהן מה שצריכה ליתן . ולפי מ"ש עובא קמ"ל משום דהוי ס"ד כיון דבבר שהיה נדרה מאין אחד בבי בחובה בוד עוד קן אלם מאין הבני בין שנפקלה תחלה כל הקן בין שנפקל תחלה רק בוזל אחד דמאחר דהאחריות יכולה להשלים בשאין אחר הוי ס"ד דלהיה לריכה לחוב בוזל בשהשבר תחלה וקמ"ל

מל נכון מל"ש : **בבא** בלשונות קבעה נדרה מפרש הרמב"ם מל דרך פירשה נדרה לפירש"י דהיינו בבעת הנדר קבעה נדרה מאין מיוחד והביאה מאותו מין שקבעה ונקלקל הכהן ונעשה ב' נמעה ואחר שקלקול שהיה מאין מין קבעה ומייני ב"ב שפירשה נדרה ומאמרה אלו לנדרי ואלו לחובתי ובשעת כיון דאחיבה בעת הקן נדרה עבה לחעה הקן ונקלקל

היא יוצאת ידי חובתה כולה באחרונים שמביאה עכשיו משום דכ"ש שלא יצאתה ידי חובתה בראשונה רק בחטאת לחוד אז בעולה לחוד הראשון יכול להתבטל אז לדעת הש"ך דב"ע וכמ"ש בשם הסדר בבבא"ם דיעה זו בשם בעל פנים מאירות לדעת רש"י . וס"ל להרמב"ם דאף אם הביא עתה ממין הראשון דהשתא היה אפשר להחטאת דאם בראשונה נתבטלה העולה אזי מזדווג החטאת אל עכשיו העולה לאחרונה והעולה האחרונה תהיה לגדבה אפש"כ חובה יותר שאלא ידי חובתה נמי בעולה האחרונה דוקא משום דבשתזדווג החטאת אל עכשיו לעולה הראשונה נמצא שהיה נקרב העולה קודם להחטאת שלא כדין שהרי קי"ל בספרים דף ל"ט ע"א דחטאות קודמות לעולות הבאות ממהן ולהכי חובה יותר שמלא ידי חובתה כולה באחרונים דוקא בכדי להיות החטאת שנקרבה קודמת להעולה כדין . תדע בשרי ר' יוסי דס"ל נמי בשניה דיומא הכ"ל בני המפרים פסחו כו' דתנוה בראשון קאמר שם דאם היה הבני חובתה ובין חטוה כו' וס"ל כאן בני דהוי הבני חובתה לענין שיקר הדין בכדי להיות החטאת קודמת להעולה בן שנה מה"ש רחוי נלאת יותר ידי חובתה באחרונים דוקא . ואם בראשונה מתבטלה בהחטאת לחוד אזי נמי מאחר דבחטאת שמביאה עכשיו א"א להחטאת הדין חטאת בתה נדבה ובע"כ היא צריכה להביא החטאת על עכשיו בשעתה א"כ מחילה מתבטלת החטאת הראשונה לדעת הת"ק דב"ע דבראשון יכול להתבטל כ"ז שלא יצאתה ידי חובתה כל"ל והחתון הוא שיקר אחר שהקריבו שהמה ותבטלת הראשון . וכיון שכן אין ל"מ כלל אם מבלים חובתה עכשיו ממין הראשון או מהין אחר מאחר דבין כך ובין כך היא צריכה לצאת ידי חובתה כולה באחרונים דוקא בין מחטאת ובין חטולה כנ"ל . אבל לבני נדרה אף דהיא צריכה להביא עכשיו קן אלם לנדרה מחמת ספק שמא בראשונה נעשה כל קן נדרה לחטאה ונפקלו מכל מקום כיון דיש ספק נמי שמא נתבטלה בראשונה עולה אחת מקן נדרה ולא צריכה לחוב לה עולה אינה מחינה דוקא דמעלה בראשון ואינה יכולה לבטלו בחטאת שלא עשה ונלאת ידי נדרה כולה בקן אחר מע"ה בע"כ צריכה להביא עכשיו קן אלם ממין הראשון דוקא כנ"ל דלא כאשר נתבטל בראשונה עולה אחת לחיי שפיר מזדווג לראשונה עולה אחת מקן אל עכשיו ואינה מהיה לנדבה . ולא תתמה על דעת זו אל הרמב"ם והבטל פנים מאירות בדעת רש"י שבתבנו דאף אם נתבטלה החטאת בראשונה היא יוצאת שפיר ידי חובתה בחטאת האחרונה שמביאה עכשיו א"כ החטאת הראשונה שנקרבה ומתבלה בכר מה מהא עליה ואין מקריב ב' חטאות על חובה אחת . הנה כי מצינו שיביא אדם לפנים ב' חטאות על חוב אחד דהרמב"ם בפ"ב מהל' שגגות הלכה ד' כתב חטא ונודע לו חטאתו וחזר ושכח הרי זה מביא חטאת לשם מה שהוא ומתכל בשאר חטאות הנתלכות . וכתב שם הראב"ד קיפא דחוספתא קיבא לי דקתני וחזר ומביא חטאת על הידיעה ותשתא לשם מה שפיא ותתכל עכ"ל . וכתב הכסף משנה שם ומאי דקשיא ליה הוא מבאר דמשמע מלישנא דחוספתא שמפש"י שהביא חטאת חוזר ומביא חטאת אחרת וקשה דכיון שהביא חטאת לשם מה שהוא ונתכפר כשאת"כ נודע לו בשיזה חטא חטאת אחר יביא חטאת אחרת פה ה"ל חולין בעזרה . ואפשר ליישבו דחטאת שמביא הראשונה מכפר קצת ונכשיודע לו חטאו ויביא חטאת אחרת הגמרת הכפרה עכ"ל הכ"מ . וה"כ ה"ל י"ל דכשתבטלה בראשונה החטאת בלא עולה לא נגמרה הכפרה ויוצאת נהן ידי חובתה . ועוד מלינו בחטאת שמחטה לשם חולין דכפרה ולא פלמה לבעלים לשם חובה כדפי' הבבמ"ורה בריש זבחים וה"כ לריך הוא להביא חטאה אחרת לשם חובה ומצא שהביא ב' חטאות על חוב אחד וכבהות ונתכלות שמיהו אף אותה בלא עלתה לבעלים לשם חובה וה"כ אף אם חטאת הראשונה לא עלתה לחפרע לבעלים לשם חובה אעפ"כ היתה כשרה ונקרבה ונתכלה בהיתר : **ומה** שהקשו עוד בספר פנים מאירות ובמרכבת המשנה על פירושו של הרמב"ם בבבא זו מקוביא דזבחים דף ס"ז דקאמר שם אמר רב אדא בר אהבה אומר היה ר' יהושע עולת העוף בעשה לאמה כמעשה חטאת לשם חטאת נמשכת ומעבית חטאת הכוף ופניו שם מחמיתין ד' דפרקין וקאמר שם רבי חיתא הא דלא כר' יהושע ומי מלית אמרת הכי מ"ש האמר אמרה הכי בלי קן אם אלא זבר כו' עד בן עזאי אומר ב' חטאות א"כ יהושע זהו שאמרו בשהות מי קולו אחד כו' ופירש"י שם מי מלית אמרת הכי דקיינן לאו כ' יהושע מ"ש דקיינן ר' יהושע דתנן בקיפא דמסכת קיינן האשה שאמרה כו' קנני קיפא אר"י זהו שאמרו כו' אלמא שמתא דקיינן ר' יהושע . והקשו המפרשים הכ"ל דלפירושו של הרמב"ם בבבא זו לתה מקשין הש"ם מחמיתין ד' דפרקין ומייתי לרמיה דקתמא דקיינן בר"י מסך מתניתין ה"ל להקשות בקלרה מגופיה דמתניתין אחת דאמרי מתניתין אחד תניא ג' נהי נמי דקן נדרה נעשה למעה וקן חובתה נמעלה אכתי יצאה ידי חובתה דאח' מקן נדרה שנעשה למעה המכך ונעשה חטאת הכוף ומזדווג לעולה שנחובה שנעשה למעלה ולמה לא קני בב' פרידין לעולה לנדרה . הנה לענ"ד אין כאן קושיא כלל דשפיר טוכל לומר דלהרמב"ם אינו מחפרש הסוגיא כפי פירש"י הנ"ל דמסקנת קושיית' היא מתניתין ד' ומסך מתניתין מייתי לאי' דשמתא דבלי מסכת קיינן ר' יהושע אלא להרמב"ם הוי נאמת מסקנת קושיית הש"ם מסך מתניתין גופיה לך מתמלה מקשין הש"ם ממשנות הקדומות שבפרקין ומדמין הש"ם וכ"ת הא דלא כר"י משום דלא אייני בהא ר"י אבמי מי מלית אמרת הכי דהא דלא כר"י ולר"י נאמת עולת העוף נמשכת לחטאת ש"מ מסך מתניתין דאייני בה ר"י דמיהה מוכח נמי דאינגה נמשכת ומו לא מלית למדמי אסך מתניתין הא דלא כר"י כיון דבהך מתניתין אייני ר"י ולא פליג . ולהדבה לבאורה פי' זה מבוות יותר דלפירש"י מנ"ל להמקשה לומר משום דר"י אייני בחד מתניתין דלהוי כולהו מתניתין דקיינן אלינה דר"י . ועוד לפירש"י ה"ל לנימר הכי וכ"ת הא דלא כר"י ומי מלית אמרת הכי והתנן האשה שאמרה כו' ומדקאמר ש"ש האשה שאמרה כו' משמע דמהדר לפקשה מיקר הקושיא מהא מתניתין כאיך ש"ש דקאמר שמלה ואף דבאיך ש"ש מפקנין הש"ש הקושיא לדהיה איקר שוכח מאומן מצויות דלא אמרינן תיומה ובבך ש"ש לא מפקנין הש"ש לדהיה הכוכחה י"ל דלא חשו הש"ש להאריך ולפרש בכל פעם דאמרו כי וזוכלא כו' . הרי פירשנו ותירלנו כל מה שיש לפשיר בדברי הרמב"ם בבבא ע

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

תובתה למעלה ואין כאן אלא עולה שבמובה מ"ם לריכה הבחנה להביה ה' פרידין דהיינו ב' תרים וב' ב"ש נספק קניעות נדרה ופרידה אחת לתמאת תובתה מאחה מין במלאה ויולאת ממ"כ אף שבאתה המין שקבעה והביאה תחלה אל הכהן. דהא ד"מ אם מביא תור לחטאת תובתה אזי ממ"כ אם היה מין הראשון תורים הרי בהכרח היה כאן תור אחד כמנין עולה שבמובה ואח"ל שהיה מין הראשון ב"י א"כ בהכרח בב"י קבעה נדרה שהרי בשעה שהביאה לכהן היתה זכותה מה שקבעה וא"כ אפילו תיתת דקן נדרה הקיבל למעה הרי עתה יולאת ידי תובתה בב' ב"י לנדרה ומזדווג תור החטאת עם תור אחד מן הב' תורים של עולות ולאת ידי קן תובתה אבל מב' מינים לא אבי להקריב ב' תורים וב' ב"ש עולות ותור לחטאת דמיהיבין שמא הראשונים היו חולה לנדרה ובני יונה תובתה וקרבו התורים למעה בלא יולאת ידי נדרה ועתה התורים המה לנדרה ומאלה אין לתור חטאת בן שב וכן לא אבי בנן יונה לחטאת מה"ע דמיהיבין שמא הב"ש היו חולה לנדרה. ולהכי בע"כ לריכה עתה להבלים לא תובתה בבלמות דמאחר דא"ל לשוב החטאת בחביה עתה להבעולה שבתבשר בודאי בראשונה ממחת ספק שמא תובתה לא תהיה ממין אחד עם הבעולה הראשונה לפיכך לריכה להביה עתה עוד עולה ממין החטאת ומלאת שחביאה עתה שם פרידין. כך ביאר במרכבת המשנה וכן מהגאון מדברי המלאתי בתוב שהביא הכסף משנה. והיתה יכולה אבי לתקן ספק תובתה בראשונה עתה ב' חטאות חב' תרים והיתה מזדווגת אחת שהן ממ"ב לבעולה הראשונה. רק ס"ל להרמב"ם דמיעה יותר להביה בתה חטאת ועולה ממין אחד ולאחת בהן ידי ספק תובתה תבוש דבראשונה תביה ב' חטאות לשוב אחת לעולה הראשונה ממ"ע א"כ בע"כ תהיה חטאת הבאה תולין בעתה וגם בכדי שלא תוקדם הבעולה לחטאת וכמו שבאמנו בבנה הקודמת: **בבא** הביעית נתנתה לכהן כו' הנה הרמב"ם תוקי לה בקבעה בם תובתה תבוש דבלא קבעה תובתה ס"ל להרמב"ם דאף דלא ידעה מה נתנה ולא ידע הכהן מה עשה אבי בעם פרידין כמו שבתב להדיא בתיבורו שם אחר בבא הקודמת בזה"ל וכן אם נתנתה לכהן ובאתה מה נתנה לו והלך הכהן ועשה ואינו יודע היכן עשה אם הכל למעלה או הכל למטה או מחלה למעלה ומחלה למטה הרי זו חביה שתי תורים שם בני ב"ש לנדרה וחביה שתי תורים לו בני ב"ש לתובתה. והיינו מבוש דאזיל לשיטתיה דס"ל דאף אם בלתי ונה בתבתה תובתה העלה לו עולה אינה לריכה לחוש ולשוב לכן מאותו מין דוקא אלא היא יולאת ידי תובתה שפיר בחטאת ועולה שחביאה שבשיו אחיה מין שיהיה אף שלא יהיה ממין הראשון וכמ"ש בבבא דנדרה. ולהכי לא היה יכול לפרש בבא ע' בסוגיות שפירש"י לפי שיטתו דחביאה ד' פרידות לנדרה ותור ובן יונה לספק עולת תובתה שמא עשה כולן למטה ויולאת ידי העלאתה ולריכה להביה עולה ממין החטאה והיא אינה יודעת אם היה ממין תור לו ממין ב"י וחטאת אחת חביה ממין שבלה. משום דס"ל להרמב"ם דאינה לריכה לחוש ולשוב להעלאת הראשונה דוקא אלא היא יולאת שפיר ידי תובתה בחטאת ועולה שחביאה עכשיו דהרמב"ם גם רש"י גופיה הוכרח לאוקמי בבא ע' בקבעה נדרה עם תובתה לדעת בעל פרש מלילות כמ"ש בשיח הבדה בהבה"ם. רק הרמב"ם לפי שיטתו דאינו מפרש קבעה נדרה כדפירש"י מ"ש הוכרח לאוקמי בבא ע' בקבעה תובתה ג"כ. וז"ל הרמב"ם בפירושו נתנתן לכהן ואין ידוע מה נתנה ר"ל בהיא נדרה נדר קבוע ונתנה לו קן של נדר וקן של תובה והיא ג"כ קבעה תובתה אחר כך ולא ידעה איזה איזה מין קבעה בו תובתה ולא איזה מין קבעה בו נדרה ולא אם נתנה לכהן ב' מינים או מין אחד ולא ידע הכהן אם עשה הכל למעלה או הכל למטה או מחלה ומחלה הרי חייבת זו להביא אחבע בוטות לנדרה שתי תורים ובני ב"ש ויעשו למעלה ותביא ג"כ שתים לתובתה אחד החטאת ואחד עולה מאיזה שני מינים שחלה אח"כ תביא חטאת מן בני היונה או מן התורים והוסיף על הבבא בן שמעון לעולה שהוא קרבן יולאת עשירה הוחיל ותובתה ג"כ קבוע והיא לא ידעה מאיזה מין. ואחר בן עזאי שהיא מביאה שתי חטאות תור ובן יונה לפי שאני תורים אפשר שקבעה נדרה וקבעה תובתה אם הבבא בתור לו בבן יונה והרי היא מקריבה את שניהם יחד וכבר ידעת דעת בן עזאי הולכין אחר הראשון ולפיכך תביא שתי תורים ושני בני יונה לנדרה ויעשה הראבעה עולות אח"כ תביא לתובתה שני תורים [או] שני ב"י מקריבין האחד חטאת ושני עולה ותוך תור ובן יונה ומקריבין את שניהם חטאת עם בבא עולה ע"ל הרמב"ם. וכתב הרמ"ם וז"ל וכתב הכ"מ בשם הר"י קורקוס וא"ת ולימות דילמא תובתה בתורים או בבני יונה ולתה תפעל בקן מאיזה מין שבלה. ונראה דלהא לא חיישינן כי אין דרך לפרש לחיובר רק קרבן שני לו קרבן עשיר ע"כ וא"ע לשון הרמב"ם שבפירושו זה שכתב והיא לא ידעה מאיזה מין עכ"ל הרי"ש. ולענ"ד נראה בפשיטות דר"ל והיא לא ידעה מאיזה מין קבעה תובתה אם מין קרבן עשיר ולהכי לריכה להביא מרוויחו קרבן שני דהיינו חטאת ועולה מן הטוף וקרבן עשיר דהיינו חטאת הטוף עם הבבא. עוד כתב הרי"ש על לשון הרמב"ם בדברי בן עזאי שבתב וכבר ידעת דעת בן עזאי כו' וכתב הרי"ב ע"ז ואני תמה מה ענין דעת בן עזאי בהולכין אחר הראשון לכאן הרבה אין לשון תור לו בן יונה אלא בבא הוא בעשה עולה עם החטאת ולכן כ"ל דמעתה דבן עזאי שהוא משתפק ב"ב שמא קבעה תובתה בעם הבבא בתור לו בבן יונה וכי היכי דקביא לי' לבר"י קורקוס לדעת הרמ"ן עכ"ל. ולענ"ד דברי הרמב"ם נכונים דס"ל מאחר דבבא לעשיר הוא במקום תור לו כ"ו לפני א"כ אם הביאה חטאה תור עם הבבא אזי כיון דמעיה היתה לריכה לשוב עולה תור לתור החטאת נמלא שאותו הבבא הוא במקום תור ונקבע אז על הבבא חטיבות מין תור ובוכ א"ל לשוב לאותו בבא חטאת בלי לבעל בתור לו אל הבבא חטאת רק לריכה לשוב דוקא תור החטאת לאותו בבא דכיון שהוקבע במקום תור חבוא תחלה חטאת ב"ו עם הבבא הוקבע אז על הבבא חטיבות מין ב"ו ושוב א"ל לשוב לו החטאת תור כאחר נפשל החטאת ב"ו ושפיר כתב לו בבן יונה ור"ל דבהביאה תחלה תור עם הבבא אזי בזה קבעה תובתה עם אותו הבבא בתור לו א"ל לשוב שוב לאותו בבא בב"ו אח"ל לשוב שוב לאותו בבא חטאת תור. והשתא בשיר מסיק הרמב"ם וכבר ידעת דעת בן עזאי הולכין לא אבפת לן אם הוקבע בבא הראשון באיזה מין שיהיה שהרי יכולה שלאת שפיר ידי תובתה כולה בבבא ובעוף שחביאה עכשיו ואינה לריכה להות שוב לראשון כלל ומ"ה ס"ל דסגי עכשיו בחטאת אחת עם הבבא אבל לדעת בן עזאי דהולכין אחר הראשון לדידיה לריך לשוב דוקא לבבא הראשון ואין שום ספק אם הקבע אותו הבבא בתור לו בב"ו ב"ל לכך מלריך ג"ש שתביא שפעיו ב' חטאות תב' מינים בבדי לשוב אחד מהם ממ"ל לבבא הראשון. מו כתב הרי"ש ומ"ת פי' זה של הרמב"ם יש לנמנם בו דבולה מתניתין לא

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

להביא כל אלו הייטו דוקא באופן זה האחרון וכ"ל דשפיר מצי לחייבי מצות. בזה האופן ואז אריכא להביא כל אלו אף בגלח קבישות כנ"ל אבל גם הרא"ש מודה דיש כ"מ בקבישות פי' האופנים בביאתו. ובפ"ז ניחא הא דמהפך הרא"ש לגמרא דרש"י גבי ואיזה יודעת מה אתנה וכתב"ש שם בהגה"ה דה"ע משום דלרש"י חייבי התנא שפיר אף אם יודעת שלא אתנה לכהן רק ממין אחד אלא שאינה יודעת מאיזה מין כנ"ל ומ"ה הקדים רש"י זה הספק מאחר דמצי חייבי שפיר בזה הספק לחוד. אבל הרא"ש הקדים ספק זה אם ממין אחד ואם מב' מינים משום דלדידי' דחייבי בלא קבישות בע"כ נ"ל דהתנא חייבי בספק זה דוקא וכמו שנתבאר. והא דמכיים נמי הרא"ש אם ומאיזה מין היה דל"ל ואם היה ממין אחד איזה יודעת מאיזה מין היה כמ"ש בהגה"ה נקט כן לענין המעלת אחת דמסיק הרא"ש אם אינה יודעת מאיזה מין היה לאשמועי תביא המעלת ממין שאינה זרוקא באבר היא מקופקת נמי אם היה ממין אחד מאיזה מין היה כנ"ל. לאפוקי אם היתה יודעת שאותן ב' קיינים שהביאה תחלה היה ד"מ מוכים בודאי רק שמקופקת אם כל הב' קיינים היו תוכים אי רק קן אחד היו תוכים וקן ב' היו ב"י אז היה מתבאר יותר שהביא דוקא המעלת תור מאחר די"ל שמא כל הב' קיינים היו תוכים ואח"ל שקן אחד היה ב"י אחרי"ל שמא קן הכוכים היה לאותה ת"ל הרי היה קובע הדבר יותר שלריכה הוא דוקא להבלגת ספק המעלת אותה. אבל בהיות מקופקת נמי אם היה ממין אחד מאיזה מין היה כנ"ל שפיר היא מביאה עכשיו המעלת אחת ממין שהבלה כדמסיק הרא"ש כנ"ל זהו מה שנלע"ד לייסב שיטת רש"י ובשיטת הרא"ש על נכון בפזה"י. אבן האיתי בחידושי פנים מאירות שם בזבחים שכתב בדעת רש"י כותב אחרת בזה דהתוס' כתבו שם ג"כ דהך בבא מתוקמא שפיר בלא קבעה וכתב ע"ז בפנים מאירות וז"ל וכותב רש"י מלאה דיבורה הוא לומר דאיזה הפלה בהמעלת ע' ולא תביא אלא המעלת ואולה ממין אחד לאפוקי לפיכך"י דהיא קבעה להביא מאותו המין אם נדרה ואינה יודעת איזה מין היה והלכך לריכה להביא לאוכמה תור ובן יונה ע"ל. והנה הבעל פ"מ קילר במקום שהיה לו להאריך ובכן לריך אני לבאר כונת רש"י לפי דבריו ואולת זה דרש"י סובר דמשום הפקר זה שאמר יצאתה ידי חבאתה בלאשונה ולא ידי עולתה לא היתה לריכה שתביא עכשיו לשפיר פולת אוכמה משני מינין תור ובן יונה בכדי להביא דוקא ממין המעלתה הראשונה אלא היה בני עכשיו בשונה אחת ממין המעלתה שמביאה עכשיו והיתה יכולה לומר דאיזה תפלה בהעלתה הראשונה אלא בהעלתה שמביאה עכשיו אם עולתה ממין אחד היא תפלה שתלא בהן ידי חובתה דכל זמן שלא יצאתה ידי חובתה בולה רק בהעלת לחוד אזי בהביאה שוב תעלת ואולה ממין אחר המחרוטים הם עיקר והמבטלת העלתה הראשונה מאחר דאין לה עולה לבן עוד. לאפוקי אם יצאתה בראשונה ידי חובתה בולה מהעלת לעולה אז אם תביא שוב תעלת ואולה ממין אחר לא יתבטלו הראשונים דמאחר שכבר יצאתה בראשונים יד"ח בולה ח"ח לבעלה. וה"ה בקבעה דלריכה לריכה להביא שפיר עם הפקר פירושה שוב תור וב"י לבבה קבישותה והיינו משום שיצאתה בראשונה ידי חובתה בולה ח"ח שיתבטלו ומ"ה בע"כ לריכה להביא עם הפקר פירושה עוד עולה לקבישותה ממין חובתה הראשונה דוקא וכיון שאינה יודעת מאיזה מין עלו לחובתה בראשונה בע"כ לריכה להביא עכשיו מב' מינים הפקר קבישותה כדפירש"י. והא דכתב רש"י בתחלת דבריו וב' לעולת חובתה תור וב"י שמא הראשונים בולן למעה נעשו ואינה יודעת מאיזה מין וכבל אולך אחר החעלת להביא עולה מאותו מין וכן מה שביים ואם בולן למעה נעשו לריכה להביא עולתה מאותו המין הרי מבטים שהיא מביאה עכשיו לחובתה יעלה לה אחד מהן. הרי להיות דסובר דאם יצאתה בראשונה ידי חובתה בחעלת ולא בעולה לריכה להבלים דוקא לאותה החעלת עולה אחת ולא אחרינן שיבולה לאחת שפיר בחעלתה שמביאה עכשיו עם העולה שממינה. היינו לפי הזמת שבלא"ה היא מוכרחת בע"כ להביא עכשיו לבד בשאר פירושה עוד ב' עולות מב' מינים לספק קבישותה כנ"ל ולהבי כאשר בחמת מתבארה בראשונה החעלת לבד מוצב יותר לשון עולה אחת מהן לחעלתה הראשונה אותה העולה שהיא ממינה משום דכל זמן שלא נשאר לאחת בחיי אחה הראשונה אין לבעלה בבדי. וזה מוכרח מלשון המשנה דקאמר ונתים לאוכמה אלא שיאמר דאף אם נתבארה בראשונה החעלת היא יולאת ידי חובתה בחעלתה שמביאה עכשיו עם העולה שממינה והא דלריכה ב' עולות הייטו לפרוש קבישותה מספק שמא יצאתה בראשונה ידי חובתה ולא ידי נדרה כנ"ל א"כ ה"ל לומר ושתים לקבישותה שהרי לחובתה היא אלא אותה העולה שממין חעלתה של עכשיו. אלא ע"כ בח"מ דלפי הלמת שלריכה להביא ב' עולות בשביל קבישותה אז הן שתיהן ג"כ לחובתה כי כאשר בחמת מתבארה בראשונה החעלת לחוד לריכה לשוב להעלתה הראשונה דוקא מאותן ב' עולות אותה העולה שהיא ממינה. וזהו שכתב רש"י בתחלת דבריו וב' לעולת חובתה תור ובן יונה שמא הראשונים בולן למעה נעשו כו' כלומר דולאי הא דקאמר וב' לחובתה הוי בשביל ספק זה שמא הראשונים בולן למעה נעשו אבל זהו דוקא לפי הלמת שבלא"ה היא לריכה להביאה עם פפר פירושה עוד ב' עולות לספק קבישותה וכמ"ש בחלבא דבריו וכמו שנתבאר. זהו הראה בכונת רש"י לפי דברי בעל פ"מ. אך אכתי יקשה לאחרונה לפ"ז לבן עזאי דאלריך כאן ב' חעלות ופרש"י דאחזיל לעמי' דאחר הכל אולך אחר הראשון ושמא כבר יצאתה ידי עולה ולריכה להביא חעלתה חעלתו המין ואחמי נימא נמי כיון דבע"כ היא מוכרחת עתה להביא לבד פפר פירושה עוד ב' עולות תור יבן יונה לקבישותה כו' ח"כ תבני בחעלת אחת ותזדווג לאחת מב' העולות ותהיה יכולה לומר נמי שאינה תפלה בעולה הראשונה כ"א בעולה וחעלת שמביאה עכשיו ממין אחד. וא"ל דזוקא לח"ק דבן עזאי דס"ל דלעולה אזלינן בתר החעלת אף אם קבע אחרון וסיימו בע"כ משום החעלת אלים עפי' דעיקר הכפרה תלוי בחעלת ומ"ה אף אם הקריבה בבר עולתה ממין אחד ואחר כך הקריבה חעלתה ממין אחר מבטלינן העולה לראשונה ואזלינן בתר החעלת דאלים עפי' וא"כ ה"ל בתר הקריבה תחלה חעלתה ממין אחד ואח"כ הקריבה שוב חעלת ועולה ממין אחר דהחעלת אלים החעלת האחרונה יותר מתחר שיש לה כן בן שוב לעולה מבטלינן ג"כ החעלת הראשונה דלא אלים כ"כ מתחר בראשון ואף אם קבע עולה לראשון וחעלת חת"כ אזלינן בתר העולה אלמא אף החעלת אלים עפי' שהיא עיקר הכפרה ס"ל לבן עזאי דהראשון אינו יכול להתבטל אף אם האחרון אלים עפי' ח"כ ה"ל העולה לראשונה אינה יכולה להתבטל אף אם תביא שוב חעלת ועולה ממין אחר ולהבי בע"כ לריכה להביא ב' חעלות ועולה ממין שלתה הראשונה דוקא זהו הנלע"ד לדעת רש"י לפי דברי בעל פנים מאירות הנ"ל בכוונת רש"י. ובעיקר הסברא שכתבנו לדעת רש"י מתבארה בראשונה החעלת לבד והיא מביאה עכשיו חעלת ועולה ממין אחר שוב אינה לריכה לחזור לאותה החעלת הראשונה כה"ג הוי נמי דעת הרמב"ם להדיא וכמו שהבאר מ"ה בגלח שוב. [ע"כ הגה"ה]:

מייחי בקבעה מובתה וסבא בחמתה לכהן מוקי זה בקבעה ג"כ חובתה ושוב לכפרתו אין בין המתה לכהן לקבעה והביאה שני מינים כלום אלא משום דהכא מייחי בקבעה ג"כ חובתה מ"כ לא לחני המתה כו' אלא אם קבעה חובתה מביאה שם והחעלת אחת עכ"ל הפ"מ. ולעד"ל דבל זה נמי לה"מ דוקא לא היה שייך לחתני הכי ואם קבעה חובתה מביאה שם והחעלת אחת דמאחר דעד הסמת מייחי דהתנה ב' קיינים ואינה מכופקת בזה רק בבבא דקבעה נדרה מייחי דאחר שהתנה לכהן ואינה נדרה אם חולים או ב"י וא"כ אי הוי קתני ואם קבעה חובתה כו' הוי משמע דמייחי בזה נמי כדמייחי עד הסמת הרא"ש אבל אינה שהתנה ב' קיני עופות רק שקבעה חובתה נמי בחורים או בב"ו ובאמת בזה לא היה שייך חוספת החעלת עליו שם. ולהכי הוכרח סתנא לחתני הכתם לכהן ואינה יודעת מה חתנה כלומר דעד הסמת מייחי הכי אינה יודעת מה חתנה רק בבבא דקבעה נדרה מייחי ואם קבעה חובתה כו' הוי משמע דמייחי בזה נמי כדמייחי עד הסמת הרא"ש אבל אינה שהתנה ב' קיני עופות רק שקבעה חובתה נמי בחורים ובן בב"ו ובאמת בזה לא היה שייך חוספת החעלת עליו שם. ולהכי הוכרח סתנא לחתני הכתם לכהן ואינה יודעת מה חתנה רק בבבא דקבעה נדרה מייחי הכי א

דאם היה יהוא לו בעצה גודלי הלוי מתעלה וחלוי למעה מ"כ היה סגי מ"ז לענין קרבן כנייה להביא עכשיו רק חטאת אחת לחוד בלי עולה כלל. אבהרי אם בראשונה הביאה מוצאה קרבן עניים דהיינו שסביאה נכסן ב' קיניס אחת לנדרה ואחת לחוצאה מ"כ כאשר עשה חלוי למעלה וחלוי למעה נתכפר מ"ז גודלי למעלה עולה אחת כמנין עולת שמוצה ואותה עולה היא לו מקן חובתה לו מקן נדרה ואם היה מקן נדרה ולא מקן חובתה וחייב אשם דקן חובתה נעשה כולו למעה מ"כ בהכרח כל קן נדרה נעשה למעלה וילאת כבר ידי נדרה שהרי בשעה שהביא: לכהן היתה שהרה כל מה שקבעה רק אח"כ שהיה מ"כ ב' קיניס שמביאה עכשיו לנדרה אינה צריכה להם בוב לנדרה. והשאלה כשהביא רק חטאת אחת לקרבן עניים בלי אשם עולה יהיה שפיר לענין קרבן עניים ג' ספקות ספק אחד שמא ילאת כבר בראשונה ידי חובתה עולה ואח"ל אלא בראשונה אכמי י"ל שמא קרבנה חובתה קרבן שבילה והרי היא יולאת ידי חובתה בודאי בקרבן עניים שמביאה עכשיו בין לא"ק ובין לג ע' ואח"ל שקבעה קרבן עניים אמתי כיון שנתכפרה בראשונה גודלי עולה אחת למעלה מ"כ י"ל שפיר שמא החטאת שמביאה עכשיו היא מחוטו המין שקבעה חובתה ואז היא יולאת גודלי ידי חובתה עכשיו שהשאת ועולה מת"ל עשה בראשונה נפקלה העולה מחובתה מ"כ בהכרח ילאת כבר ידי נדרה כ"ל מ"כ יש להחטאת בן יום לעולה בחיוכן ב' קיניס שמביאה עכשיו לספק קרבנות נדרה שהרי כם אינן נלרכין יום לנדרה שהרי הוי כבי בראשונה הרי הביאה אם הביא מין נסמה וכמו שמתבאר מהא דתנן בפרק י"ג דמכתות דאם אמרה הרי עלי עולה והמרה פרשתי ואיני יודע מה פרשתי דצריכה להביא מכל מיני בהמות וגם הוכ ובן יונה ולא אמרינן דאלא יש בם בנמרא דף ל' דעולת יולדת נמי לא הקדימה הכתוב אלא לאמרה ס"ם] אבל לענ"ד הקושיא מציקרא ליתא דודאי יולדת מעייה כל זמן שלא קבעה עליה קרבנה בפירוש שפיר היא ילאת בקרבן עשיה אבל אם קבעה עליה בפירוש קרבן עני אינו מין זה שהרי אם נדרה נדר להביא מין עוף אינה ילאת ידי נדרה אם הביא מין בהמה וכמו שמתבאר מהא דתנן בפרק י"ג דמכתות דאם אמרה הרי עלי עולה והמרה פרשתי ואיני יודע מה פרשתי דצריכה להביא מכל מיני בהמות וגם הוכ ובן יונה ולא אמרינן דאלא יש בם בנמרא דף ל' דעולת יולדת נמי בהמה אף אם נדרה מין עוף ואפילו לרבנן דפליגי אדבי וס"ל שם קנון והביא גדול ולא הייגו דוקא ממין אחד אבל הביא מין אחר גדול כ"ש מודים דלא ילא. ובזה ילאתו ידי חובתה בשעת שהרב"ם בהלכה זו ופירשנו כל הקושיות הנופלים לפי שיטתו על נכון הל"י: **ועתה** נבא לבאר שיטת רבינו ילהק בר יהודה שהביא המפרש. דהנה המפרש הסתיק שתנה כל פירש"י בהלכה זו בכל הבנות ואח"כ כתב בזה"ל וכבינו ילחק בר יהודה פי' שיטה אחרת בני קיניס אחד קבעה לנדרה בחחרה קן זה יהא לחובתי וקבעה אחד לעולה ואחד לחטאת ועשה הכהן בניס למעלה ובניס למעה ואינו יודע איזה נמעלה ואיזו עשה למעה וגם היא בכהה מה בפירשה לנדרה בבעת נדר לפיכך צריכה להביא מחרבה פרידין בחי מוריס ובני בני יונה לנדרה דשמא אותן שקבעה לנדרה בחיהן נעשו למעה ולא ילאת ידי נדרה בלל וצריכה שני קיניס שני מינין לספק פיוהה וחטאת אחת ממין הראשונים הביא עכשיו הוי לחטאת לבחת חטאת הראשונה נעשית למעלה ופסולה אבל נעולות חובתה: היינה צריכה להביא ממ"ל דאם אותה תוריס שקבעה לנדרה נעשו שחיהן למעה מ"כ חובתה נעשית עולה למעלה וילאת ידי חובתה מעולה ואם חובתה נעשית עולה למעה והחטאת למעלה מ"כ נדרה שני נעשית אחת למעלה ואחת למעה וילאת ידי נדרה מתוך אחת ושני תוריס שבביאה עכשיו בחטאת ילאת ידי נדרה ובאחת ידי חובתה ואם חובתה נעשית עולה למעה והחטאת כבר הבעולה פסולה יהיה אחד לעולת חובתה ואחד לנדרה כי נדרה היה עולה למעלה והחטאת שבביאה עכשיו חבית כל הסכק ולא תאכל ואם היו הראשונים יוניס הביא עכשיו ב"י ועולה אינה צריכה ממ"ל כמו שאמרנו בתוריס. ומשני מיניס כגון אם שבאה אחת מין קבעה לנדרה ואחת קבעה לחובתה וגם שבאה מה בפירשה נעשית הנדר ועשה הכהן כל מין ומין אחת למעלה ואחת למעה שהיה כבור שעיניהם חובות כתומות חביא לנדרה שני תוריס ובני ב"י לפי שהיה יודעת איזה איזה מין קבעה לנדרה ואיזה קבעה לחובתה וגם בני מיניס צריכה לחובתה וגם בני קרבה בראשונה ממ"ל כי היה יודעת מאיזה מין היתה ואמן טור בנגד טור ויונה בנגד יונה בעינן בהתמיינן לעיל עכ"ל המפרש הות בלות. ויש לקח מכהון וס"ם דמוכח בלשונו הכ"ל ולא ולימה לבני' כי כתבתי על המעיין. והנה כל דבריו הללו הוא פי' על בבא דקבעה נדרה ומבואר המילה דבנות הקדמות מפרש בפירש"י שהרי לא הביא המפרש שם בוש פי' אמר בבנות הקדמות. וגם בשהקדקה בבל דברי ריש"י הללו המלה מבואר דפירשה נדרה מפרש בפירש"י בפירשה נעשה הנדר ואמרה הרי עלי קן ממין פלוני ובאחה מה פירשה ומהמלה היתה צריכה ב' קיניס לנדרה לספק פיוהה קן תוריס וקן בני יונה והיא לא נהנה לעכן רק קן אחד לנדרה שם קן חובתה וכדפירש"י. רק בקבעה נדרה מיתן בפירש"י בפי' בקבעה להביא קרבן גדול בל ג' בוחות אלא מפרש ה"ה דקבעה אח הקינין בשעה לכהן ויאחה כן זה לנדרה וקן זה לחובתה ואח קן הובתה קבעה עוד ויאחה אח הבדידין ג"כ שם יהיה לחטאת ואם לעולה. והולך לזה הטעם שהוא מפרש הכל שעשות הכהן היה מבוש הכבר שבני הקינין הם ב' הובות הבחומות בדפירש"י וא"כ בשעתה לכהן שני מיניו בע"כ עשה הכהן מכל מין אחד למעלה ואחד למעה ואם לא היה נקבע קן הובתה אחה לעולה ואחה לחטאת א"כ היתה יולאת אז בודאי ידי חובתה בבלמות מאחר שקן הובתה נעבית בודאי אחד לחטאת ואחד לעולה ולא היתה צריכה להבלים בוב רק ב' קיניס לספק פיוהה. ולכני הובנת לפרש דקבעה שני קן חובתה היתה פירשה להעלה ואחה פרשה לעולה דהבחטאת אף ע"ג מיניס יש להסתפק בפיר שמא נפסלה בל הובתה מבוש דיש לחוש שבהחטאת נעשה למעלה והעולה למעה וגם נדרה צריכה להבלים בל בספק פיוהה אף בגודאי קן נדרה נעשה ב"כ אחה למעלה ואחה למעה ונמבבר בודאי עולה אחת מקן נדרה אמפ"כ כיון בשאחה אחה מין קבעה אח קן נדרה שנהנה לכהן א"כ אחה יודעת עכשיו מאיזה מין היתה עולת נדרה שנתבבר בראשונה ולכני צריכה בע"כ להבלים ב' הקיניס בל בספק פיוהה לנדרה בשלומות לבד מה בלריכה להבלים לחובתה. ומ"ש וגם שני מיניס צריכה לחטאת לעוב לעולת חובתה כו'. ר"ל דכיון דקן נדרה שני נעשה בפ"כ א' למעלה בע"פ ומתבבר בודאי בראשונה עולה אחת מהנדר א"כ יש בודאי בחובתן ב' קיניס שבביאה עכשיו לספק פיוהה עולה אחת יהיה בעין אחד מהם דהיינו תלוחה מין בשבבר העולה בראשונה ולוחה עולה יהיה בל בבביו שהבר בחיהה צריכה לנדרה היה עולה לעולת הובתה רק מחמת בחיהו אינה יודע מאיזה מין יהיה לכני צריכין ב' הטאת מב' מיניו בכדי שחזדווג הטאת אחת מ"ל לאותה עולה היהיה ובלא בודאי ידי חובתה. וכל זה זוקא מב' מיניס דמאחר שנהנה לכהן ב' מיניס בביה הוא לבבות אחה מין מקן קבעה לנדרה ואחה מין קבעה לחובתה

אבל דעת המביא מב"פ נכיון לענין זה שיהיה בל אחה חובה הוא מביא בל"ל והבמה יתורץ קושיתינו דס"מ דלא צריך להחטאת על החטאת שהחזדווג לו לקרבן עניים לו לקרבן עבירה מעון דס"ל דזה הוי כמו מחוצה לחובה ולא מועיל תלוי בבכ"ג ולהכי מלריך התנא בפיר חטאת לקרבן עניים לחוד ולקרבן עבירה לחוד וכמו שמתבאר: **ומה** שהקשה עוד במכבנת המשנה דלמה לא הביא בלל קרבן עניים דהא ב"כ מוזים שיולדת עניים שבביאה קרבן עבירה דילאת ידי חובתה וא"כ כני להובתה חטאת הטוף וכבש. ולא לפרש שם לדעת הרמב"ם דענין קרבנה חובתה מתפרש בנדרה להביא קרבן יולדת לבד מקן חובה המוטל עליה וכתב ע"ז פיין בפרק י"ד מהל' מעשה הקרבנות הלכה ט'. וכ"ל דשם מבואר דיכול אדם לומר קרבן יולדת זו עלי וה"ל קיבלה עליה קרבן יולדת אחרת ב"כ. ולא נהירא בלל דכל דברי הרמב"ם בפירושו ובמיבוו מראין להביא אלא חייבי רק בקבעה חובתה בל עלמה לבד. [גם מאי דבקיל ומרי שם ע"פ מה שבקדיש לומר דקי"ל דעולת הטוף קודמת לחטאת. בנגה גדולה היא זו ואיבמתיתי' מעשה מפורשת בפרק י' דבמיס לחיפון דקתני שם להביא חטאת הטוף קודמת לעולת הטוף ואמרינן שם בגמרא דף ל' דעולת יולדת נמי לא הקדימה הכתוב אלא לאקלאה ס"ם] אבל לענ"ד הקושיא מציקרא ליתא דודאי יולדת מעייה כל זמן שלא קבעה עליה קרבנה בפירוש שפיר היא ילאת בקרבן עשיה אבל אם קבעה עליה בפירוש קרבן עני אינו מין זה שהרי אם נדרה נדר להביא מין עוף אינה ילאת ידי נדרה אם הביא מין בהמה וכמו שמתבאר מהא דתנן בפרק י"ג דמכתות דאם אמרה הרי עלי עולה והמרה פרשתי ואיני יודע מה פרשתי דצריכה להביא מכל מיני בהמות וגם הוכ ובן יונה ולא אמרינן דאלא יש בם בנמרא דף ל' דעולת יולדת נמי בהמה אף אם נדרה מין עוף ואפילו לרבנן דפליגי אדבי וס"ל שם קנון והביא גדול ולא הייגו דוקא ממין אחד אבל הביא מין אחר גדול כ"ש מודים דלא ילא. ובזה ילאתו ידי חובתה בשעת שהרב"ם בהלכה זו ופירשנו כל הקושיות הנופלים לפי שיטתו על נכון הל"י: **ועתה** נבא לבאר שיטת רבינו ילהק בר יהודה שהביא המפרש. דהנה המפרש הסתיק שתנה כל פירש"י בהלכה זו בכל הבנות ואח"כ כתב בזה"ל וכבינו ילחק בר יהודה פי' שיטה אחרת בני קיניס אחד קבעה לנדרה בחחרה קן זה יהא לחובתי וקבעה אחד לעולה ואחד לחטאת ועשה הכהן בניס למעלה ובניס למעה ואינו יודע איזה נמעלה ואיזו עשה למעה וגם היא בכהה מה בפירשה לנדרה בבעת נדר לפיכך צריכה להביא מחרבה פרידין בחי מוריס ובני בני יונה לנדרה דשמא אותן שקבעה לנדרה בחיהן נעשו למעה ולא ילאת ידי נדרה בלל וצריכה שני קיניס שני מיניו לספק פיוהה וחטאת אחת ממין הראשונים הביא עכשיו הוי לחטאת לבחת חטאת הראשונה נעשית למעלה ואחת למעה ילאת ידי נדרה ובאחת ידי חובתה ואם חובתה נעשית עולה למעה והחטאת כבר הבעולה פסולה יהיה אחד לעולת חובתה ואחד לנדרה כי נדרה היה עולה למעלה והחטאת שבביאה עכשיו חבית כל הסכק ולא תאכל ואם היו הראשונים יוניס הביא עכשיו ב"י ועולה אינה צריכה ממ"ל כמו שאמרנו בתוריס. ומשני מיניס כגון אם שבאה אחת מין קבעה לנדרה ואחת קבעה לחובתה וגם שבאה מה בפירשה נעשית הנדר ועשה הכהן כל מין ומין אחת למעלה ואחת למעה שהיה כבור שעיניהם חובות כתומות חביא לנדרה שני תוריס ובני ב"י לפי שהיה יודעת איזה איזה מין קבעה לנדרה ואיזה קבעה לחובתה וגם שני מיניס צריכה לחובתה וגם קרבה בראשונה ממ"ל כי היה יודעת מאיזה מין היתה ואמן טור בנגד טור ויונה בנגד יונה שעיניהם שהתמיינן לעיל עכ"ל המפרש הות בלות. ויש לקח מכהון וס"ם דמוכח בלשונו הכ"ל ולא ולימה לבני' כי כתבתי על המעיין. והנה כל דבריו הללו הוא פי' על בבא דקבעה נדרה ומבואר המילה דבנות הקדמות מפרש בפירש"י שהרי לא הביא המפרש שם בוש פי' אמר בבנות הקדמות. וגם שהקדקה בבל דברי ריש"י הללו המלה מבואר דפירשה נדרה מפרש בפירש"י בפירשה נעשה הנדר ואמרה הרי עלי קן ממין פלוני ובאחה מה פירשה ומהמלה היתה צריכה ב' קיניס לנדרה לספק פיוהה קן תוריס וקן בני יונה והיא לא נהנה לעכן רק קן אחד לנדרה שם קן חובתה וכדפירש"י. רק בקבעה נדרה מיתן בפירש"י בפי' בקבעה להביא קרבן גדול בל ג' בוחות אלא מפרש ה"ה דקבעה אח הקינין שעשה לכהן ויאחה כן זה לנדרה וקן זה לחובתה ואח קן הובתה קבעה עוד ויאחה אח הבדידין ג"כ שם יהיה לחטאת ואם לעולה. והולך לזה הטעם שהוא מפרש הכל שעשות הכהן היה מבוש הכבר שבני הקינין הם ב' הובות הבחומות בדפירש"י וא"כ בשעתה לכהן שני מיניו בע"כ עשה הכהן מכל מין אחד למעלה ואחד למעה ואם לא היה נקבע קן הובתה אחה לעולה ואחה לחטאת א"כ היתה יולאת בודאי ידי חובתה בבלמות מאחר שקן הובתה נעבית בודאי אחד לחטאת ואחד לעולה ולא היתה צריכה להבלים בוב רק ב' קיניס לספק פיוהה. ולכני הובנת לפרש דקבעה שני קן חובתה היתה פירשה להעלה ואחה פרשה לעולה דהבחטאת אף ע"ג מיניס יש להסתפק בפיר שמא נפסלה בל הובתה מבוש דיש לחוש שבהחטאת נעשה למעלה והעולה למעה וגם נדרה צריכה להבלים בל בספק פיוהה אף בגודאי קן נדרה נעשה ב"כ אחה למעלה ואחה למעה ונמבבר בודאי עולה אחת מקן נדרה אמפ"כ כיון בשאחה אחה מין קבעה אח קן נדרה שנהנה לכהן א"כ אחה יודעת עכשיו מאיזה מין היתה עולת נדרה שנתבבר בראשונה ולכני צריכה בע"כ להבלים ב' הקיניס בל בספק פיוהה לנדרה בשלומות לבד מה בלריכה להבלים לחובתה. ומ"ש וגם שני מיניס צריכה לחטאת לעוב לעולת חובתה כו'. ר"ל דכיון דקן נדרה שני נעשה בפ"כ א' למעלה בע"פ ומתבבר בודאי בראשונה עולה אחת מהנדר א"כ יש בודאי בחובתן ב' קיניס שבביאה עכשיו לספק פיוהה עולה אחת יהיה בעין אחד מהם דהיינו תלוחה מין שנתבבר בראשונה ולוחה עולה יהיה בל בבביו שהבר בחיהה צריכה לנדרה היה עולה לעולת חובתה רק מחמת בחיהו אינה יודע מאיזה מין יהיה לכני צריכין ב' חטאת מב' מיניו בכדי שחזדווג הטאת אחת מ"ל לאותה עולה היהיה ובלא בודאי ידי חובתה. וכל זה זוקא מב' מיניס דמאחר שנהנה לכהן ב' מיניס בביה הוא לבבות אחה מין מקן קבעה לנדרה ואחה מין קבעה לחובתה

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

אבל כשאתה לוקח מין אחד היא שהרי מקחתא איזה מין נתנה לכהן רק מין דהיו ב' הקינים ממין אחד יש להסתפק נמי אמת עכשו הכהן בכל גד קן שלם כי לא ידע הכהן בכל קן הוקבע בפ"ע או שהיו באמת כל הד' פרידות מעורבות יחד וכשעשה שתים למעשה ושתים למעשה אמרה שהיה סברו שהם ב' מוצות שתיומת יש להסתפק שפיר אמת עשה כל קן מוצה בלא אמד וכל קן הגדר בלד השני והעפ"כ איכה לריכה להשלים לתיבתה לבד ספק פירושה רק מצאה אחת מאותו המין שנתנה לכהן שהרי היא שהרה אותו המין והרי נתכפרה עולה מאותו המין ממ"ל להשלוש לאותו אמתת כמו שביאר הריב"ש ובזה יבואו כל דבריו על נכון בלי עוה פיקפוק כשהדקדק בהם: ומעתה תראה להדיא שפירוש הריב"ש בלשון פירשה נדרה וקבעה נדרה הוי הפוך ממש מפי' הרמב"ם דלפי' הרמב"ם פירשה נדרה הייתו בפירשה את הקינים איזה קן לנדרה ואיזה קן לחובתה וקבעה נדרה הייתו שקבעה בשעת הגדר את המין שקבלה עליה בגדר ולפי' הריב"ש הוי ממש לשיפוך דפירשה נדרה הייתו שבשעת הגדר פירשה את המין שקבלה עליה בגדר וקבעה נדרה שהיו שקבעה את הקינו איזה קן לנדרה ואיזה קן לחובתה. ואף דבשה דקבעה נדרה אחיני נ"ב בפירשה בין להרמב"ם ובין להריב"ש אכתי הם חלוקין בעיקר הענין דלהרמב"ם מיירי בנתן זו דקבעה נדרה שבכתה איזה מין נתנה לכהן ולא מיירי כלל שקבעה קן חובתה איזה פרידה לעולה ואיזה לחטאת וגב' מינים עשה הספק להרמב"ם משום דמספקינן נמי אמת עשה הכהן קן שלם של מין אחד בלד זה וקן שלם בלד השני. ולהריב"ש מיירי במין אחד שהיתה שהרה חובתו המין שנתנה לכהן ובשני מינין ידעינן בודאי שעשה הכהן מכל מין אחד לחטאת ואחד לעולה רק הספק הוא משום דהיא קבעה נמי קן חובתה איזה פרידה לחטאת ואיזה פרידה לעולה ואיתיינן שמא עשה הכהן בהיפוך חטאת לעולה ועולה לחטאת. ועתה פקח עיניך ולאה בדברי הרב הרבמוכא שביאר את הדברים בחפרש תחלה כל הסבות כפי' הרמב"ם ונם בנא קבעה נדרה פי' בתחלה פירושו על הרמב"ם ואח"כ בתחלה להסביר עשה החילוק בין מתין אחד לבין מתני מינין כתב דבשלמא כשהיאה מתין אחד איכה לריכה להיות לעולה חובתה מת"ל כו' וכל דבריו מכאן ואילך הם ענינין מלבון המפרש והם דבריה מעורבבין ומבולבלין מאוד. וגם אמי"ע היה סבור דפי' הריב"ש עם פירוש הרמב"ם בחדא ביאה מייתי ועל כן תמה על הריב"ש דלמאי נ"מ בני שקבעה לחובתה. עוד דחק עם עוצה בלשון הריב"ש אבל באמת שגגה יצאה מיפני הסלוים הרב הרבמוכא ושתי"ע ומתחילה מכבודן בנו בחוה ולא פיירו כלל והדברים בחוים בשיעת הריב"ש כמו שביאתנו הנ"ל. עד כה הגיעו דבריו לבאר ביעתן על נדולי המפרשים המחוים בהלכה זו ובוראתנו שבדבריהם ותיכנו הישב הקושיות שיש לסמיר לכל שיעה ושיעה. אבל הביאור ביעתן לא נחה דעתי ולא שקעה רוחי מחמת כמה דברים דחוקים שיפול לכל שיעה ושיעה. וסלד הבוה שבכלן שהולרכו לחוביף חמאי הכהנה בנבא דקבעה נדרה וגם בנבא דפירשה נדרה לפירש"י והדבר קשה מאוד איך הבאיע הכתב חמאי הכהנה אשר עיקר הדין תלוי בזה. וגם הדוגמא של ר' יוסף דקאמר זהו באחתו כו' אינו דומה בדומה ממש לפי שיטת המפרשים וכמו שיתבאר לפם הי"ם. וגם שיש המתמר על ר"ש בן עקביא הוא תמוה דאיזה ענין קמתו לו לכאן. לכן ינעתי גם בהלכה זו לגמלות הדרך אבל יעבור אור ולהבין דברי הכמים וחידושם בשיש המתמרים על ר' יהוסף ועל ר"ש בן עקביא עד שמלאתי את שאהבה נפשי לפרש אמיתת דבריהם מפורש ושוש שכל וכפי שאתבאר והולך בעזה"י ע"פ הקדמות אלו:

הקדמה א אבאר תחלה פי' לשון הרבמוכא בכל הסבות. והוא זה דהא דקתני בתחיבין בג' סבות הרבמוכא ממין אחד משני מינים אין הפי' כמו שהביני המפרשים דקאי על מה שנתנה לכהן תחלה לחלק בין אם היו ממין אחד או משני מינים אלא נלמ"ד דבכל הסבות אחיני דלא נתנה לכהן תחלה אלא ממין אחד רק על הסיה שתביא אחר הקילקול לשלים ולתקן מה שנפסל בהלכוה ע"ז מתנה ואומר דאם הוא אמין אחד מם הסני קיימן הרבמוכא שביאה תחלה אז תביא פחות ואם מם שתביא עתה הוא משני מינים שם אותן שהביאה בהלכוה לומר דתחלה הביאה ממין אחד ומה שתביא עתה הוא ממין אחר אלא ממין הרבמוכא אז תביא יותר ומלינו להדיא דמתפרש כה"ג לינבא דהתנא בברייתא דמייתי בעירובין דף פ' ע"ב דתני שם בזה"ל בנה האוכל ממין אחד אין לריך להודיע משני מינים לריך להודיע ופירש"י שם ממין אחד בחוזר ומעורב ממין הראשון. משני מינים בעירב בשיה ממין אחר ע"כ. הרי דלשנתא ממין אחד משני מינים קאי על הוא דמעורב עתה להלק בין אם הוא ממין אחד עם הראשון או אם הוא משני מינים עם הראשון והוא ממש הא"ג בפירשתי כאן כנ"ל: ולשון פירשה נדרה תפרש כפי' הרמב"ם דל"ל דבשפיעה הב' קינים הללו לנדרה ומחובתה פירשה הקן של נדר ומתנה קן זה יהיה לנדרי וקן זה לחובתי. וקבעה נדרה תפרש ר"ל כמין פירש"י דל"ל דקבעה נדרה לחובתה אבל אין המכוון כפירושו אלא נ"ל דה"פ שקבעה להיות נדרה מיקר ומיד לאחר שתתכפר בחובתה כי בן מבחעות לשון קביעות כהדה הקובע דבר בדבר וכמו דאדם הקובע דבר בדבר אחר הרי אותו דבר אחר קודם לו לאותו דבר שקובע בו וה"ל דקאמר קבעה נדרה דר"ל שקבעה נדרה לחובתה משמע נמי דקבעה נדרה בחובתה הקודם ומלת דקביעות נדרה היה לאחר חובתה דוקא ומתחוה להיות דוקן לאחר שתתכפר בחובתה דוקא בכלי שילה בכלי שילה תחלה הפרקליט ויכנס הדוקן אחריו דמהכ"ל חטאת קודמת לעולה. והשתא אף אם בדיעבד הביאה נדרה קודם חובתה לא יצאתה ידי נדרה אחר דקביעות נדרה היה לאחר חובתה דוקא. ולכשתכפר בחובתה אז הל עליה נדרה להביאו מיקר ואם לא הביא מיקר קם לה בגבל אחר מיד כדין האומר הרי עלי להביא קרבן מיד שכתב הר"ן בריש נדרים דף ל' ע"א דקם ליה בגבל אחר לאחר ודוקא באומר הרי עלי שתמת ליתיה בל אחר דיליה אלא אחר בלא הנאים ע"ש וא"כ ה"ל כמו כן כיון שקיבלה עליה להביא קרבן נדרה מיד לכשתכפר בחובתה א"כ מאיזה שעה שנתכפרה בחובתה קם לה בגבל אחר על נדרה לאחר ושובכת בגבל הנע ולנע שנשאלה את נדרה על בל אחר כמו שכתב בפ"ק דר"ה לענין בל אחר דהנאים ר' הנאים שבר בגבל יום ויום על בל אחר. אבל עיקר הקביעות אלו בחטאת דוקא שאם הביאה נדרה קודם החטאת לא יצאתה ידי נדרה ולנעתביה נדרה אחר החטאת הלא אם עדיין לא הקריבה עולה חובתה

היא יולאת שפיר ידי נדרה מאחר דעיקר הכפרה הויא החטאת והעולה לא הכפרה אף אם לא הביאה בלל. ואעפ"כ אם מביאה נמי העולה לאיזי להקדים עכ"פ לבחלה העולה חובה קודם קודם מאחר דהעולה חובה היא בן זוגה של החטאת ומיהר שייכין יחד והבדדי מיהו והיא נמר חובתה. עוד לריך אתה לדעת הבנת הביעות בחפרשות שלפניו הנוסחת הכי נתנתן לכהן ואין ידוע מה נתנה הלך הכהן ועשה ואין ידוע מה עשה. ולפי נוסחא ע הסכלת הוא לפרש כפי שפירשו המפרשים דל"ל דאין ידוע מה נתנה אם חוריה אם בני יונה ואין ידוע מה עשה אם למעלה אם למטה. אבל מ"מ לפרש ואין ידוע מה עשה ר"ל נמי אם אם חוריה אם ב"י דא"כ יהיה מיותר לנמרי דכיון דכבר אמר ואין ידוע מה נתנה ולשון אין ידוע משמעותו דאין ידוע לכל מ"מ פשיטא דאין ידוע מה עשה. אבל הנוסחא שבגמרות ואינה יודעת מה נתנה והלך הכהן ועשה ואין ידוע מה עשה וכן הוא הנוסחא בעניית דאמרים שם. ולפי נוסחא זו שפיר מכל לפרש דל"ל דהאשה אינה יודעת איזה מין נתנה אם חוריה אם בני יונה וגם הכהן אינו יודע מה עשה אם חוריה עשה אם בני יונה עשה והכוונה דהאשה והכהן בעצמו ונתנו בג' הקינים שבמו ולא ידעו מאיזה מין היו אותן הקינים. ועפ"ז יתבאר לך דכל הד' בנות אחיני מולכו שפיר בהדא גונא שהאשה לא נתנה לכהן רק מבל מין מ' והכהן עשה ב' למעלה וב' למטה משום דהיה קבור שהן ב' חובות שתומות. רק בג' בנות הראשונות אחיני שהם אוכלים מאיזה מין היו אותן הקינים רק בבנא דביעית קאמר שהנה דאם האשה והכהן שבמו ולא ידעו מאיזה מין היו אם חוריה אם ב"י אז בטיל הפרש זה יתוקף עוד פרידה אחת שלריכה להבלים יותר מהמבאר שלריכה להבלים בבנא שניות אבל בחמת גם בבנא דביעית אחיני בתחלת מתיחתן הכהן היה שתים למעלה ושתים למטה כדאחיני בכל הבנות וכדקתני להדיא בתחלת מתיחתן וקאי אכל הבנות דמסיק בתחיבין לומר דכולהו אחיני בהכי:

הקדמה ב בבר נתבאר בביעת הרמב"ם בבנא דפירשה נדרה דשוכרת לומר לדעת הרמב"ם שם דאם יש הפרש אם נתבשרה בהלכוה החטאת לבד או העולה לבד והיא מוכרחת מספק להביא החטאת ועולה אחרת אז כיון דבחטאת א"א להתעות בנדבה ובע"כ היא לריכה להביא החטאת על בעבור בחטאת ח"כ ממילא מתבטלת חטאת הרבמוכה אף אם נתבשרה בחטאת והעולה נמי אע"ג דאפשר להתעות בנדבה אעפ"כ ראוי יותר להקריבה קודם ולאחר ידי חובה בחטאת דוקא ולא בהלכוה משום אחר שלא יתוקף הטעם לחטאת בן זוגה וכמו שביאתנו שם. דבל זמן שלא יצאתה ידי חובתה עולה רק בחטאת לחוד או בעולה לחוד והיא חביאה חוב חטאת ועולה אחרת בחטאת אז הרבמוכה מתבטל ואף דלכתחלה מצוה בהלכוה וכמו שיתבאר אח"ז בסמוך מ"מ אחר שעתקריב אהרת הרי היא עיקרית לצאת בה ידי חובתה ומבטלת הרבמוכה. אך זהו דוקא לדעת הרמ"ק דב"ב דסוף פרק ב' דס"ל דאם הביאה עולתה חוב ואעתה ב"ש מכפיל ומביא עולתה ב"ש משום דהחטאת ב"ש מבטלת עולת חוב הרבמוכה ולכתי בשווין נמי בשהביאה ב' עולות או ב' חטאות זו אחר זו ו"ל שפיר דמתבטל נמי הרבמוכה והאחרון עיקר. רק בשהרבמוכה חטאת והשני עולה בזה דוקא ס"ל לה"ק דאין העולה מבטלת החטאת בהיא עיקר הכפרה. אבל לבן עתה דס"ל דאף אם החטאת אחרון אינה מבטלת עולה הרבמוכה ח"כ פשיעה בשווין דאין הרבמוכה מתבטל דס"ל לב"ש דהרבמוכה שהביאה בבר ח"ה מתבטל לעולם ולריכה לחזור לזוג הרבמוכה דוקא:

הקדמה ג עוד נתבאר בבר בביעת הרמב"ם בבנא דפירשה נדרה דמוכח מקוניא דאיתמחי קמייתא לא איתמחי בתרייתא אז לכ"ע מצה בהבמוכה לבתחלה ופשיעה אם יקרב בבר הרבמוכה לחובה דאין ראוי לבטלו ולצאת ידי חובה בהאחר. ועפ"ז יתבאר לך הבעיה בספק אם יצאתה בבר ידי חטאתה והיא לריכה להבלים מבפק חטאת אחרת דהשתא לאחר בחביית חטאת הרבמוכה ואחרון עיקר אחר שהקריבו לדעת הת"ק דב"ע בב ל' וכרי נתבאר בחמת דמלה לבתחלה לצאת בהרבמוכה דוקא. ומ"ה י"ל שפיר דס"ל לתנא דקודם שתביא חטאת אחרת לריכה להבלים עולה לחטאת הרבמוכה מבפק דהשתא לאחר בחטאת הרבמוכה תהיה ובלמת עם העולה ח"ה בחתבטל חוב מהאחר שביאתה בבר ידי חובתה עולה ואח"כ תביא חוב חטאת אחרת מבפק חטאת בחמת בר הבמוכה לא נתבבבה החטאת דאח תלא ידי חובתה שפיר בהרבמוכה. ולריכה נמי חוב עולה אחרת להביא אחר החטאת בחוב לחובה חטאת ולא קני בחובה עולה בקודם החטאת ולהחטאת עליה בתזדוג אז לחטאת הרבמוכה אם נתבשרה בחמת אז תזדוג לחטאת הרבמוכה אם בחמת נבשלת הרבמוכה שהרי ק"ל בפסחים דף ל"ב ע"א דחטאות קודמות לעולות שבאות עמהן ח"ש ח"ה לחטאת לבתחלה בתזדוג שעולה לחטאת שיקריב אחרי בבדי שלא יהיה נקרב העולה קודם לחטאת בן זוגה וכמ"ש בבר (והזכרתי זה ג"כ) בביעת הרמב"ם בבנא דפירשה נדרה הנ"ל:

הקדמה ד האשה בנדרה ואחרה הרי עלי קן לריכה להביא דוקא זוג עולות יחד שהרי הנ"ג פירש"י לפי ביעתו בבנא דקבעה נדרה דבשקבעה נדרה אם חובתה לקבלן בגדול מתנתה להביא ג' עולות יחד ואיכה יולאת ידי חובה נדרה בשלא תביאה לאחר יחד ח"כ ר"ל שפיר דס"ל כיון שאחרה הרי עלי קן ולא אחרה הרי עלי ב' פרידות מסתמא מתכוה להביא קן אלא לבייב עג עולות יחד דוקא וכשהביאן אחת אחת בפ"ע לא אלא בהן ידי חובת נדרה בלל. ועתה אחר שהקדמתו את כל זה נבא לבאר מעשיו של הסדר דבר דבור על אפניו בעזה"ו:

האשה שאמרה הרי עלי קן כו'. בבר אמרנו בהלכה הקודמת בחופו דהלכה ש מיבן שיין לדון הפרוטות עולה בחובה דקתני אם בחופה שהרי כאן נפיר אם נדרה הייתו דין הפרוטות עולה בחובה שהמיהן בוות בהן שאינו נמלך וקמ"ל כאן דבשעה הבהן בשיעו לא יכבר אלא עולה אחת בחמין עולה שבחובה כדין כהן נמלך ושתתה יהיה דין הפרוטות שלה בחובה להיפוך ממש מדין הפרוטות חובה בחופה לענין הן אחיו ונמלך וכמו שביאתנו לחובה אם: **ילדה זכר מביאה ב' קינים כו'.** נראה דקמ"ל הבנא בזה משום דס"ל דיון דחובתה הויא אחד חטאת לבדה ולבפרה ואחד שולה לדחון ח"כ בשחובה הכי מני כן בשלא זכר היה אפשר לומר דלא בחובה לבוסף רק עולה

עולה אחת על חובתה וסכי קמחים כל יולדות חינן מביאין כ"א עולה אחת לזובן ואחי כבאלו זכר סכי עלי קן לחביא דובן ולכי הולכן המנה לאמעיון לריכה לסביא קן אלם לנדרה לבד קן חובתה: **נתנתם לכהן והכהן צריך לעשות שלש פרידות מלמעלן כו' לא עשה כן אלא שתים למעלן כו'.** הה דקדיש המנה עפיית מעלה אף דהיא לקדיש עפיית מעה אבהי קי"ל דחטאת קודמת לעולה. גלאה דה"ע מהוס דבאה בהוסיף בעפיית מעה ליכא קפידא לענין דיגה רק עיקר הקפידא היא באה בחיסר מעביית מעלה אבהי' לריך לעשות מעלה ג' ולא עבה אלא ג' וא"כ עיקר החיוב אבהי' לריך לעשות והעלילה אלא עבה כן אעביית מעלה קאי לבכי הקדיש המנה עפיית מעלה בבדי להכמיך החיוב והעלילה לעביית מעלה אבר בזה אלוי עיקר הקפידא לענין דיגה דמחיתין. ומוד דהתנא מיגבר גריר בחר ליגנא דכולהו מחיתין דהאי פרקין דמקדיש בהו עפיית מעלה לעביית מעה ומעבה אחתאר בחמנה הראשונה, אבל בחמת הכהן הקדיש מהמנה עפיית מעה לעביית מעלה כדין ובהבי אייבי מנה דיגן וכמו איתבאר לפניו אי"ה: **ולא נמלך.** לכאורה ליתנא יחידה הוא אבהי אבר אחר לא עבה כן אלא כו'. ובאלה דה"פ דמלבד אלא עבה כן לא נמלך ג"כ אחר עביתו לחת לב לזכור איך היתה עביתו אם אבל קן וקן עבה ג' לחעה ואחד לחעלה או אם עבה קן ג' כולו לחעה וקן ג' כולו לחעלה. והולכך לזה אמנה דאם אי' זכר אבעביתו היתה אבל קן אחד לחעה וג' לחעלה לא היה אייך לו דיייהו דכולהו בני חפיכה בדה ואילך אבהי אי' אחבאר לו בולאי חובתה כולה כיון דחעבה ג' לחעה וג' לחעלה בדין. ואם הי' זכר אבעה קן ג' כולו לחעה וקן ג' כולו לחעלה לא היה אייך בזה אב"פ דיייהו דב' בבות הבחבונות חקבעה בדה ואילך דאם חגיא דיייהו דוקא בחה בים להבחבק חחי חמת עבה אבל קן וקן ג' לחעה וג' לחעלה וכמו איתבאר לעם אי"ה: **צריכה להביא עוד פרידה אחת ויקריבנה למעלה.** אבוס דבאותן אחים בחעבה הכהן לחעלה בין אם היו בחיתן חקן ג' או אחיו אחיתן חב' הקיים יכולה לאחת בהן אפיר ידי קן בדה הכל זחן אלא פיכבה בדה יכולה לאחת ידי בדה בחזה ב' פרידין אחבלה אחותן ב' קיים ואינה לריכה להבאים עבה רק פרידה אחת לעולת חובתה: **ממין אחד.** כלומר וזה בחבאי אחותה פרידה בחביא עבה אחי אחי' ממין אחד עם הראשונים אהקריב הכהן דאם אפיר אבוד חובה פרידה להיות בו אוג לחטאת חובתה בחבאבה בראשונה ולכבי אבי בהבלחת אחת: **משני מינים תביא שתים.** כלומר אבל אם אם אחביא עבה הוא אחבאי אחד אחבאי אחבאי אחבאי

[אמר ר' יהושע זהו שאמרו בו']. וזו נמי בתחלה די לה בשני קינין לספק פירוסה וקן לאוכמה [ובכביו שבקביסה] והכיסה ד' פרידין לריסה להבית טוב: שתי קרניו שתי חצוצרות. לשיר של מלוים ומה שבמנו במנחות [דף כ"ח ע"ח] תלולות היתה בלה מבל בסף הייבו לבהיים [הגה"ה ר"ל כדאיתא בפרק ז' דתמיד ובני בהנים עומדין על טולחן החלבים ומתי תלולות של בסף בידם]. לי נמי תלולות דהכא הייבו שופרות בדאמרינן [בסוף פרק בתה מדליקין דף ל"ו ובפרק לולב הגזול דף ל"ד] דתנא מילי חיבתני שמייבו שופרות תלולות בו': [וי"א אף צמרו לתכלת]. ותקיע לי' בריבוי קולות לפי בריבוי תבלת היו על המעיל בין הפעמונים [קול]. המצמיעים [קול]. ור' יהושע לא תקיע לי' לפי שבריבוים חיבם מצמיעים קול [אלא הפעמונים]: ותקיעים ר"ש בן מנסיא) [עקשיא]. פי' מעוס דתני בבהיא מת קולו ז' תני נמי לבל מתמיתין דלמיא לה. דזקני תורה בשמזקינין ובאין לידי תשות בה שאחריה דעתן משובבת הן מיבריפין חבמה ולי גדלה תשוס דבמבבת קיים פרפרלות לחבמה. [הגה"ה הן אמת דלתתא בסוף פרק ג' דמבבת אבות קיינן ופתחי נדה הן הן גופי הלבות תקופות וגימטריאות פרפרלות לחבמה. אלא הרא"ש ליתא בעלמא נקט. ול"ל דלבד שהיא גופי הלבות יש בה פרפרלות לחבמה. ע"כ] ולריבין ישוב דעת מייתי לה לבל מתניתין בבלא: מסיר שפה לנאמנים בו'. בעם הארץ משתמי קולא דתתיר ליה בהיב בתלי עם הארץ: בישישים חבמה. הייבו תלמידי חבמים דהלו שמי הארץ מלי חבמה אית בהו. ובשבת פרק שולל (דף קנ"ב) תני רבי ישמעאל בר רבי יוסי אומר תלמידי חבמים בל זמן שמזקינין בו' ובריבתא הוא ומייתי לה הבא (בפיוס) [בפיוס] המבה: נשלמה מס' קנים

אלו למובתה אלו שיעלה לבדה לשוב לפרידה הקיימת עדיין מבדה. וביון שהלו היתה פרידה האחרונה מי' יבול להיות בהיה דה להבאים הפסול בנוחל אחד בל"ל ובבביו בבם הנוחל בתחבון מת ואינו לפיבו נוחב שלריבה להבית ז' פרידין. מלא שהלמיון בל ר' יהושע הוא דומה בדומה ממש. ושיבר בינת ר' יהושע בדומבמה ז' לחומות לן בדר הקרבת הז' פרידות בתבת קמא והשמה פרידות לבן עצלי ובתו מחבאר בבתה"י. והבה בבר ביאמרו דבדר הקרבה בל הז' פרידות לדעת בתבת קמא לריך להיות בך מחלה שוב לבדה ותח"ל שולה אחת לחובתה ותח"ל חבאת ושולה בבם ג"ל שי מחיי אחד לחובתה ותח"ל חבאת לבדה. ושבה חזונות בבם לבדה הפרידות בבבל שוב הן בוין מחם לבדי בי בתיבן טולות ובבו בן. אבל הזוב בלחובתה בהאחד הבאת והאחד שולה בבי בחותו שוב הבאת היא הבריב ויותר חביבת הבטולה והבולה הפלה לבחבאת. ולחותה הבולה האחת לחובתה שחבילה בתה בדים בתה לין לה בן שוב בפרידות בחבילה בבבלמת חבאת חבתה בבבלבה בבחבוה הבפסק. ובבה בדובמת ז' חבם הבלת בז' בלי הבלות הבלין הן האיל שהבי שוב הבריבים הן בוין חבם לבדי חבם ובן שוב הבוקים הן בוין חבם לבדי חבם ובני חבייו הם ג"ל שוב שבולם חבייבים הם רק בחבייו בבי חבייו חבל הבור לין לו שוב בלל. וסדר לותן דברים בבבלין הן האיל בחיבתו הוא בן. ובבדר בחבתו בבבלין הן האיל בחיבתו הוא שבלחם חבלה חבו שוב הבריבים ובבי חבייבים ותח"ל [בריבים ב"ד דחולין דף כ"ז ע"ח] חבין לרבות חם הבלחם בבבר בחבת. ותח"ל חבבחיבין חם הבור ותח"ל בורבין חם הבבן ובולבין חבייבים ובבי חבייבים ותח"ל בבבלחבין בבלבה [בריבים ב"ב דחולין דף כ"ז ע"ח] חבין לרבות חם הבלחם בבבר בחבת. חבתתן חותו לחבבין לז הבוקים בבלל ותחבבין לז הבוקים בבבר חבייבים בבי בחבתה לחבר בבלבת בחבתה. ובבתה בבדר זה חבת בבבלבה בבבלבה חבלו' בבבלו' בבבבבבין חותה ובבבבין חבבבה בבבבבה. ובבתה בבדר זה חבת בבבלבה בבבלבה בל הז' פרידין לדעת הח"ל בי חבתלה חבבבבין בוב בולות לבדה בבבב ובבי חבייבים בחבבבה בבבלבה בבבלבה חבבבה ובולה בבבלבה בבבל בבבב חבייבים בבבלבה בבבלבה בבבלבה

ע"ן זוג. והשתא כעין סדר הזה היו ממש סדר הקרבת הז' פרידין לת"ק כי הוצג שמקרבת תחלה והזוג שמקרבת לבסוף הם מעניין אחד כי שני הזוגים הם לגדרה והם כנגד ב' זוגי הטעיריות שבתחלת שנות האדם ובסופו שהן ג"כ מעניין אחד בזקני פ"ה כנ"ל. ואחר הזוג הראשון מקרבת עולה מיוחדת שאין לה עכשיו בן זוג כנגד הטעם שנים שאחר זוג הטעיריות הראשונות שהן מעניין אחד לענין עיקר כח האדם ואינו כמי מעניין אותן ב' זוגי הטעיריות שבתחלה ובסוף כנ"ל ומוכל נומר נמי דזה שהן דוגמת לסדר הקרבת הפרידין שאינו להיות דוגמת מעוטיהן של שני האדם בדעתן המוטרפת עליהן הוא כעין הא דאמר ר' יהושע בסוף פרק ו' דנדה מד שאמרם מתקנים את השעות שלהו בעשרת הספק שעות וה"כ לתיקון הספקות שבאו ע"י עיכוף הדעת שאינו מעין לו להיות כנגד אותן ב"א דעתן מעוטרפת עליהן. אבל בעוטיהן של תלמידי חכמים המלא בהן ג' זוגות של עטיריות בענין זה שבתחלת שנותיהן יש בהן זוג עטיריות של ימי נעורות כנ"ל ובסוף שנותיהן שהוא מבן שנים עד שנים הרי הם זוג עטיריות של עיקר חכמתן כנ"ל ומבן שנים עד חמשים הם זוג עטיריות של עיקר כח האדם כמו בלוים כנ"ל. ומשלא נפ"ל בין זוג עטיריות הראשונים לשניים דהיינו מבן ד' עד ל' יש עטיריות אחד שאין לו בן זוג ובן בין השניים להראשונים דהיינו מבן חמשים עד ששים הוי ג"כ עטיריות אחד שאין לו בן זוג. והשתא כנגד סדר זה הוי ממש סדר הקרבת הפרידין לבן מצוה בתחלה זוג אחד לגדרה כנגד זוג עטיריות הראשונים ואח"כ חעשה אחת שאין לה בן זוג כנגד עטיריות האחד שאחר זוג העטיריות הראשונים שאין לו זוג ואח"כ עוד זוג לגדרה כנגד זוג העטיריות האמצעיים ואח"כ עוד העשה אחת כנגד עטיריות האחד שאחר שאין לו זוג ואח"כ עוד זוג לגדרה כנגד זוג עטיריות שמשים עד שמנים. ובמקום שאין לו סדר הקרבת הפרידין כנגד שנות הת"ח כי מי יודע לתקן את אשר עוותו כ"ל הת"ח בדוב חכמתו והשתא מה תחוד מתחק מתמרו של ר"ש בן מקביה לכוסה ע שהרי לפי מה שביארנו לא יכוון הסדר של הקרבת הז' פרידין לת"ק כנגד הסדר של שנות הת"ח אם לא בהקדם שעיקר ההכמה הוא בת"ח משנת שנים והילך עד סוף תריכת ימיו שהם שמנים שנה. והוא ממש מתמרו של ר"ש דקתמר זקני ע"ה כו' דכתיב מסיר שפה לנאמנים ועטים זקנים יקח ומכיר שפה על שנת חמשים קלי כנ"ל וכתיב בהו רק זקנים ולא תריכת ימים. אבל זקני תורה כו' דכתיב ביעיים חכמה דהיינו בן ששים נמלא דעיקר חכמה בסוף הוי חמשים והילך ויש בסוף ג"כ תריכת ימים כדתניא ואוכך ימים תבונה. ותכוין ר"ש בן מקביה לומר דכיון שבן הוא יהיה ממש סדר הקרבת הז' פרידין לת"ק כנגד סדר שנות ע"ה וסדר הקרבת הת' פרידין לבן מצוה כנגד סדר שנות הת"ח דומה בדומה ממש. הרי נתבאר דר' יהושע ור"ש בן מקביה שניהם לדבר אחד שנתנו להוכות לן סדר הקרבת הפרידין לכל מר כדאיתא ליה לת"ק הטעמא ולר"ש הטעמא ובזה יתלא ידי תוכחתו בביאור פרטותיה ודיקדוקיה של הלכה ע הטחרוכה. ובמה מיקר ותקדש לתלמי קדש משנה. אשר חנני מחתו דבה וסבכל ובינה. לפרש מסכת זו כולה על הסדר על אמיתתה ועל מכונה. בז' מדש אשר לא שיעוהו לבותיו וחסר ובוכים לא יעוכנה. וכל גדולי הגאונים הטעכנים הראשונים והאחרונים אשר היו עד הנה. הניחו לי מקום להתגדל בה ולהיות ידי בם על העליונה. וה' אשר יתן חכמה ומפיו דעת ותבונה. כה יקר וכה יוסיף עלי כהנה וכהנה. להכאני נפלאות מתורתנו הקדושה כלרופה והבהוה. ויזכני לעמות חיים ולאוכך ימים בימינו. עד אשר ממלא הארן דיעה כמים לים תכסיה. אמי"ן:

נשלמה מסכת קנים בעזר הנותן ליעף אונים

אמר המחבר העושה מלאכת ה' באמונה. הנה על דבר אמת אענה. הציבי לך ציונים בתכונה. ותקל מנה מנה. וראשון לציון הנה מפקד שם פירושי זה **קנה** חכמה ובינה. ומספר שמי **תנו** למשנה הלא מציון **תצא תורה** נבונה. ועם שתים שהן ארבע מלות הגיונם **תחברה** כולנה. וראשי פרקים לנכח יביטו עיניך ומישרים תחזינה. כי לפתח **חצאת** רובץ ודרור קן לה וגם כי **במה** חשוב הוא להנה. ועליהם שפתי **תהלה** תבענה. והייתם **לי סגולה** נתונה. ושוב הבט וספור ו' ה' ג' ד' הפרקים וההלכות שבכל פרק ובאותיות מלאים תציינה. והנה הפרקים הם **גימל** וההלכות כפ"א **דלת** וכפ"ב **הי** ובפ"ג **ויו** כן **תעדף** תמלאנה. הן כלל כולם **יכלל הותמי** באשר אחתום אני המחבר דוק **ותמצאנה**:

ואמר המחבר הנה המסכת הזאת התנא הקדוש בשם **קנים** יקראנה. והפירושים **שיח השדה לקח טוב** את שמם אכנה. **והותמי** אני המחבר **מנחם אליעזר בן לוי** אשר זכיתי לפרשנה. אחת לאחת **למצוא** חשבון **תספור** ותמנה. **והיה לי לשם** ולאות עולם עד שיבה וזקנה. מקרא שכתוב שהביאו התנא בסיום המשנה **בישישים חכמה** ואורך ימים תבונה

העתק מכ"י אאמ"ו הגאון הקדוש מהו' לוי זצ"ל

בעה"מ עטרת ראש ועטרת תפארת

בפרק ב' דקנין מעשה ג'. כתב הרמב"ם בפרק ט' מסל' פסולי המוקדשין הל' ס' וז"ל חזר ח' ופרח פעם שנייה מצו לו וחזר ח' מן האחרונה אל שלמעלה ממנה עד שחזר לראשונה. פוסל ח' בהליכתו וח' בחזירתו. הבליטים והכביעים אין להם כלום והתמיעים יש לה ב' פרידות וששתים ד' פרידות והכביעים עשרה פרידות. פרח פעם ג' חזר לו וחזר פוסל ח' בהליכתו וח' בחזירתו. החמיעים וששתים נפסלו כולם והכביעים נעשלו לה שמונה פרידות מכ"ל. מתיה לו דשתי הילף שתם וכתב בפרישה וחזרה שניה שתם דמשמע דהפרישה היה ג"כ מהראשונה וכשניה הא כיון דאין להראשונה וכשניה כלום והרי הם מתות לכן הדין היה הכביעים ובכביעים וכו' בינתותו כולם. ולא טוד אלא מדכתב בפרישה וחזרה שניה בזה"ל וחזר ופרח ח' מן האחרונה לשלמעלה ממנה עד שחזר לראשונה וכו' משמע בפירוש שפרישה וחזרה היא ג"כ מן הראשונה ולכן קצה קושיית הרל"ל. דמה הטעם כתב בפירוש המפרש והכרסטולא דבפרישה שניה לא קאי הפרישה וחזרה מהראשונה ומשניה. וכן בפרישה ג' שנם הבליטים והכביעים אין להם כלום קודם הפרישה בליטים והדין שיתותו כתב ג"כ הרי"ש שנם בליטים לא קאי הפרישה וחזרה בליטים ונם בזה כתב הרמב"ם שתם בפרישה וחזרה בליטים דמשמע דלהולם קאי. לכן קצה ג"כ קושית הרל"ל. אך מה שכתב בפרישה שניה ג"כ הפרישה וחזרה מהשניה. ובפרישה ג' על שניה ג"כ הפרישה וחזרה מהבליטים והכביעים אפשר לתרץ ולומר דש"ל הרמב"ם כיון דמן הדין היה לאוי שיקרב קן אחד מהם רק משום נזירה אין להם כלום לכן אין להם דין מתות. אך בפרישה שניה על שניה הפרישה וחזרה מהראשונה שאין לה מן הדין כלום וכן בפרישה בליטים על הפרישה וחזרה מן הראשונה ומן השניה אין להם ג"כ מן הדין כלום ולא משום נזירה. שתמיה במקומה עומדת. דהא כשפרח פעם שניה נם מהראשונה הרי יפסלו כל הקינין מליקרב בהן רק חטאת אל ועולה אל מכולן בכלל דהא אם יקריבו בהן ב' חטאות או ב' עולות הא אמת שניהן הן אל אלא דלאחר שפרח ממנה ב' פרישות. וכן בפרישה בליטים פעמיה דיקרב כנ"ל על הראשונה. אלא שיקרב ג"כ על השניה הרי יקרב ג"כ על השניה הרי יקרב שיפרח מן השניה ג' פרישות אל"כ שיהא אפשר להקריב מן השניות הרבה קינין הא אל"א להקריב ממנה רק ב' חטאות וב' עולות. דאם יקריב ג' חטאות או ג' עולות דלאחר כל אב' אם מעניים שבאו אב' עולות. ובמקו מעין לו סדר הקרבת הפרידין כנגד שנות הת"ח כי מי יודע לתקן את אשר עוותו כ"ל הת"ח בדוב חכמתו והשתא מה תחוד מתמרו של ר"ש בן מקביה לכוסה ע שהרי לפי מה שביארנו לא יכוון הסדר של הקרבת הז' פרידין לת"ק כנגד הסדר של שנות הת"ח אם לא בהקדם שעיקר ההכמה הוא בת"ח משנת שנים והילך עד סוף תריכת ימיו שהם שמנים שנה. והוא ממש מתמרו של ר"ש דקתמר זקני ע"ה כו' דכתיב מסיר שפה לנאמנים ועטים זקנים יקח ומכיר שפה על שנת חמשים קלי כנ"ל וכתיב בהו רק זקנים ולא תריכת ימים. אבל זקני תורה כו' דכתיב ביעיים חכמה דהיינו בן ששים נמלא דעיקר חכמה בסוף הוי חמשים והילך ויש בסוף ג"כ תריכת ימים כדתניא ואוכך ימים תבונה. ותכוין ר"ש בן מקביה לומר דכיון שבן הוא יהיה ממש סדר הקרבת הז' פרידין לת"ק כנגד סדר שנות ע"ה וסדר הקרבת הת' פרידין לבן מצוה כנגד סדר שנות הת"ח דומה בדומה ממש. הרי נתבאר דר' יהושע ור"ש בן מקביה שניהם לדבר אחד שנתנו להוכות לן סדר הקרבת הפרידין לכל מר כדאיתא ליה לת"ק הטעמא ולר"ש הטעמא ובזה יתלא ידי תוכחתו בביאור פרטותיה ודיקדוקיה של הלכה ע הטחרוכה. ובמה מיקר ותקדש לתלמי קדש משנה. אשר חנני מחתו דבה וסבכל ובינה. לפרש מסכת זו כולה על הסדר על אמיתתה ועל מכונה. בז' מדש אשר לא שיעוהו לבותיו וחסר ובוכים לא יעוכנה. וכל גדולי הגאונים הטעכנים הראשונים והאחרונים אשר היו עד הנה. הניחו לי מקום להתגדל בה ולהיות ידי בם על העליונה. וה' אשר יתן חכמה ומפיו דעת ותבונה. כה יקר וכה יוסיף עלי כהנה וכהנה. להכאני נפלאות מתורתנו הקדושה כלרופה והבהוה. ויזכני לעמות חיים ולאוכך ימים בימינו. עד אשר ממלא הארן דיעה כמים לים תכסיה. אמי"ן:

בפרק ג' דקנין מעשה ג'. כתב הרמב"ם בפרק ט' מסל' פסולי המוקדשין הל' ס' וז"ל חזר ח' ופרח פעם שנייה מצו לו וחזר ח' מן האחרונה אל שלמעלה ממנה עד שחזר לראשונה. פוסל ח' בהליכתו וח' בחזירתו. הבליטים והכביעים אין להם כלום והתמיעים יש לה ב' פרידות וששתים ד' פרידות והכביעים עשרה פרידות. פרח פעם ג' חזר לו וחזר פוסל ח' בהליכתו וח' בחזירתו. החמיעים וששתים נפסלו כולם והכביעים נעשלו לה שמונה פרידות מכ"ל. מתיה לו דשתי הילף שתם וכתב בפרישה וחזרה שניה שתם דמשמע דהפרישה היה ג"כ מהראשונה וכשניה הא כיון דאין להראשונה וכשניה כלום והרי הם מתות לכן הדין היה הכביעים ובכביעים וכו' בינתותו כולם. ולא טוד אלא מדכתב בפרישה וחזרה שניה בזה"ל וחזר ופרח ח' מן האחרונה לשלמעלה ממנה עד שחזר לראשונה וכו' משמע בפירוש שפרישה וחזרה היא ג"כ מן הראשונה ולכן קצה קושית הרל"ל. דמה הטעם כתב בפירוש המפרש והכרסטולא דבפרישה שניה לא קאי הפרישה וחזרה מהראשונה ומשניה. וכן בפרישה ג' שנם הבליטים והכביעים אין להם כלום קודם הפרישה בליטים והדין שיתותו כתב ג"כ הרי"ש שנם בליטים לא קאי הפרישה וחזרה בליטים ונם בזה כתב הרמב"ם שתם בפרישה וחזרה בליטים דמשמע דלהולם קאי. לכן קצה ג"כ קושית הרל"ל. אך מה שכתב בפרישה שניה ג"כ הפרישה וחזרה מהשניה. ובפרישה ג' על שניה ג"כ הפרישה וחזרה מהבליטים והכביעים אפשר לתרץ ולומר דש"ל הרמב"ם כיון דמן הדין היה לאוי שיקרב קן אחד מהם רק משום נזירה אין להם כלום לכן אין להם דין מתות. אך בפרישה שניה על שניה הפרישה וחזרה מהראשונה שאין לה מן הדין כלום וכן בפרישה בליטים על הפרישה וחזרה מן הראשונה ומן השניה אין להם ג"כ מן הדין כלום ולא משום נזירה. שתמיה במקומה עומדת. דהא כשפרח פעם שניה נם מהראשונה הרי יפסלו כל הקינין מליקרב בהן רק חטאת אל ועולה אל מכולן בכלל דהא אם יקריבו בהן ב' חטאות או ב' עולות הא אמת שניהן הן אל אלא דלאחר שפרח ממנה ב' פרישות. וכן בפרישה בליטים פעמיה דיקרב כנ"ל על הראשונה. אלא שיקרב ג"כ על השניה הרי יקרב ג"כ על השניה הרי יקרב שיפרח מן השניה ג' פרישות אל"כ שיהא אפשר להקריב מן השניות הרבה קינין הא אל"א להקריב ממנה רק ב' חטאות וב' עולות. דאם יקריב ג' חטאות או ג' עולות דלאחר כל אב' אם מעניים שבאו אב' עולות. ובמקו מעין לו סדר הקרבת הפרידין כנגד שנות הת"ח כי מי יודע לתקן את אשר עוותו כ"ל הת"ח בדוב חכמתו והשתא מה תחוד מתמרו של ר"ש בן מקביה לכוסה ע שהרי לפי מה שביארנו לא יכוון הסדר של הקרבת הז' פרידין לת"ק כנגד הסדר של שנות הת"ח אם לא בהקדם שעיקר ההכמה הוא בת"ח משנת שנים והילך עד סוף תריכת ימיו שהם שמנים שנה. והוא ממש מתמרו של ר"ש דקתמר זקני ע"ה כו' דכתיב מסיר שפה לנאמנים ועטים זקנים יקח ומכיר שפה על שנת חמשים קלי כנ"ל וכתיב בהו רק זקנים ולא תריכת ימים. אבל זקני תורה כו' דכתיב ביעיים חכמה דהיינו בן ששים נמלא דעיקר חכמה בסוף הוי חמשים והילך ויש בסוף ג"כ תריכת ימים כדתניא ואוכך ימים תבונה. ותכוין ר"ש בן מקביה לומר דכיון שבן הוא יהיה ממש סדר הקרבת הז' פרידין לת"ק כנגד סדר שנות ע"ה וסדר הקרבת הת' פרידין לבן מצוה כנגד סדר שנות הת"ח דומה בדומה ממש. הרי נתבאר דר' יהושע ור"ש בן מקביה שניהם לדבר אחד שנתנו להוכות לן סדר הקרבת הפרידין לכל מר כדאיתא ליה לת"ק הטעמא ולר"ש הטעמא ובזה יתלא ידי תוכחתו בביאור פרטותיה ודיקדוקיה של הלכה ע הטחרוכה. ובמה מיקר ותקדש לתלמי קדש משנה. אשר חנני מחתו דבה וסבכל ובינה. לפרש מסכת זו כולה על הסדר על אמיתתה ועל מכונה. בז' מדש אשר לא שיעוהו לבותיו וחסר ובוכים לא יעוכנה. וכל גדולי הגאונים הטעכנים הראשונים והאחרונים אשר היו עד הנה. הניחו לי מקום להתגדל בה ולהיות ידי בם על העליונה. וה' אשר יתן חכמה ומפיו דעת ותבונה. כה יקר וכה יוסיף עלי כהנה וכהנה. להכאני נפלאות מתורתנו הקדושה כלרופה והבהוה. ויזכני לעמות חיים ולאוכך ימים בימינו. עד אשר ממלא הארן דיעה כמים לים תכסיה. אמי"ן:

ומשלא נפ"ל בין זוג עטיריות הראשונים לשניים דהיינו מבן ד' עד ל' יש עטיריות אחד שאין לו בן זוג ובן בין השניים להראשונים דהיינו מבן חמשים עד ששים הוי ג"כ עטיריות אחד שאין לו בן זוג. והשתא כנגד סדר זה הוי ממש סדר הקרבת הפרידין לבן מצוה בתחלה זוג אחד לגדרה כנגד זוג עטיריות הראשונים ואח"כ חעשה אחת שאין לה בן זוג כנגד עטיריות האחד שאחר זוג העטיריות הראשונים שאין לו זוג ואח"כ עוד זוג לגדרה כנגד זוג העטיריות האמצעיים ואח"כ עוד העשה אחת כנגד עטיריות האחד שאחר שאין לו זוג ואח"כ עוד זוג לגדרה כנגד זוג עטיריות שמשים עד